

www.e-rara.ch

De symbolica Aegyptiorum sapientia

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae [Köln], 1623

Stiftung der Werke von C.G.Jung, Zürich

Shelf Mark: Online

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-5391>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

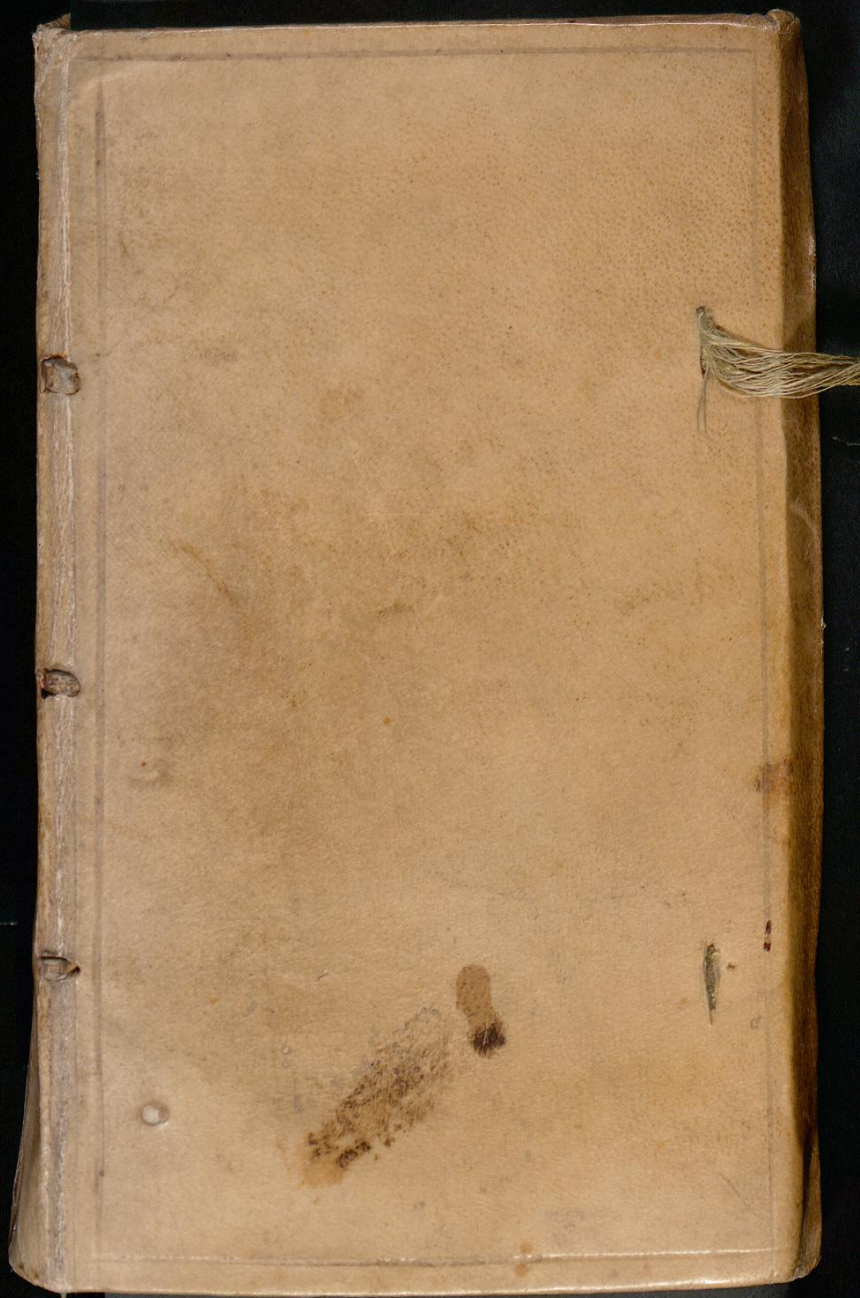
e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

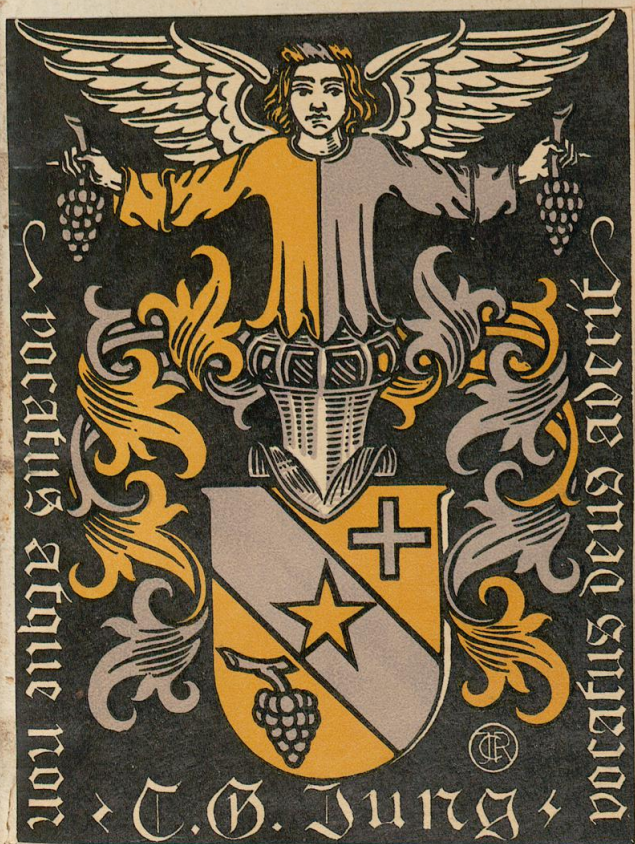
Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

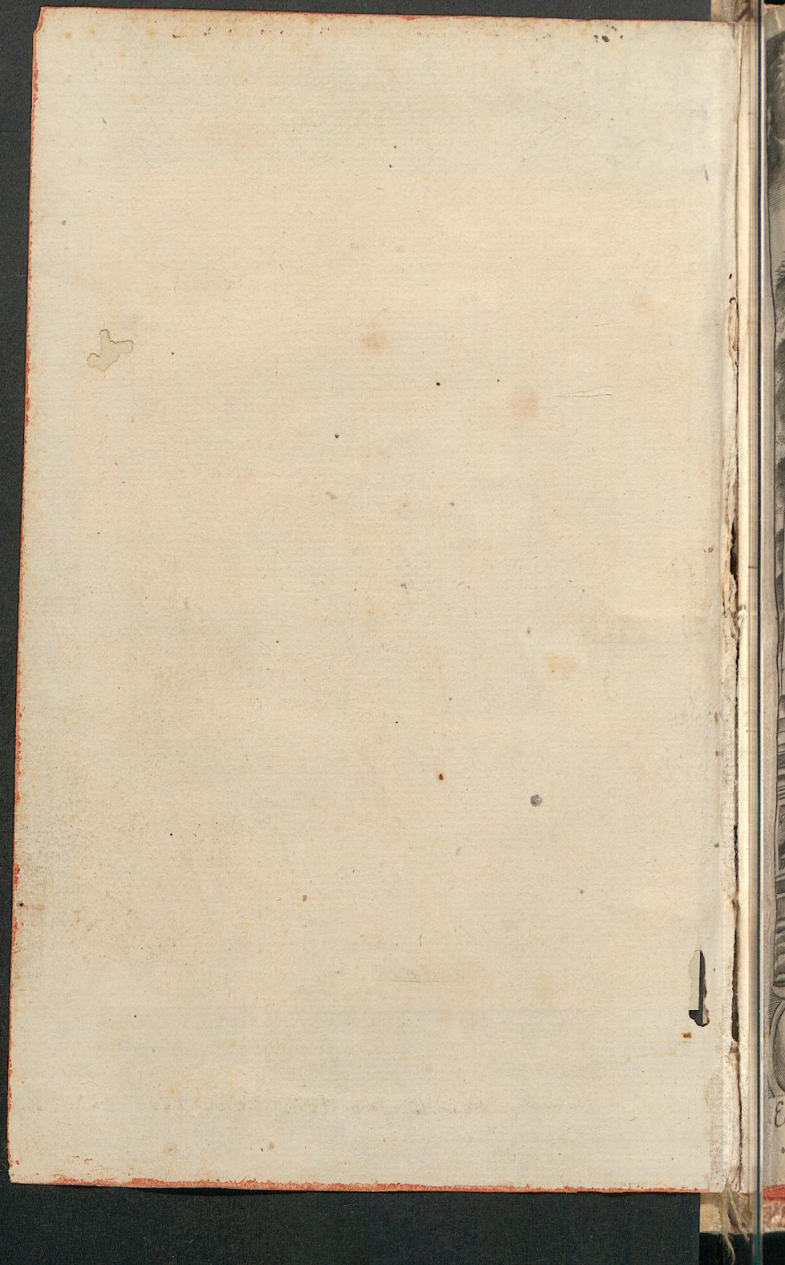
Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

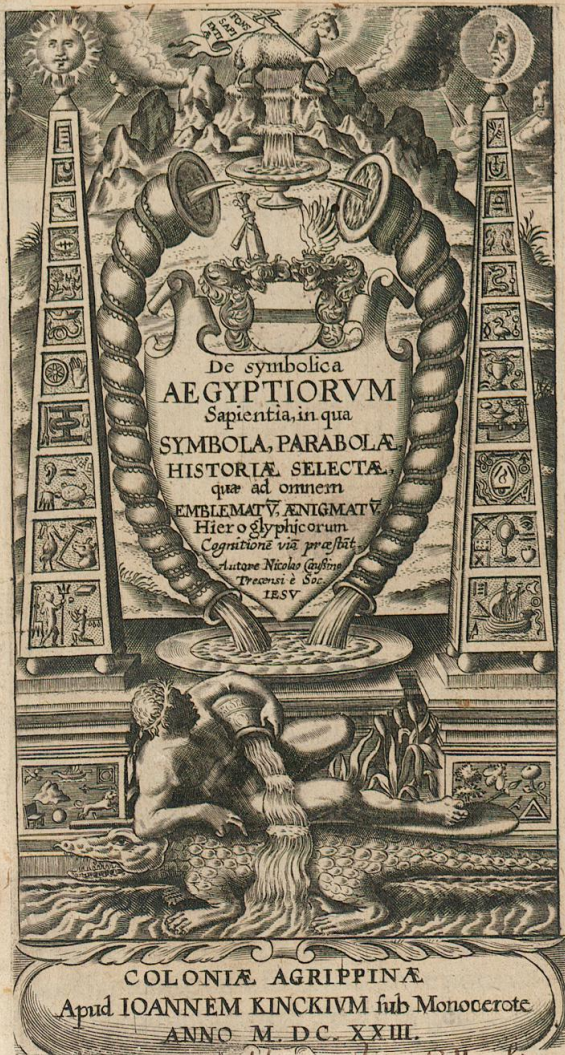

W3

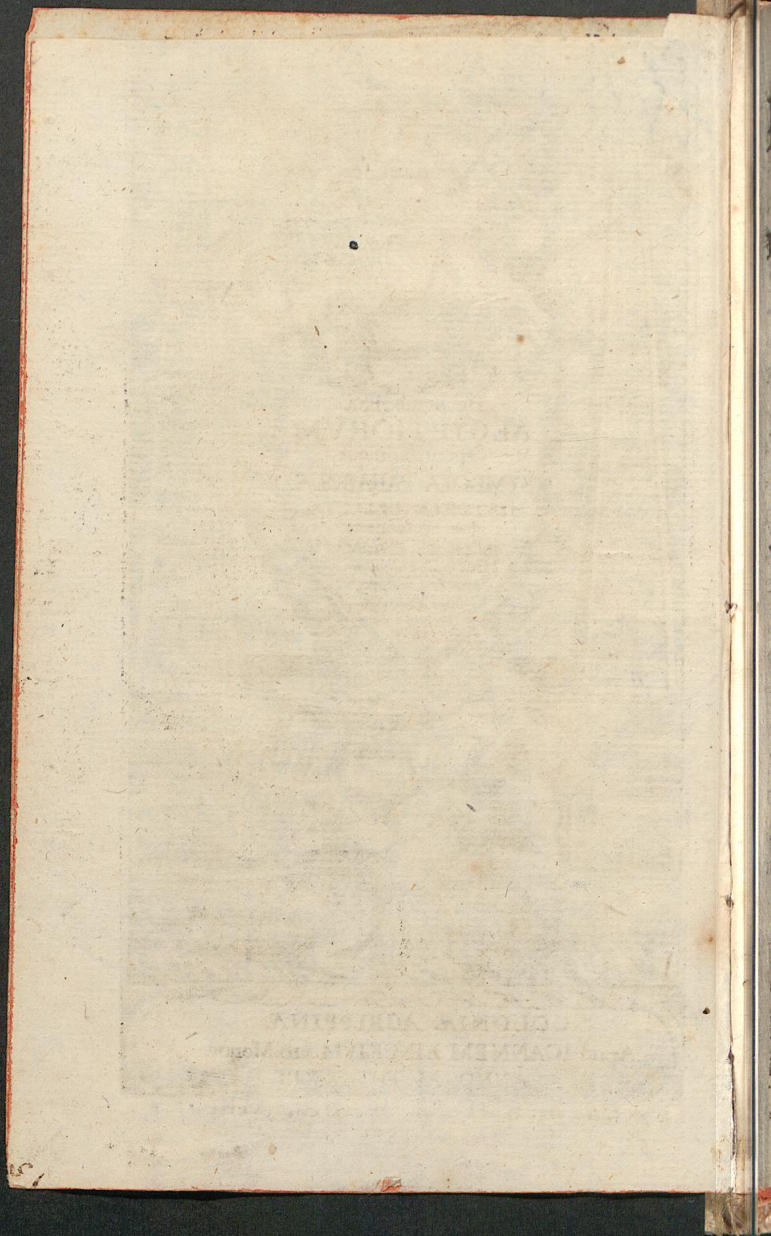

CE 23

Ex lib. m. nathol. montem, Cellerstr,
55. 75. 704. 9.

R.^{mo} ILL.^{mo} PRINCIPI
R V D O L P H O
P H I L I P P O
L A N D G R A V I O I N L E V C H -

T E N B E R G , C O M I T I I N H A L S , E T

Russi, &c. Ecclesia Metropolit. Coloniens.

Canonico &c. Domino Patrono

suo clementissimo.

Nunc Ascendentem Sapientiae ac Vir-
tutis tuae famam, Illustriss. Prin-
ceps, venerari cupiens, SAPI-
ENTVM SYMBOLA & Arcana
profero: imò ipsa sese sponte
sua offerunt; bladiante scilicet argumen-
ti fiducia, & audacie, si qua est, culpam di-
luente. Sapientiae quidem haec scita, eius-
que Candidatos mirè olim antiquitas ve-
nerata est, sed nunc passim inuidiae & ca-
lumniae spiculis obnoxium est, quicquid
ad scopum Sapientiae collimat. Nec melio-
rem sibi sortem polliceri Liber iste poterat.
utvero effugeret; Patrono egebat; sed ma-
gno, sed potente, &, ut omnia dicam, SA-
PIENTE. Talem se reperisse gaudet, sibiq;
velut ultra votum felix gratulatur. An fal-
lor? Sapientiae sanè scintillas in te non ob-
scura produnt indicia; dum & generosa

EPISTOLA DEDICATORIA.

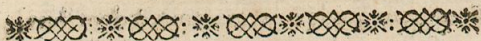
animi indoles, & rara morum grauitas,
magnum te olim fore Sapientiæ Alum-
num testantur. Imò moribus atatem præ-
uertis, & exēplo præclaro, sed raro docēs,
Sapiētiā non tam annis quān animis
esse metiendam. Quid multis? etiam lit-
teras artesque indefessè colis, & quid ni
Sapiētiæ laudem mereare? Age, sic pri-
sca MAGNORVM Exemplā renouantur; vt
qui miserum rati, alienæ incumbere fa-
mæ, Sapiētię quoq; ac bonarum Artium
numina coluerunt, velut generis nomi-
nisq; sui gloriam dignè sustinerent, cū
Sapiētiæ fulcro niterentur. Nec mirum,
sola enim non graditur, cæteras quoque
Virtutes sibi comites iungit, & Clemētię,
Humanitatis, Beneficiētiæque sodalitiō
stipatur. Eas in te Virtutes nemo non ag-
noscit; ego verò etiam expertus vene-
ror, & admiror; testemque animi
mei, Librum istum esse cupio: voueo
insuper, vt crescentem Virtutis Tuæ Ge-
nium bono omine prouehat sospitator
omnium DEVS, & tenellas Virtutis ac Sa-
piētiæ plantas felici maturitate donan-
das ad Nestoris annos perducatur.

Illust. V. Cels.

Observantiss. Client

IOANNES KINCKIUS

Bibliop. Colon.

DE SYMBOLICA AEGY- PTIORVM SAPIENTIA.

LIBRI INSTITVTVM.

VM Libros de triplici eloquen-
tia, & apparatus quendam ex
floquentissima exemplorum copia
ad oratoriam facultatem instru-
erem; adieci quoque animum ad
symbolicam veterum sapientiam, cuius veluti
gemmis illuminata fulgere gratius epidictica so-
let eloquentia.

Placuit autem consulto vitare tritam simili-
tudinum copiam, & eas consecrari, quas antiqui
sacras nominarunt, vt quæ à plebeio vsu remotæ,
ex sanctioris cuiusdam discipline adytis essent de-
promptæ.

Quo in genere primum locum obtinent AEGy-
ptiorum Hieroglyphica, seu manûs sacras Sculp-
turas & imagines appellare, quas etsi Pierius a-
liq, complures attrectarint, dulcius tamen vi-
sum est & grauius, ex Hori AEGyptij libello quem
cernebam ab ipso Pierio in multis parum fideliter
expressum, à nonnullis etiam interpretibus fœdè
corruptum, tanquam ex fonte repetere.

Nam cum in editionem Romanam, quæ ex
Merceri, & aliorum interpretatione coaluit, in-
cidissem, (non sum qui alienis insultem labori-
bus) sed miratus sum quo pacto Mercerus ipse,
Turturem auem nobis pro pastinaca pisce, &

DE SYMBOLICA

Turturem quidē cum mammis & dentibus, tum Salamandras bicipites, non tolerādis sanē erroribus exhiberet, itaq; has & similes maculas ex Hori versione dispūxi, notis illustravi, observationib; ad locos præsertim difficiliore locupletavi.

Postremò addere visum est, quæ Clemens Alexandrinus & S. Epiphanius in hoc argumenti genere sunt commentati.

Alio deinde opere D. Epiphanij vestigijs insistent, Polyhistorum Symbolicum in XII. libros diuisum edidi, qui variorum symbolorum & parabolarum historicarum stromata ex omni historia magna eruditionis copia & suauitate complectitur. Hæc de libri instituto.

QVOD SYMBOLICA HIEROGLYPHICORVM SCIENTIA ANTIQVISSIMA sit, & ea Moyſes apud Aegyptios imbutus fuerit, primi quoq; Græcorum philosophi exculti.

NULLA vnquam ætas exiit it tantis ignorantie tenebris implicata, qua non aliquis sapientie radius velut per nubes emissus, saltē refiecto subluſtrig; lumine vibraret.

Est enim blanda & conciliatrix, & quasi sua laua scientie illecebra, qua non patitur hominem tanquam saginati corporis inutile belluam perpetuò ad pastū curasque rugatorias abijci, sed quandam honestatis facem infixit pectori, quæ si fuerit excitata crebrius, illos, quos in animis hominum cernimus sciendi igniculos non obscure ventilabit.

Inde

AEGYPTIORVM SAPIENTIA.

Inde omnes artes scientiaq, floruerunt, quibus animus contra sarcinam corporis, & istam salebrosam rerum exilitatem fortiter eluctatus, effecit, vt lux ingenij in præclarissimis studijs adolesceret, tandemque ad formam scientiæ magis cumulatam non mollibus quidem cluiis, sed varijs difficultatum anfractibus contenderet.

Primi hominum post Hebræos Aegyptij hoc sciendi desiderium videntur præter ceteros impensius excubuisse, & per varias disciplinas peruagati se exquisitis ingenij inuentis nobilitasse.

Magni autem semper nominis apud eos fuit Hieroglyphicorum scientia, inter arcanas numerata disciplinas, & paucis ijsque nobilibus sacerdotum ingenijs celebrata, qua & imbutum Moysen accepimus. Nam cum illum Eruditum AA. 7. 227 omni sapientia Aegyptiorum, sacre dicant literæ, Philo in libro de vita Moysis, rem plenius explicans ait, Moysen numeros & Geometriam, vniuersamque Musicam, tum practicam, tum contemplatiuam accepisse ab Aegyptijs doctores, & insuper occultam philosophiam descriptam literis, vt vocant hieroglyphicis, hoc est notis animalium, quæ ipsi venerantur pro numinibus. καὶ προσέτι τὴν διὰ συμβόλων φιλοσοφίαν ἣν ἐν τοῖς λεγομένοις γράμμασιν ἐπιτείνυνται, Philo de vita Moysis. καὶ διὰ τῶν ζώων ἀποδοχῆς αὐτῶν τιμαῖς γεραίρουσι.

Ex quo apparet quam vetus sit illa sapientia, quæ & Moysen discipulū habuerit. Plato in Philabo literarum Aegyptiorum inuentionem tribuit Theuto siue Taauto, quem huius gentis primum

DE SYMBOLICA

doctorem facit Philobiblius, qui Sathoniatonis authoris antiquissimi historiam accuratissima (ut ait Eusebius) cura Gracè vertit. Gracos autem postea his Aegyptiorum excultos disciplinis nemo negat, & id ingenuè fatetur ille Academicorum princeps in Epinomide, nec dissimulat Orpheus in Argonauticis, ubi narrat se Agyptum lustrasse his verbis,

Ἡδ' ὅσον Αἰγυπτίων ἱερὸν λόχον ἱξιλόχευσα.
 Μέμριν ἐς ἡγάθην πελάτας, ἱερὰς τε πόλεις.
 Refert quoque Proclus, Solonem apud Aegyptios in Sai audisse sacerdotem nomine Partanit, in Heliopoli eum qui dicebatur Oclapi, in Sebemyto Ethimon, à quibus non dubium est quin hanc symbolicam sapientiam acceperit, cuius vestigia in suis sententijs reliquit Pythagoras cum Aenopheum Heliopolitam praeceptorē habuisset, miratus quam ab eo acceperat, hieroglyphicorum solertiam in suis quoque symbolis apud Gracos propagavit.

HIEROGLYPHICAE SCIEN- TIÆ PRIMA SEMINA AB HE- bræis mentibus profecta.

*Alexander
 auctor Iu-
 daica histo-
 ria citatur
 ab Eusebio,
 & Eupole-
 mus auctor
 libri de Iu-
 da Regibus
 à Clemente
 Alexandr.
 Strom. li. I.*

NEque tamen crediderim primos omnino huius sapientiæ auctores Aegyptios fuisse: Nam si quod ait Alexander historicus in eo volumine, quod de Iudaica historia conscripsit, Abraham in Heliopoli cum sacerdotibus Aegyptijs vixit, à quo illi Astrologiam didicerunt, quam se ab Henoch lōga annorum successione propagatā
 acce-

AEGYPTIORVM SAPIENTIA.

accepisse profitebatur: Credibile est ceterarum quoq; scientiarum semina per Abrahamum sparsa, nec symbolorum, aut ænigmatum velis, quibus omnis antiquorum adumbrata fuit sapientia, caruisse.

Accedit quod Deus hunc mūdum ex tot rerum varietate congmentatum, quasi scenā politissimis imaginibus distinctam primorum statim hominum oculis obiecerit, vt per ea quæ cernerent simulachra, velut per nubeculam intermicātes diuinitatis radios intuerentur. Nec immeritò Epictetus dixit inesse hominū animis, τὸ θεοῦ σύμβολον, quæ ipse nobis per tot obiectas sui species inurit. Quamobrem faciliè crediderim Adamo, Enocho, Noëmo, & ceteris illis primæ ætatis hominibus, quot res creatas in hoc orbe terrarum cernerent, tot visas fuisse literas magno diuinitatis fulgore illuminatas, quibus illud æternæ mentis numen suum nomen mortalibus consignaret.

Facit vt hoc credam, posterorum, qui eodem spiritu afflati scripserunt, solers & excogitata ratio, qui tā sæpè religionis nostræ mysteria symbolis figurisque adumbrarūt, vt nihil sit in sacro instrumento frequentius. Et tanti quidem figuratum sermonem Hebræi veteres fecere, vt quicquid esset acutè dictum, quicquid aculeos haberet, & gratiam ingenij, hoc חֲשִׁיבִּי Maschal appellarent, quod nomen propriè ad parabolas similitudinesque pertinet.

SYMBOLICA SAPIENTIA APVD ÆGYPTIOS PECULIARI ratione culta.

Duplex Ægyptiorum scientia.

Philo de vita Moysis
Clemens
Strom. li. 1.

Verum Ægyptij, ut hanc de symbolis scientiam præ ceteris magno in pretio semper habuerunt, multisq; figurarum monumentis celebrarunt, non frustra dicuntur reliquis hominibus eiusdem auctores fuisse. Et certe licet ex Philone & Clemente Alexandrino colligere, duplicem fuisse scientiam Ægyptiorum, vnam quidem popularem, apertam, & expositam omnibus; puta Geometriam, astrologiam, Arithmeticam, Musicam; Alteram verò arcanam & sacram, dictam Hieroglyphicam, qua per symbola quadam atque anigmata, grauissima quæq; Theologia, Physiologia, & Politica facultatis mysteria & dogmata denotarent.

Virtus præfata Hieroglyphicorum
statuebatur
ab Ægyptijs.
Origen. homil. 1. super Numeros.

Et hæc quidem erat penes omnium doctissimos sacerdotes, ex quo in præfixa hypomnemata hanc de symbolis scientiam Origenes appellat in caput secundum epistola ad Romanos. Quin addebant cœlestem quandam virtutem præfata Hieroglyphicorum sapientia, qua eius candidatos illustraret, & in tot rerum ambagibus discussa tenebrarum caligine ad intelligentiam subtilium rerum promoueret.

QVIBVS MONVMENTIS
ÆGYPTII SVA HIEROGLY-
phica consecrarint.

AT verò, ne vnquam huius sciētiæ me-
moriam excideret, auebant in operolis
obeliscorum pyramidumque molibus, tum
in apparitisimis templorum valuis conse-
crare symbolorū suorum monumēta; quod
S. Cyrillus Alexandrinus aduersus Iulianū *Cyroll. ad-
uers. Iulian.*
disputās de Moylis figuris, clarissimè osten-
dit. Innuīt quippe fuisse apud Ægyptios *lib. 9.*
quosdam ænigmatum magna indutria &
grauitate præditos, quos illi nominare so-
lent Hieroglyphos, qui templis & obeliscis
notas insculpebant, nō vulgaribus vtētes li-
teris, sed alijs figuris rerum naturas effingē-
tes, prudentiorū auebant scientiam (addit
autē aliquot exempla.) Si vellent, inquit, si-
gnificare Deum, hoc est summā, & quæ su-
per omnia est naturam, pingebant oëulum:
cui sceptrum subtituebāt, vt per hoc intel-
ligatur, quod omnia videat, & sit ei regia
dignitas. Nam sceptrum ferè regis intelli-
gitur symbolum, quamuis etiam per stantem
baculum, quod nullo modo diuina natura
labefactari possit, sed quasi semper stare, &
quodammodo sustinere, & fundare omnia,
discatur. Dicūtur autem a spidem fingere in
figurā cœli, eò quod in circulum feratur: &
serpentem in figurā temporis, eò quod lon-
gus

DE SYMBOLICA

gus sit, & multis voluminibus flexuosus lenissimè repit. Insuper & furorem & irā per ænigma declarantes, insculpebant craticulam, cui subijcitur ignis & cor superponitur: hæc ille de sculptura Hieroglyphicorū.

*Anastasius
Synaita A-
nagogicarū
contemplat.
in Hexaeme-
ron l. i. sub
finem.*

Anastasius quoq; Synaita Patriarcha Antiochenus, de pyramidibus huiusmodi figuris apud Aegyptios cœlatis meminit, cū ait Aegyptios lacra ratione draconem qui vorat caudam, insculpere in pyramidibus, æternam & indiuiduam circumactionē diuinarum rerum significantes. Quo pacto autem, & quam variè sæpe aspersa essent in istis monumentis Hieroglyphicis ex germana figura, quam in fronte libri proposui, potes agnoscere. Huc spectant illa Lucani,
*Nondum flumineos Memphis contexere libros
Nouerat, in saxis tantum volucresque, feraque,
Sculptaq; seruabant magicas animalia linguas.*

QVOD NON SOLI AEGYPTII HAC SCRIBENDI FORMULA per Hieroglyphicas literas fuerint vli.

PRIMUM igitur celebrata frequentius apud Aegyptio Hieroglyphicorum ratio, latè deinde in alias gentes manauit. Neq; enim hanc scribendi normam septentrionalibus populis fuisse ignotam discimus ex Olao magno. Nonnulli (inquit) pro priuatis computis instar Aegyptiorum, variis animalium figuris pro literis utebantur.

*Olaus lib. i.
cap. 21.*

Sed

AEGYPTIORVM SAPIENTIA.

Sed & Scythas hac enigmatum solertia delectatos ex eorum Rege Idanthura licet conſecere, qui ut author Pherecydes Syrius apud Clementem Alexandrinum, Dario bellum minanti pro literis miſit murem, ranam, auem, iaculum, aratrum, cuius nos ſymboli interpretatione infra ſubiecimus. Diodor. Bi-

Diodorus quoque teſtatur Aethiopum literas va- blior. hiſt. rios animantibus, extremitatibusque hominum, ſed l. 3. c. 2. precipue instrumentis fabrilibus perſimiles fuiſſe. Συμβολοὶ τοίνυν τοῦ μὲν τύποις ὑπάρχοντες αὐτῶν δμοῖος ζωῶνς ποικιλοτάτοις, καὶ ἀκροτηρίοις ἀνθρώπων· ἐπεὶ δὲ ὄργανοις καὶ μέγιστα τεχνουργοῖς. Graeci quidem ſapientes, etſi minime dicuntur iſtas figuras celebraſſe, plurimi tamen enigmatum ſolertia ſunt delectati, quod apparet ex dictis ſapientum figuratis, & Pythagorae ſymbolis, quae explicat Cyrillus libro nono aduerſus Iulianum.

QVID DIFFERANT SYMBOLUM, AENIGMA, EMBLEMA, PARABOLA, Apologus, Hieroglyphicum.

CElebrantur in iſta imaginum ſcientia Symbolum, AEnigma, Emblema, Apologus, Parabola, Hieroglyphicum, quae inter ſe affinia ſunt, differunt tamen non nihil.

Symbolum latiſſime patet, cum ſit nota & ſignum rei animo conceptae; Itaque teſſere, hoſpitales, militares, theatrales vocantur ſymbola; collatio quoque conuiuarum nomine συμβόλου ceſeri ſolet, ſive annulus eſſet, aut nummus, ſive

Symboli
vox.

DE SYMBOLICA

Dalecampius malè à Casaubono reprehensus.

cibus. Itaq; malè Casaubonus in Athenæum libro tertio capite trigesimo primo reprehendit Dalecampiū, quod nullum discrimen inter *συμβολήν*, & *σύμβολον*, cum agitur de conuiuij symbolo, statuerit. Is autem nodum in scirpo quærens ita distinguit. *Σύμβολήν* (inquit) est collatio *ἐρανίστα* ad conuiuium: Quique enim, quod ad manum erat, conferebant. *Εα* partes dictæ *συμβολαί*, & conuiuium huiusmodi *ἐρανίζον* vel *δᾶπνον ἀπὸ συμβολῶν*. Mutato vèro genere symbolum vocabant annulum, vel quiduis aliud aræ loco solitum dari eisodalium, qui iubebatur cœnā parare. hæc ille.

Non nego quidem *συμβολῶν*, rectè usurpari pro ista collatione ciborum ad conuiuium: Nam & in canone 54. Concilij Laodicensi ita intelligendum *ἐκ συμβολῆς συμποσίων ὀπιτεῖν*. Sed tantum errasse contendendo criticum hominem, qui neget symbolum pro eadem re usurpari. Et facile quidem est conuincere ex Diuo Hieronymo, qui libro 2. commentariorum in Prouerbia, capite 24. expressè vocem symboli interpretatus dixit. *Symbolum collatio*: symbolum vero dare, sicut vnusquisque solèt pro parte sua cibos ad vescendum, Cibos expressè nominauit, non tantum annulum & numinos, quod vult Casaubonus. Hæc obiter.

Symbole, igitur hæc appellabantur, siue quod essent mentis, voluntatis, stipulationisque signa, siue ἀπὸ *τῶ συμβάλλεσθαι*, quod simul essent coniecta atq; collata. At vèro

in hos

AEGYPTIORVM SAPIENTIA.

In hoc argumento, quod tractamus, symbola propriè appellantur *occultæ rei signa*, vel etiam (vt vult Budæus) similitudines & quædam naturæ communitates, quo fit vt vox symboli, si fusè sumatur, omnem penè similitum rationem complectatur; si propriè ea dicantur symbola, quæ rem, in qua inest aliquid obscuritatis, figuratè significant, vnde Emblemata, & Parabolæ, & Apologi, & alia huiusmodi possunt communi nomine appellari symbola.

Aenigmatum vero solers inuentio, griphorumq; lusus aculeati, magnam habent antiquitatis commendationem, vt qui penè cum ipsis antiquæ sapietiae incunabulis coe-
pere: Et quidem in eo genere celebris fuit Cleobulina, siue Eumetis Cleobuli filia, cuius etiam scirpi flexuosis ambagibus in-
torti ad Aegyptiorum Regem & sapientes deferebantur. Atque vt nominis vim & no-
tionem paucis complectamur.

Multi griphum cum ænigmate confun-
dunt. Iulius tamen Pollux in Onomastico, postquam quæstiones conuiuiales in duas partes distribuit, in ænigma scilicet & gri-
phum, ita hæc duo distinguit. *Quomodo differant griphus & ænigma.*
ἡ δὲ γρίφος ὁ ἀνιχνεύων, ὁ δὲ ἀνιχνεύων ὁ ἀνιχνεύων quibus sanè
verbis innuit ænigma iocosum fuisse, griphū
verò præter locos, res etiam serias habuisse.

Sed hæc leui fundamento dicuntur: nam
Clearchus apud Athenæum, cum griphum
definiret, statim initio definitionis dixit,
Parum accurate griphum ab ænigmati

DE SYMBOLICA

à Iulio Pol- γρίφον λόγον εἶναι παισικόν *Griphū iocosum esse ser-*
luce distin- monem : & si exempla quæ Athenæus affert
gui. consideres, plures Griphos inuenies minu-
 tulas lusiones, quam aliquid graue cōtinere.

Magnum
Etymologi-
cum.

Itaque magis crediderim veteri Gram-
 maticorum doctōri, qui griphum & AEni-
 gma apud veteres confusa fuisse ostendit,
 cum ait γρίφον esse ζήτημα, ἀνιγμα λύσολον.

Rectè autem vtrumque definitur ὁ ὁρὸς ἢ
 σκοτεινὸς λόγος. Sermo implexus & obscurus,
 cuius variæ sunt genera.

Primum genus ænigmatum siue gripho-
 rum fuit in verbis simplicibus, sic Philideus
 comicus ænigmaticè aërem exprelsit per
 nomen βίδυ.

Aer βίδυ.

Εκλεῖν τὸ βίδυ θωτήριον προσέυχεται.

Sol Plectrū.

Et Simmias Rhodius mare nominat Ζατ, &
 Cleanthes Philosophus Solem *Plectrum*. Id
 quoq; fiebat cum in promptu quærentur
 varia nomina tragica, plebeia, simplicia,
 composita hominum deorum, vel ex vtro-
 que mixta, vt Hermathena.

Secundum AEnigmatum genus est eorū,
 quæ versantur in literarum & syllabarum
 tenuiculis quibusdam & puerilibus aucu-
 pijs, vt si pronuntiari iubeamus *piscis*, aut
 plantæ nomen, quod incipiat ab æ, vel reci-
 tari versum, qui vnam quandam literam,
 aut habeat, aut non habeat. Tales sunt quos
 αἰγίμους gryphos vocant. Si petamus dictio-
 nem verlibus accōmodatam, cuius initium
 sit

fit βα vt βασιλεὺς aut finis νᾶξ vt Καλλιᾶναξ, aut
diuidamus nomen in varios sensus, vt *vastus*
in *vas* & *tus*.

Tertium erat fermè dialecticum in flectu-
osis contrariarum propositionum ambagi-
bus, quale est illud piscatorum de pediculis.

Ὅσ' ἔλομαι λιπόμειδ' ὅσ' ἔκ' ἔλομαι φερόμειδα.

Quartum & certè grauius enigmatum ge-
nus est rei alicuius obscura & figurata de-
scriptio, quale est illud de Cinara.

Ἐγὼ κεφαλὴν φορέω κεφαλῆς ἄτερ εἰμὶ ὃ χλωρὴ

αυχένθ' ἐκ δολιχοῦ γῆθεν ἀειρομένη.

σφαίρη δ' ὥσ' ὑπὲρ αὐλὸν ἐρείδομαι ἢν δ' ἐματεύ-
σῃς.

Ἐν δὲν ἐμῶν λαγόνων μητρὸς ἔχω πατέρα.

*Nullum mi caput est: cerebrum tamen, alta vi-
rentem*

E terra ceruix surgere sponte facit.

Vt globus in tereti consisto stipite: quare

Matris habent in se viscera nostra patrem.

Emblema licet cum isto ænigmatum ge-
nere in ratione symboli conueniat, differt
tamen, quod rem sublati ænigmatum velis
purius liquidiusque proponat. Est enim
propriè symbolum aliquod ingeniosum,
suaue, & moratum, ex pictura & lemmate
constans, quo aliqua grauior sententia in-
dicari solet.

Vt si velis significare patientiam rebus
aduersis illustrari, tum depingas Cerau-
niam gemmam, quam aiunt in locis dum-
taxat fulmine ictis inueniri, inter fulgura
cœli

coeliq̃ue tumultus suauiter emicantem; & addas, *fulmine creuit*, efficies emblemata.

Parabola est similitudo ducta à forma ad formam, vt vult Aristoteles Rhetoricorum libro 3. Hoc est rerum alioqui diuersarum in vna aut pluribus affectionibus collatio. Errant grammatici, qui putant parabolam non nisi ex rebus fictis trahi, ex omni enim historia tum naturali, tum morali, nonnunquam etiam ex fabulis educuntur parabola. Sed tum propriè vocantur apologi, cum aliquam moralem fabulam, quales sunt AEsopicae continent.

Duplex autem genus fuit parabolarum, vnum *ὑμῶδες*, quod tritas & vulgares similitudines complectitur. Alterum *ἱερὸν* sacrum, hoc est è sanctiori quadam & magis arcana doctrina depromptum.

Tales sunt parabola, quae ex illustribus historijs desumuntur, de quibus egi in eo libro, qui inscribitur *Polyhistor Symbolicus*.

Ad summum Hieroglyphica de quibus nunc est à nobis institutus sermo, propriè sunt imagines, & figurae ad aliquid significandum ex hominum arbitrio determinatae, quibus literarum vice Aegyptiorum sapientes utebantur.

* * * * *

CONTENTA HOC OPERE
de Symbolica Aegyptiorum
sapientia.

- I. **H**ori Apollinis Hieroglyphicorum lib. 2.
 - II. **H**ex Clementis Alexandrini lib. 5. Stromatum hieroglyphica.
 - III. Ex Diodoro Bibliotheca hist. lib. 3.
 - IV. S. Epiphanij Physilogus.
 - V. Observationes ad Hori Apollinis hieroglyphica.
 - VI. Observationes ad Clementis Alexandrini hieroglyphica.
 - VII. Symposii Poeta AEnigmata.
-

POLYHISTOR SYMBOLICVS ELE-
ctorum Symbolorum & parabolarum historia
stromata libris 12. Complectens.

- I. **M**vndus & Elementa.
- II. **M**dij Gentium.
- III. Hominis bona.
- IV. Hominis mala.
- V. Ritus Gentium.
- VI. Aues.
- VII. Quadrupedes.
- VIII. Pisces.
- IX. Serpentes & insecta.
- X. Plantæ.
- XI. Lapilli.
- XII. Manufacta.

INDEX

INDEX AENIGMATVM.

A Cerum ex vi.	Graphium	1 Porcus	36
no	81 Grus	26 Pullus in ouo	14
Acus	55 Gurgulio	24 Puteus	70
Anchora	99 Hamus	54 Rana	19
Anulus	3 Lagena	100 Ratio	69
Aranea	17 Lapis	73 Rosa	45
Arundo	2 Laterna	66 Rotæ	76
Balneum	87 Lilium	46 Sagitta	64
Beta	42 Lupus	33 Scalæ	77
Caliga	56 Luscus	92 Scopæ	78
Calx	74 Malleus	84 Serra	40
Capillus	58 Malua	41 Silex	75
Capra	35 Malum	82 Somnus	97
Catena	5 Miles Podagricus	91 Specular	67
Centaurus	39 Mola	51 Speculum	68
Cepa	44 Monumentum	98 Spongia	62
Clauis	4 Mulier geminos pa-	Talpa	21
Clauus calig.	57 riens	90 Taurus	32
Coclea	18 Mus	25 Tegula	6
Conditum	80 Musca	23 Tëssera	88
Cornicula	27 Myrrha	48 Testudo	20
Cucurbita	43 Nauis	13 Tinea	10
Ebur	49 Nebula	8 Tintinnabulum	79
Echo	96 Nix	12 Tridens	63
Ericius	29 Papauer	40 Tubus	71
Farina	52 Pecunia	89 Tus	47
Fenum	50 Pedicula	30 Tygris	38
Flagellum	65 Perna	83 Vespertilio	28
Flumen, & pisces	11 Phoenix	31 Vitis	53
Formica	22 Pila	59 Vipera	15
Fumus	7 Pistillus	85 Vmbra	95
Funambulus	93 Pluuia	9 Vter	72
Glacies	10 Pons	61 Vulpes	34

ELECTO.

ELECTORVM
SYMBOLORVM

PARABOLARVM

HISTORICARVM

Synagmata

Ex

HORO, CLEMENTE, EPI-
phanio & alijs cum notis &
obseruationibus.

Accedunt Symposij Poëtae AEnigmata.

AUCTORE,

R. P. NICOLAO Causino Trecensi
è Societate Iesv.

A P P R O B A T I O.

STEPHANVS CHARLETVS Prouin-
cialis Societatis IESV in Prouincia
Franciæ, potestate ad id mihi facta ab
admodum R.P.N. Præposito Generali
MVTIO VITELESCO, facultatem con-
cedo, vt P. NICOLAI CAUSSINI è So-
cietate IESV Sacerdotis, de *Symbolica*
Aegypptiorum sapientia libri, erudito-
rum ex eadem Societate nostra viro-
rum iudicio approbati, typis excudân-
tur.

Datum Flexia 19.

Novembr. 16. 7.

STEPHANVS CHARLETVS.

AVTHOR.

AVTHORIS PRAEFATIO.

Clariss. atq; integerrimo viro

NICOLAO

RASSENTIO, NEVSTRIÆ

RATIONALIVM PRÆSIDI.

V N V S amicitia nostra iampridem debitum (præses clarissime) reddo cumulatione mensura, quam aut ego destinaram, aut tu videbaris expectare; Nam præter Horii Niliaci Hieroglyphica notis observationibusque nostris illustrata, Polyhistorum Symbolicum addidi ex varia historiarum sententiarumq; opulentia concinnatum. Memini quo olim studio hæc à me desiderares, ut quæ mihi rudibus inchoata commentarijs excidissent, à te præcerpi, & per amanuenses exscribi cernerem; non quod ingenij mei labores tam impensam curam promerentur, de quibus ego semper malui conscientia mea, quam nimis blanda amicorum existimationi credere: sed condonandū fuit hoc amori tuo, qui in istis etiam rebus honestam putat quamdam propè dixerim cecitatem. Quamobrem feci, quod res ipsa suadebat, ut quos antea præcoces fructus auebas minutatim colligere, eos tibi pleniores, & sua maturitate conditos incunctius offerrem: cui enim hæc æquius debebantur?

Mitto familia tua nobilitatem, cuius profectò
 tantus est splendor, vt cum Patrem tuum magni
 nominis virum, cum auos, & proauos, qui in
 Neustria ius cum summa dignitate dixerunt,
 cum Te ipsum cogito, videatur mihi Iustitia ve-
 stram domum quasi suorum sacrorum aram dele-
 gisse. Te certè eo magis semper colui, quod istis or-
 namentis adiunxisti castissimum religionis amo-
 rem, fidem, constantiam, humanitatem, & quæ
 hoc saculo rarissima est, aurei generis particu-
 lam, simplicem quandam, sine futo, & lenoci-
 nijs probitatem. Quibus tu imprimis virtutibus
 tum multis insuper promeritis, cum nostram so-
 cietatem, meque priuatim deuinxeris; volui vt
 hoc mea erga te obseruantia publicum extaret
 monumentum, quo si non amoris tuo planè respon-
 derem, viderer tamen non ingratus, sed oppressus
 beneficijs.

Flexiæ Idibus Martij,

EX HENRICI MAGNI Collegio.

QVIS

QVIS HORVS AVCTOR
HIEROGLYPHICON.

VCTOR huius libri vulgò Horus
Apollo Niliacus appellatur. Su-
specta mihi semper fuit hac vox
Horus Apollo. Siquidem Horus
apud Aegyptios idem est ac Apollo.
Itaque existimarim nomen Apollinis ad interpre-
tationem dictionis Hori prius tanquam glossema
additum, tandem in ipsum nomen irrepisse.

Nam apud Photium & Suidam Ὡροπόλιων
quoque scriptum reperio.

Sed quis hic Horus siue Horapollo valde ambi-
guum est. Parum certè viderunt, qui huic aucto-
ri Suida verba praefixere. Ὡρος Ἀλεξανδρίου γραμμα-
τικὸς παιδείας ἐν Κονσταντίνῳ πόλει ἔγραφε πρὸς
Διχρόνου. ὅπως τὰ ἑθνικὰ λεκτικὸν, λύσεις, προτάσεων
τῶν Ἡρωδίου. πίνοντα τῶν αὐτῶν πρὸς ἑλλητικῶν μο-
ρίων ὁρθογραφίαν καὶ σοιχῶν πρὸς τῆς εἰς διφθόρας. ὁρθο-
γραφίαν πρὸς τῆς αἰς διφθόρας, καὶ φωνήων, καὶ σοιχῶν
ἐνθολόγιον πρὸς γινώσκων.

Hac inquam Horo nostro non conueniunt, pri-
mum quia Niliacus est, non Alexandrinus, deinde
quia Aegyptiacè scripsit, vt author est Philippus,
non Gracè.

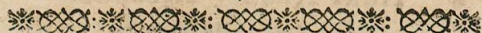
Tertio quia Suidas, qui huius Grammatici A-
lexandrini opera tam accuratè numerat, vt ne
tractatum quidem de E diphtongo omitat, huius
operis ἱερογλυφικῶν nusquam meminertis.

6
Eadem de causa puto falli Caelium Rhodigi-
num, qui putat hunc auctorem fuisse Horapolli-
nem Grammaticum ex AEGypto nobilem, arte
clarissimum, nec villo veterum tempestate Theo-
dosij gloria inferiorem. Nam is Ὡραπόλλων, vt di-
scimus ex Suida, Panopolitanus fuit, & Græco-
rum commentariorum scriptor, idem opinor ac
ille cuius πατριὰς Ἀλεξανδρείας se cum Helladij
Besantinoi & Andronici Hermopolitani codice
coniuncta vidisse refert Photius in Biblioth. pag.
1597. edit. Paul. Stephani.

Restat igitur vt dicamus, Horum alium esse ab
istis auctoribus Græcis Horo & Horapolline, atq;
vt coniungere licet, longè antiquiorem. Dicitur por-
rò Niliacus non communi nomine quasi idem es-
set ac AEGyptius, (vt nonnulli voluerunt) sed à
Nilo vrbe AEGypti, cuius meminit Hecateus apud
Stephanum de urbibus. Nilus enim tria significat,
fluum, urbem, & templum. Νῆλα & πόλιν αἰγυ-
πτου, καὶ ἱερὸν Νείλου.

Hic cum de sacris literis sua gentis scripsisset,
Philippus Græcus auctor eius libellum AEGyptium
in Græcam linguam vertit, vt in operis limine
comperimus. Is autem Hori Niliaci interpres po-
sterioribus fuisse temporibus, quibus iam se mun-
dissimis Græcorum elegantijs Barbaries illeuerat,
facile comprobatur ex stylo, nam ὁρᾶν pro or-
dine, πατριὰν pro patrono vsurpat, & similia quæ
non nisi apud recentiores Græcos inuenias.

HORI

HORI APOLLINIS

NILIACI HIEROGLYPHICA,

QVÆ IPSE QVIDEM ÆGYPTIO

sermone prodidit, Philippus ve-
rò lingua Græca do-
nauit.

1. Quo pacto æuum significant.

EVVM innuentes, Solem ac Lu-
nam pingunt, quod æterna sint e-
lementa. Quin & aliter æuum pi-
ctura exprimere volētes, serpentē
pingunt, cuius cauda reliquo in-
uoluatur ac tegatur corpore. Hūc

Ægyptij quidem lingua sua Vbæum, Græci verò
Basiliscum appellant. Eundem ex auro conflatum
1 dijs circumponunt Ceterum hoc animali æuum
significare propterea Ægyptij dicunt; quod quum
tria sint serpentium genera, solum hoc ex omnibus
2 immortale est, cætera mortalia: utpotē quum
quoduis aliud animal solo afflatu etiam absq; vllō
morsu serpens hic interimat. Quocirca, quoniam
vitæ necisq; potestatem habere videtur, merito
sanē deorum capitibus inseritur.

AD HIEROGL. I.

1 DIJS circ.) Quomodo Basiliscum ex auro
conflatum Dijs Ægyptij circumponant, & de hu-
ius caterorumq; Serpentum superstitioso cultu
dico obseruatione prima.

2 IMMORTALE.) Philo Biblius non dicit
immortale, quod Ægyptiorum narrant fabula,
sed vix naturali nece confici.

1. 4.

2. Quo

8 HORI APOLL. HIEROGL.

2. Quo pacto mundum.

Mundum exprimere volentes, serpentem pingunt, qui suam ipsius caudam rodit, varijs inter-
 distinctū squamis: per squamas quidem stellas, qui-
 bus cœlum mundus distinctus est, obscure in-
 dicantes. Cæterum hoc animal non secus ac terra
 grauissimum est, læuissimum autem ac maximè
 lubricum, instar aquæ. Insuper vt serpens, quotan-
 nis i pelle ac senio simul exuitur, sic & annum
 spatium, quod mundi circumactu producit, im-
 mutatione facta renouatur, ac veluti reiuuenescit.
 Quod verò velut cibo, suo vtatur corpore, signifi-
 cat id, quæcumque Dei prouidentia in mundo gi-
 gnuntur, ea rursus in eundem resolui, & tanquam
 imminutionem sumere.

I PELLE ac senio) Stat. Thebaid. LIV.

——— *verni blanda ad spiramina Solis*
Erigitur liber senio, & squallentibus annis
Exutus, latiusq; minax interuiret herbis.

3. Quomodo annum.

Porro annum demonstrare volentes, Isin, hoc
 est mulierem pingunt: quo etiam signo deam sig-
 nificant. Est autem apud eos Isis fidus, quod Ægy-
 ptio quidem nomine Sothis, Græco verò Astro-
 cyon dicitur, qui & inter reliqua sidera principatū
 videtur obtinere: vt qui oriens, modò maior sit,
 modò minor, interim splendidior, interim verò
 secus. Ad hæc quoniam in huiusce sideris exortu,
 ea signis quibusdam obseruamus, quæ toto anno
 peragenda sunt, propterea non temerè annum Isin
 appellant. Aliter quoque annum indicantes, pal-
 mam pingunt: quod arbor hæc sola ex omnibus
 ad singulos lunæ ortus, singulos etiam ramos pro-
 creet, ita vt duodecim ramorum productione an-
 nus expleatur.

De hoc Symbolo dico fufius in obferuationibus.
Nomen autem Βαῖς à Græcis recentioribus pro
palma vfurpatur. Vnde Βαῖοφός Dominica
palmarum, quod explico ad Symbola Clementis
Alexandrini.

4. Quomodo mensem.

Mensem autem notantes, palmæ ramum pin-
gunt, aut Lunam deorfum inuerfam. Ramum qui-
dem, ob caufam iam in palma fupra dictam: Lū-
nam verò deorfum vergentem, quod in ortu qui-
dem dicant eam, quum quindecim eft partium,
furfum erectis cornibus apparere: at in fenio, tri-
giata diebus completis, cornua deorfum inflexa
gerere.

5. Quomodo vertentem annum.

Vertentem annum fignificantes, 1 quartam a-
rui partem pingunt. Eft autem ἀρσῆς, vnde Lati-
nis aruum dicitur, terræ mefura centum comple-
ctens cubitos. Itaque annum volētes dicere, quar-
tum dicunt, propterea quòd ab vno, vt tradunt, fi-
deris cui Sothis nomen fecimus, ortu ad alterum
quarta fit interiecta diei pars. Enimverò dei (Solis
inquam) annus trecentis fexaginta quinque diebus
absoluitur: Quamobrem & quarto quoque anno
fuperuacuum diem computāt atque intercalant Æ-
gyptij. Quatuor fiquidem diei quadrantes, diem
perficiunt.

I **QUARTAM**) Huius hieroglyphici fatis qui-
dem per fe obfcuri fenfum enucleo in obferuatio-
nibus. Mercerus hīc in parergo ludens rem minimè
attingit.

6. Quid accipitrem pingentes, innuant.

Deum quum volunt fignificare, aut fublimita-
tem, aut humilitatem, aut præftantiam, aut fan-
guinem,

guinem, aut victoriam, accipitrem pingūt. Deum quidem tum quod fecundum sit ac diuturnæ vitæ hoc animal, tum etiam, quod Solis præter cæteras volucres simulacrum esse videatur, utpotè peculiori quadam atque occulta naturæ vi, defixis in eius radios oculis intuens. Atque hinc est, quod medici ad sananda oculorum vitia, hieraceo herba utuntur. Inde etiam fit, ut solem interdum, tãquam visus autorem ac dominum, accipitris forma pingant. Sublimitatem verò, quia cum cætera quidem animantia, quories in sublimè tolli volunt, oblique ferantur, nec recta sursum euehi possint, solus accipiter recta in altum volat. Humilitatem porrò seu deiectionem, quod eadem ratione cæteræ animantes non perpendiculi modo, sed velut ex transverso & flexuosè deorsum ferantur, solus accipiter directo ad inferiora viam carpat. Præstantiam, quod cæteris auiibus præstare videatur. Sanguinem, quia animal hoc aiunt non aquam, sed sanguinem bibere. Victoriam demum, quod cæteras volucres vincere videatur. Quum enim robustioris animantis potentia se videt opprimi, tum sese in aëre ita resupinans, ut ungues quidem sursum, pennas verò ac posteriores partes deorsum versas habeat, quum idem auis, quæ cum eo congreditur, efficere nequeat, ita facilè eam in fugam vertit, ac sibi victoriam parat.

De accipitris cultu & Symbolis apud Aegyptios, dico in observationibus.

7. *Quomodo animam indicent.*

Quin & pro anima ponitur accipiter, iuxta nominis interpretationem. Siquidem Aegyptijs accipiter baieth dicitur, quod nomen si diuiseris, animam & cor sonat. Bai enim anima est, eth cor. Cor autem ex Aegyptiorum sententia, animæ ambitus est. Itaque nominis compositio animam
corda-

cordatam norat. Quapropter accipiter ob eam, quam cum anima habet naturæ consentionem, aquam omninò non bibit, sed sanguinem, quo & ipsa nutritur anima.

I COR autem animæ ambitus) *De hoc plura in observationibus ad Hierogl. 7.*

8. *Quo modo Martem ac Venerem.*

Martem & Venerem describētes, duas pingunt cornices, ut marem ac fœminam: quoniam animal hoc gemina solet oua parere, ex quibus mas & fœmina gignantur. Vbi verò, quod raro ramen accidit, vel duo masculea, vel duo fœminea oua pepererit, mares fœminis connubio iuncti numquam ad alteram diuertunt cornicem, ac ne ipsa quidem fœmina, quoad viuit, ad alterum marem: sed disuncti, soli deinceps semper degunt. Vnde & cum vni cornici occurrerint homines, augurantur præsagium sibi hoc esse viduæ vitæ, quod scilicet animali viduam agenti vitam obuij facti fuerint. Proindè in hunc vsque diem Græci ob tantam harum auium concordiam, in nuptijs ignorantes verbum illud usurpare solent *ἐκκοπι*, nimirum *κοπι* cornicem appellant. Locus per-
plexus.

De hoc multa dissero ad observationem Hierogl. 8.

9. *Quomodo nuptias.*

Atque eandem ob causam nuptias innuentes, duas rursus cornices appingunt.

10. *Quo modo vnigenam.*

Vnigenam autem significantes, aut ortum, aut patrem, aut mundum, i aut virum, Scarabæum pingunt. Ac vnigenam quidem, quod per se gignatur hoc animal, ut potè in vtero fœminæ non prius effectum ac gestatum: eius enim solius huiusce modi ortus est. Cum mas sobolem procreare vult,
bonis

bouis finum nactus, globulum eiusdē cuius mundus figuræ fingit: quem ubi ab ortu in occasum a-
uerfis pedibus volutarit; ipse rursū, vt orbi per-
similem figuram edat atque exprimat, in ortum
conuertitur. Ipse quidem orbis à Subsolanō cir-
cumagitur in Africū. At siderum contrarius est
cursus, ab Africo ad Subsolanū. Hanc itaque pi-
lam in terra defossam recondit in dies octo & vi-
ginti: nam & totidem diebus Luna duodecim zo-
diaci signa perlustrat, sub qua toto illo tempore
permanens animatur scarabæorum genus. Nono
autem & vicesimo die apertam pilā in aquam con-
ijcit (eum enim diem esse putat, quo & Luna cum
Sole congregiatur, & mundi insuper fiat genera-
tio) quæ dum in aqua aperitur, prodeunt anima-
lia, hoc est scarabæi. Ortum autem, propter iam
dictam causā. Patrem, quod ex solo patre ortum
habeat scarabæus, Mundum, quod ad mundi figu-
ram eius procreatio ac fœtus accedat. Virum de-

Vide Plin. nique, quod non sit in eorum genere fœmina. Sūt
l. 11. ca. 28. porrò scarabæorum formæ tres: Prima felium spe-
Et obser- cie, ac veluti radiis insignita, quam & Soli ob sig-
uationem nificationem quandam dicarunt. Aiunt enim fe-
nostram ad lem marē, iuxta varium solis habitum & cursum,
hoc Sym- pupillas commutare, ad ortum quidem Solis ma-
bolum. ne non nihil extendi, sub meridiem velut rotun-
das fieri, Sole ad occasum vergente obtusiores ob-
scurioresque apparere. Quamobrem etiam, quæ a-
pud Heliopolin est Dei, Solis inquam, statua, felis
speciem præ se fert. Habet autem & scarabæus om-
nis digitos triginta, propter triginta mensis dies,
quibus Sol oriens suum per singula zodiaci signa
eursum peragit. Alterum scarabæorum genus bi-
corne est, & taurina specie, quod quum & Lunæ
consecratum sit, propterea cum qui inter sidera
relatus est taurum, huiusce deæ elationem esse
perhibēt Ægyptiorum filij. Tertium vnicorne est,
& suz

& suæ peculiaris formæ, quod & Mercurio sacrum esse, ut etiam est ibis avis, existimarunt.

¶ AUT virum) De annulis scarabeo insignitis ad Signum virilitatis dico in observu.

11. Quid, vulturem describentes, indicent.

Cæterum matrem significantes, aut aspectum, aut limitem, aut futurorum cognitionem, aut annum, aut cælum, aut misericordem, aut Minervam, aut Iunonem, aut drachmas duas, vulturem pingunt. Matrem quidem, quod in hoc animantium genere mas non sit. Sunt porro & alia vulturum genera, quæ ex vento concipiunt quidem, sed quorum ova illic ad esum dumtaxat, non item ad foetum suscipiendum ac formandum sunt accommodata. At eorum vulturum, quorum non est subventaneus dumtaxat & inefficax congressus, ova ad gignendum tollendamq; sobolem sunt in primis idonea. Aspectum autem, quod ex omnibus animantibus perspicacissimi visus sit vultur, ut qui oriente quidem Sole in occasum, occidente vero in ortum prospiciat, atque è satis longo intervallo quæ sibi visui sint, compareret edulia. Limitem, quod cum belli conficiendi tempus instat, locum, ubi pugna committenda sit, septem ante diebus ad eum accedens præfiniat & circumscribat. Præsagium vero, tum ob iam dictam causam, tum etiâ quod ad eam exercitus partem sese convertere soleat, ubi maior sit futura clades, sibi ex cadaueribus alimentum seponens, ac in futurum provide reservans. Ergo & prisce reges exploratores mittebant, per quos in utram aciei partem respexissent vultures, cognoscerent, indeque vincendos, atque internecina strage delendos colligerent. Annum porro, quoniam animal hoc trecentos illos ac sexaginta quinque dies, quibus completur annus, ita distribuit, ut centum quidem ac viginti diebus

præ-

prægnans maneat, totidem pullos enutriet, reli-
 quis verò centum ac viginti sui curam gerat, ne-
 que vterum ferens, neque alendis addicta liberis,
 sed seipsam duntaxat ad aliam parans conceptio-
 nem. Quinq; autem illos, qui supersunt anni dies,
 in venti, vt iam dictum est, compressionem insu-
 mit. Misericordem autem, quod quibusdam alie-
 nissimum fortasse videbitur, præsertim quum hoc
 animal cuncta interimat. Sed vt hoc pictura vul-
 turis innuerent, eò impulsus sunt, quod centum illis
 ac viginti diebus, quibus suos educat, pene nun-
 quam euolet, sed omnem curam ac sollicitudinem
 in illis alendis adhibeat. Quod si eò tempore ci-
 bus non suppetat, quo eos sustentet, proprio exe-
 cto femore sugendum eis exhibet & impertitur san-
 guinem, vt ne cibi penuria atque inedia conficiantur.
 Mineruam ac Iunonem, quoniam videtur apud
 Ægyptios Minerva quidem superius cœli he-
 misphærium occupasse, Iuno verò inferius. Quin
 & vulturum genus, vt iam exposui, fœminas tantum
 complectitur. Quam ob causam & cuius fœmi-
 neæ sexus animati Ægyptij vulturem, vt in eo sexum
 principem ac primarium apponunt: ex quo & deam
 omnem, ne sigillatim vnamquamque percurrentes,
 proluxior sim, * significantes, vulturem pingunt
 Ægyptij. Insuper & matrem innuere volentes, vul-
 turem pingunt: est enim mater fœminæ naturæ.
ἑρὰν autem hoc est cœlum (neque enim placet
 ipsis, masculino genere *ἑρὰν* dicere) quoniam
 horum omnium generatio inde est. Duas denique
 drachmas, quod apud Ægyptios duæ lineæ vnitas
 est. Vnitas verò cuiuslibet numeri ortus est atque
 principium. Iure igitur duas drachmas indicare
 volentes, vulturem pingunt, quod generationis
 ipse sibi autor materque ac principium, quemad-
 modum & vnitas esse videatur.

Ostendo hic drachmarum nomen irrepsisse pro lineis, quod Pierium torsit dubitatione. vide obseruat.

12. Quomodo Vulcanum notent.

At Vulcanum indicantes scarabæum & vultur-rem pingunt. Minervam verò vulturem & scarabæum. Iplis enim videtur mundus ex mare ac scæmina constare. Vulturem autem Minervæ appiungunt, quod hi soli ex diis apud ipsos mares sint simul ac scæminæ.

Non possunt ista congruere, nam quomodo vni, duo Symbola inter se opposita responderent? Scribe, Ηφαίστου δὲ γράφοντες καὶ νύκτα (ωγράφει, Αἰθέρων δὲ καὶ Ηφαίστου γυνή καὶ καὶ νύκτα. Vulcanum indicantes scarabæum pingunt, Minervam verò simul cum Vulcano, vulturem, & scarabæum.

13. Quid sidus pingentes, innuant.

Deum mundo inhabitantem significantes, auctum, aut quinarium numerum, sidus pingunt. Deum quidem, quod Dei providentia victoriam decernit atque imperat, quæ & siderum orbisque vniuersi motus peragitur. Existimant enim sine Deo nihil prorsus consistere. Fatum autem, quod id quoque è siderum cursu ac dispensatione constituitur. Quinarium verò numerum, quoniam cum quamplurima atque adeò innumera sint in cælo sidera, solâ ex his quibusque, motu suo orbis pulcherrimam efficiunt distributionem ac moderam.

Merceri versio Δεὸν ἐγκόσμιον, Deum pulchrè ornatum, reposui Deum mundo inhabitantem, Diuinam enim providentiam significat per vniuersum commeantem. Quing, autem illæ stellæ sunt opinor reliqui planetae, excepto Sole & Luna, nam stellæ nomine censerî non solent.

14. Quid Cynocephalum pingentes
demonstrent.

*Natio, pro
natatione,
seu vrina-
tore in hūc
locum ir-
repperat.*

Lunam demonstrantes, aut terrarum orbem, aut litteras, aut sacrificium, aut iram, aut natationem, Cynocephalum pingunt. Lunam quidem, propterea, quod animal hoc consensum quandam cum Dei congressu, ex quo & affici solet, habet. Vbi enim aliquanto tempore Luna cum Sole congregiēdiens, expers luminis opataq; permanet, tum mas quidem cynocephalus nec quoquam intuetur, nec vescitur: sed demisso in terram vultu indignabundus, velut Lunæ raptum deplorans, morret. Fœmina verò præterquam quod nusquam oculos contorquet, ipsa quoque eodem quo mas afficitur modo. Ideoque ad hæc vsque tempora in templis, cynocephali nutriuntur, ut ex ipsis conjunctionis Solis & Lunæ tempus cognosci possit. Terrarum autem orbem, quoniam septuaginta duas ferūt iam olim orbis habitati fuisse regiones: hos porro, si diligenter in templis nutriatur & tuerentur, non sicut cætera animalia vno die emoriuntur, sic & ipsos emori: sed ipsorum partem quandam singulis diebus emorientem ac tabescentem à sacerdotibus humari, reliquo interim corpore in sua natura persistente, idque per septuaginta duos dies: quibus expletis, tum prorsus interit. Litteras, quia est [apud Ægyptios] natio quædam & genus cynocephalorum, qui litteras norunt. Quapropter vbi primum in sacramædem ductus fuerit cynocephalus, tabellam ei sacerdos apponit, vna cum scirpeo stilo atque atramento, nimirum ut periculum faciat, sitne ex eo cynocephalorum genere, qui litterarum gnari sunt, & an litteras pingat. pingit itaque in ea tabella litteras. Præterea hoc animal Mercurio dicatum est, qui litterarum organum particeps est. Sacrificium verò, quod

quod natura cynocephalus ab esu piscis atque ad-
eò panis qui pisce sit intinctus abhorret, sicut &
externi sacerdotes. Adde quod circumciscus gigni-
tur, quam quidem circumcisionem summo curat
ac peragunt studio sacerdotes. Iram, quia hoc præ-
ter cætera animantia maximè iracundum est, & ad
indignationē proclive. Natationem porrò, quo-
niam cætera quidem animantia frequēti natatio-
ne sordes ac squalorem contrahunt: solum hoc ad
eum quem instituit locum nando peruenit, nec ta-
men ullis à nativo colore transfertur, aut sordibus
inquinatur.

Ιχθυόωδον ἄρτον hīc aliquis verterat Panem ex
piscibus. Imò intellige, panem iusculo piscis intin-
ctum. Nam quod ait Clitarchus, Oritas panem ex
piscibus fecisse, hoc perrarum est, nec Aegyptijs
consuetum.

15. Quomodo Luna exortum indicent.

Lunam autem orientem indicare volentes, rur-
sum cynocephalum hoc habitu pingunt, stantem,
manusque in cælum tollentem, ac 1 regium in-
signe capite gestantem. Hac autem figura, ad Lu-
næ ortum demonstrandum, depingunt cynoce-
phalum, quod hoc habitu videatur cynocephalus
deæ gratulari, quod ambo, Sol inquam ac Luna,
luminis participes sint.

I REGIVM insigne.) Mercerus vir alioqui e-
ruditus hic abusus est voce τὸ βασιλείου quam pu-
tauit significare regium insigne, sed aliud Orus
intellexit quod doceo in observationibus.

16. Quomodo æquinoctia duo.

Rursum æquinoctia significantes, idem animal,
cynocephalum sedentem pingunt. Duobus enim
anni æquinoctijs, duodecies in die per singulas
b nimi-

nimirum horas urina[m] reddit, idemque & noctu[m] facit. Quare non immerito suis hydrologijs Ægyptij cynocephalum sedentem insculpunt, è cuius membro aqua defluat: idque propterea, quod duodecim, ut iam dixi, in quas æquinoclij tempore dies ac noctes ex æquo diuiduntur, horas significat. Cæterum ne foramen illud acutè artificioseque constructum, per quod in horologium aqua profluit & excernitur, aut latius sit, aut rursus arctius (utrumque enim magni refert. Siquidem latius, cum magna celeritate aquam profundat, non rectè horæ modum ac dimensionem perficit: angustius autem paulatim ac latius quam par sit; aquæ ductum laxat) remedium hoc excogitarunt, ut quicquid pilorum est, ad caudam usque abradentes, pro huius crassitudine ferream quandam fistulam in usum iam dictum fabricetur. Hoc autem ipsis visum est non absque ratione quadam, sicut nec in cæteris facere: & quod etiam solus ex omnibus animantibus, æquinoclio duodecies in die per singulas horas adlatrat.

I. QVICQUID pilorum &c.) Hic locus valde perplexus est, & malè ab interpretibus intellectus, de quo vide coniecturam nostram in obseruat.

17. Quomodo animum siue iram innuant.

Animum autem siue iram volentes signare, Leonem pingunt. Caput enim magnum habet hoc animal, & pupillas quidem ignitas, faciem verò rotundam, & circumquaque radiorum more sparsos pilos instar Solis. Quare & sub solio hori, hoc est Solis, leones supponunt, huius animalis cum Deo similitudinem maximam demonstrantes. Dicitur autem apud eos Sol Horus, eò quod horis præsit.

De hoc
plura in
obserua-
tionibus.

18. *Quomodo robur notent.*

Robur notantes, Leonis anteriora membra pingunt, quod hæc ei ex toto corpore robustissima sint.

19. *Quomodo vigilantem commonstrent.*

Vigilantem autem sedulumque hominem, aut etiam custodem ostendentes, Leonis caput pingunt, quoniam Leo vigilans oculos claudit, eodem quum dormit, apertos habet, quod quidem custodiæ atque excubiarum signum est. Quocirca non absq; significatione templorum claustris leones, qui custodum loco sint, appinxerunt.

Confirmo Syntagm. 2. l. 1 x. Symb. 13.

20. *Quomodo terribilem ac formidandum.*

Eodem quoque, ut formidabilem notent, signo vtuntur, quia quum viribus maximè polleat animal hoc, omnibus, qui eum inspexerint, metum iniicit.

21. *Quomodo Nili ascensum & exundationem.*

Nili insuper inundationem significantes, quem Ægyptio homine Nun (quod si interpretæris, novum sonat) appellant, modo Leonem pingunt, modo tres magnas hydrias, modo verò cælum ac terram aquæ copiam scaturientem. Leonem quidem, quod quum Sol Leonem subit, ampliorem Nili facit inundationē. Quamdiu enim Sol in hoc signo persistit, sæpenumero in duplum ipsius Nili aquæ excrefcit. Quare & tubos canalesque sacrorum fontium, * solent ij, qui sacris præsumt operibus, Leonis figura fabricari. Quapropter in hodiernum vsque diem, dum pro ingenti inundatione preces effundunt, Leonis signo uti solent. Tres autem hydrias, aut cælum & terram quæ aquæ *Soliti sunt ij qui olim sacris præerant,* *copiam*

*Pingunt,
hydriam
similem
facientes.*

copiam scaturiat, * nilum persimilem facientes cordi lingua prædito. Cordi quidem, quoniam princeps hæc & potissima apud ipsos habetur totius corporis pars, sicut & Nilus totius Ægypti dux est ac princeps. Linguae autem, quod quum hæc perpetuò in humido esse gaudeat, insupet & ipsam genitricem causamque rerum status appellant. Tres porò hydrias, nec plures, nec pauciores pingunt, quod triplex ex eorum sententia sit inundationis causa effectrix. Vnam quidam Ægyptiæ terræ ascribunt, quæ ex sese aquam producit. Alteram Oceano, ex quo inundationis tempore aqua in Ægyptum exæstuat. Tertia imbris, qui per id tempus quo intumescit Nilus, ad austrinas Æthiopie partes contingunt. Quod autem Ægyptus ex sese aquam gignat, inde facile est deprehendere, quod cum in ceteris orbis tractibus hyeme soleant exundare flumina, idque propter imbres copiosos & assiduos, sola Ægyptiorum regio, quoniam totius orbis velut umbilicus est ac media non secus atque in oculo pupilla, estate sibi inundationes Nili procreat.

De hoc Hieroglyphico dico in observationibus, quod autem ait Nilum ab Ægyptijs νοῦν appellari, congruentia dicit Hesychio, qui in dictione νοῦς, ait eam significare πυλῶν, ποταμὸν, & ποταμὸς. Hu igitur fluvius est Nilus.

22. *Quomodo Ægyptum designent.*

Ægyptum autem designantes, conflagrantem acerram pingunt, & superne cor, illud innuentes, quemadmodum zelotypi cor in perpetuo æstu ac flamma est, sic Ægyptum quia immodicè calet, continenter quæ in se sunt, animare ac procreare.

Aliud cordis Symbolum annotavi ex Philone

Syntagm. 2, L. V. Sym. 102.

23. *Quo-*

23. *Quomodo hominem qui è patria peregre
nunquam profectus sit.*

Hominem qui nunquam solo natali relicto, peregrinatus fuerit, significantes, Onocephalum pingunt, quia nec ullam audit historiam, neque nouit quæ apud exteras gentes fiunt.

24. *Quomodo tutelam ac præsidium.*

Præsidium autem ac remedium innuere volentes, duo pingunt hominum capita, vñum maris intro aspiciens, alterum fœminæ foras. Ita enim nullum dæmonem inuadere posse asserunt. Sic enim & sine litteris, duobus inquam capitibus sese ab omni discrimine & insidiis tuentur.

De phylacterijs dico in obseruationibus.

25. *Quomodo imperfectum adhuc hominem,
rudemq; atq; informem fœtum
demonstrent.*

Hominem necdum omnibus in vtero membris efformatum notantes, ranam pingunt, quod hæc cum ex limbo fluminis procreetur, interdum altera quidem sui parte rana, altera terrestre quippiam videatur, adeò vt deficiente flumine, ipsa quoque deficiat.

26. *Quomodo apertum ac patens quip-
piam.*

Patulum autem quippiam significare volentes, leporem pingunt, quod semper apertos habeat oculos hoc animalis genus.

27. *Quomodo sermonem.*

Sermonem porro designantes, linguam pingunt, & subruentum oculum: primas quidem sermonis partes linguæ, secundas verò oculis tribuentes. Sic etenim perfectè consistunt ipsius animi sermones, quum ad eius motus sensa quæ accommodantur ac

variantur : præsertim quum apud Ægyptios animus, alter sermo nominetur. Quin & aliter sermonem innuentes, linguam subtusque manum pingunt : linguæ quidem primas in loquendo ascribentes, manui verò, vt quæ linguæ placita exequatur, secundas parteis.

Rectè manum addunt linguæ, quid enim prodest χρυσὸν λαλοῦντων ἄπρακτο λόγῳ vt loquitur D. Greg. Nazianz in Iambicis. Odi homines ignaua opera Philosophia sententia Pacuuius.

28. Quomodo silentium.

At silentium significantes, numerum. M. LXXXV. pingunt, qui triennij numerus est, si ex trecentis sexaginta quinque diebus annus constituitur, intra quod tempus nisi loquatur puellus, indicatur eum lingua præpeditum.

29. Quomodo vocem remotam.

Vocem remotam volentes significare, quod Ægyptiis væè dicitur, sonitum pingunt aëris, hoc est tonitru, quo nihil quicquam maius aut vehementius resonat.

30. Quomodo antiquam originem.

Antiquam originem notantes, papyri fasciculum pingunt, hoc primam indicantes educationem, cuius sicut & genituræ non facile quis initium inuenerit.

31. Quomodo gustum.

Gustum innuentes, oris initium pingunt. Omnis enim gustus eò vsque retinetur. Gustum autem perfectum intelligo. Nam ad innuendum gustum imperfectum linguam admotam dentibus pingunt: his enim omnis absoluitur gustus.

32. Quomodo animam longo hic tempore agentem.

Animam

Animam, quę diutissimę in hac vita moram traxerit, aut etiam inundationem commonstrare volentes, Phœnicem auem pingunt. Animam quidem, quod omnium, quę toto orbe sunt animantium, hoc maximę diuturnę vitę est. Inundationę verđ, quod velut signum Solis sit phœnix, quę nihil in orbe maius, cū omnia subeat, * omnes scrutetur & disquirat. Atque adeđ πολὺς hoc est multus vocitari solet.

γλημμύρον *Mercerus hic interpretatur inundationem: ex qua certę interpretatione ratio, quę affertur ab Oro inepta limato saltem lectori videbitur, & ridicula. Nota ex Hesychio γλημμύρον duo significare ἑξῶν ὕδατος, & πλῆθος. In hoc loco designat multitudinem, non inundationem. Vnde manifesta ratio est, cur Phœnix πλῆθος significet, quia Solis Hieroglyphicum est, qui πολὺς nominatur. Posset quidem inundationem significare, sed in alium sensum torquenda esset huius Symboli ratio.*

33. *Quomodo eum qui sero tandem ę regione peregrina ad suos redeat.*

Quin & cum innuentes qui longo tempore peregrinatus, tandem in solum natale remeat, rursū phœnicem auem pingūt. Hęc enim in Ægyptum, cū tempus mortis instat, quingētesimo demum anno regreditur: vbi si naturę debitum persoluerit, magna solennitate ac ritu funeratur. Quęcumque enim in cæteris sacris animalibus religiosę obseruant Ægyptij, ea & phœnici tribui debent. Fertur siquidē Solem magis apud Ægyptios gaudere, quā apud cæteras gentes, ideoque Nilum ipsis ex huius Dei calore inundare, cuius rei paulđ ante ę nobis ratio reddita est.

De hac Phœnicis ætate non consentiunt auctores, mille annos eidem tribuit Nonnus. Septē milia Chereemon Aegyptius, ut est apud Ioannem Tzetzem. Trecentos & quadraginta Albertus. Cum Phœnicis vita magni anni fieri conuersionem rara fides est inter auctores (inquit Solinus) quāvis eorum plurimi magnum annum non quingentis & quadraginta, sed duodecim millibus nongentis quinquaginta quatuor annis constare dicant. Difficile est in re tam fabulosa aliquid certum statuere. Quod autem ait, fertur siquidem Sole, &c. id Aegyptijs non Phœnici tribuendum. Itaque, quod inconcinne hic author dixit, λέγει γὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἢ τῶν χαίρειν ὑπὸ Αἰγυπτίων, corrigendum λέγονται γὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἢ τῶν χαίρειν Αἰγυπτίοις.

34. Quomodo cor pingunt.

Cor volentes indicare, Ibin pingunt, quod quidem animal Mercurio attributum ac dictum est, cordis omnisque rationis præfidi & moderatori. Nam & Ibis per se ipsa magna ex parte cordi adsimilis est, de qua re plurimi apud Aegyptios agitantur sermones.

Mercurio Ibin sacram dicunt, vel quia ex Poëtarum fabulis Mercurius in pugna Gigantum sub Ibis alis latuit, Ovidius Metam. Vel quia (ut ait Aelianus) eius nigra penna cum tacito & nondum emisso sermone possunt comparari. Candidæ verò prolata sunt orationis typus. Eandem Luna sacram asserunt quod tot diebus oua excludat quot Luna augetur & decrescit. Quam porro habeat cum corde similitudinem, explico ex Aeliano, Synt.

Synt. 2. l. 8. Symb. 26. vbi quoque ostendo quo consilio Moyses dicatur secum in exercitu ibides detulisse.

35. *Quomodo eruditionem ac doctrinam.*

Doctrinam autem indicantes, cælum pingunt rorem fundens, innuentes quod quemadmodum ros decidens, in omnes quidem plantas diffunditur, at eas duntaxat mollit, quæ eius naturæ sunt ut molliiri possint, cæteras verò quæ suapre natura duræ sunt, non item: sic & doctrina communiter ad omnes pertingit homines, quam quisquis felici natus est ingenio, ut rorem arripit, qui verò ingenij facultate destituitur, idem efficere non potest.

Doctrinam per aquam, & rorem significat am ostendo quoque Synt. 2. l. 1. 61.

36. *Quomodo Aegyptias litteras.*

Cæterum Aegyptias litteras, aut sacrum scribam, aut finem innuentes, atramentum, cribrum & iuncum pingunt. Aegyptias quidem litteras, quod his omnis apud eos scriptura compleatur. Iunco enim, non alia re vlla scribunt. Cribrum verò appingunt, quoniam hoc cum primum sit panis conficiendi instrumentum, ex iunco fit. Innunt itaque, cuicumque victus suppetit, eum litterarum studiis animum adiuncturum: cui verò non suppetit, aliis operam daturum artibus. Quocirca & apud eos eruditio Sbo vocatur, quod nomen si interpreteris, plenum alimentum sonat. Sacrum autem scribam, quoniam hic vitam mortemque dignoscit. Nam est apud sacros scribas liber, sacra ambrem appellant, cuius ope iudicium de ægroto decumbente ferunt, sit vitalis, necne; id ex ægri decubitu, signis quibusdam, perspicientes. Finem denique, quoniã qui litteras didicit, ad tranquillũ

vitz portum peruenit, non iam vitæ incommodis oberrans aut fluctuans.

Ex olivo. Iunceum stylum intelligit, quem Clemens Alexandrinus Strommatum libro sexto hic nominat. Quod autem ait pauperes non studere, contrarium sæpè vsuuenit, quod notauit in parabola Achantidis Syntagm. 2. l. 10. Symb. 14.

30. *Quomodo sacrum scribam.*

Rursum sacrum scribam, aut vatem, aut vespillonem, aut splenem, aut odoratum, aut risum, aut sternutationem, aut magistratum, aut iudicem volentes signare, canem pingunt. Sacrum quidem scribam, quoniam quicumque voluerit, ut par est & absolutissimè hoc fungi munere, eum oportet multa meditari, assidueque omnibus canum more allatrare, & ferum esse, nullique gratificari. Vatem autem, quod canis præter cetera animantia defixis in deorum simulacra, non secus ac vates consueuere, intentisque aspiciat oculis. Sacrorum verò pollinctorem, i quod & hic nuda & resecta, quibus iusta facit, simulacra cõtempletur, Splenem, quoniam hunc inter cetera animalia canis leuissimum habet: & siue ei mors, siue rabies acciderit, ex splene id contingit. Enimverò & qui eius funus procurant, vbi morituri sunt, magna ex parte splenetici fiunt. Siquidem graui illo halitu & vapore qui ex inciso dissectoque cane prouenit, inficiuntur, Odoratum porrò, risum ac sternutationem: quoniam qui absolute splenetici sunt, nec odorari possunt, nec ridere, neque verò sternutare.

I QVOD & hic nuda & resecta.) *Locus hic perperam ab interprete distortus. Vide in obseru.*

38. *Quonam modo magistratum innuant, aut iudicem.*

Magi-

Magistratum verò aut iudicem quum designat, appingunt cani & regiam vestem, nudæ figuræ appositam, propterea quod ut canis, quemadmodum supra dixi, in deorum simulacra acutissimis intueretur oculis: sic & magistratus qui & iudex erat, vetustioribus temporibus nudum regem spectabat. Ac propterea regiam cani prætextam adiiciunt.

Rectè hic animaduertit vir de nost. Soc. eruditus. Vnam copulatiuam &, pervertere sensum. Depingenda est ut Regis statua veste ad pedes strata, quam canis custodiat, & restitutum, *πρὸς τὴν βασιλικὴν εὐχὴν παρακειμένην, & σχῆμα γυμνόν.*

39. Quomodo significant eum, qui sacrum pallium gestat.

Significantes eum, qui sacrum gestat pallium, domus custodem pingunt, quod ab eò templum custodiatur.

Titulus huius Hieroglyphici malè à Mercero intellectus multis erroris ansam dedit. Quid sit *πρὸς τὴν βασιλικὴν εὐχὴν* explico in obs. ad Hierogl. 39. l. 1.

40. Quomodo natalitium sydus, siue eum, qui horarum rationem obseruat, exprimunt.

Natalitium sydus horarum inspectorem demonstrantes, hominem pingunt horis vefcentem, non quod horas homo comedat (id enim haud quam fieri potest) sed quod hominibus cibi statim horis parentur & apponantur.

Ἀποσκόπ non de natalitio hic fidere intelligendum, ut interpretes accepit, sed de sacerdote Aegyptiorum Astrologo, qui *Ἀποσκόπ* nominatur, ut docui in observationibus.

41. *Quomodo pudicitiam innuant.*

Puritatem norantes, ignem & aquam pingunt, quod his elementis omnis lustratio fiat atque expiatio.

Lege Plutarch. q. 1. πομπαιξάν, & qua annotavi in observationibus.

42. *Quemadmodum latenter rem nefandam atque abominandam indicent.*

Nefarium autem innuentes, aut etiam abominationem, piscem pingunt, quod horum esum qui in sacris versantur, horreant atque execrentur. Est enim eius naturæ piscis omnis, ut quæ offenderit exhauriat, inque suum ipse genus sæuiat.

43. *Quomodo os pingunt.*

Os significantes, serpentem pingunt, quoniam serpens nullo alio membro valet, nisi ore.

44. *Quomodo fortem simul & temperantem.*

Fortitudinem cum temperantia cōiunctam innuentes, taurum integra corporis constitutione præditum pingunt.*

45. *Quomodo auditum.*

Auditum demonstrantes, tauri auriculam pingunt. Audit enim vel ex longissimo intervallo taurus.

46. *Quomodo innuunt immunditiam.*

Origem.

Porro impurum scelestumque norantes animum *coturnicem pingunt: quoniam ad ortum accedente Luna, intentis in deam oculis intuens, vociferatur, non ei bene dicens, neque fausta acclamatione gratulationeque prosequens. Cuius rei argumentum est apertissimum, quod anterioribus cruribus terram effodiens suas ipsius pupillas humi velut pingens defigit, quasi indignabunda, invitaque
deæ

deæ ortum aspiciens. Idem quoque in exortu Dei,
Solis inquam, efficit. Quapropter antiqui reges,
quum sibi ortum nunciaret horarum obseruator,
huic insidentes animaliper medium ipsum velut
Gnomones quosdam, ortus rationem ac tempus
accuratè certoque cognoscebant: Quare & sacer- *Fort. absq;*
dotes vnâ hanc inter volucres * non signatam *ingulatio-*
comedunt, quod simultatem quandam cum dea *ne.*
exercere videatur. Etenim quemcumque in deser-
to locum aquis scarentem nactus fuerit, postea-
quam biberit, labris turbat, lutumque aquæ com-
miscet, ac pedibus in eam puluerem conijcit, idq;
vt nulli alij animanti aqua sit ad potum idonea.
Aded praua atque infesta putatur * coturnicis na- *Orygis.*
tura. Nam ne hoc quidem officium deæ præstat,
quum ipsa omnia quæ toto orbe sunt vtilia gignat,
augeat, ac vegetet.

*Insunt huic Hieroglyphico ambages, de quibus
vide in obseruationib. ad Symb. 46. l. 1.*

47. *Quomodo subuersionem atque inte-
ritum.*

Interitum significantes, murem pingunt. Hic
enim omnia corrodens inquinat, & inutilia facit.
Eodem verò & signo vtuntur, vt iudicium desi-
gnent. Multis siquidem variisque appositis pani-
bus, mus purissimum atque optimum delectu ha-
bito rodit. Propterea & pistorum iudicium ex mu-
ribus sumitur.

48. *Quomodo impudentiam.*

Impudentiam notantes, muscam pingunt,
quod hæc ceteri crebrius abacta, nihilo minus ac-
cedat.

49. *Quomodo cognitionem pingunt.*

Cognitionem pingentes, formicam pingunt.
Si quid enim homo tugo occultarit, hæc cognoscit.
Neque

Neque hoc solum nomine, sed & quod præter cætera animantia sibi in hyemem cibos congerens, non aberrat à loco ubi condidit, sed absque vllò errore ad ipsum peruenit.

50. *Quomodo filium pingunt.*

Filium volentes significare, vulpanserem pingunt. Hoc enim animal maximè amans est liberorum. Si quando enim ipsum venator simul cū parvulis persequatur; & pater & mater vltro se venatoribus dedunt, vt serventur parvuli. Quam ob causam Ægyptiis placuit hoc animal colere.

Vulpanser est de Anserum genere. Vocatur autem χλωαλώπῃς quod in anserina specie vulpis habeat calliditatem, pullos suos (inquit) Aelianus amat impensius, eandemq; operam quam perdix in ijs tuendis ponit. Nam venatorem sese ingerendo eludit, donec tenelli dilabantur.

51. *Quomodo amentem.*

Pelicanum autem pingentes, amentem simul ac imprudentem significant. Quum enim cæterarum volucrum more possit in locis editioribus ova reponere, id non facit; quin potius defossa terra, illic pullos collocat. Quod ubi deprehenderint homines, locū illum arido bouis stercore circumlinunt, cui & ignem subiiciunt. Pelicanus autem conspecto fumo, dum pennis suis ignem vult extinguere, contra potius earum agitatione accendit. Quo quum conflagrent eius alæ, facile ab aucupibus capitur. Quam ob causam non consentaneum existimavunt eo vesci sacerdotes, quum omninò pro liberis in discrimen sese cōiciat. Vulgus tamen Ægyptiorum eo vescitur, vt qui eum dicat non iudicio ac prudentia quadam, vt vulpanseres, sed * benevolentia quadam certamen hoc suscipere.

Amentia.

Attigi

Attigi etiam Syntagm. 2. l. 3. Symb. 5.

52. Quomodo gratum indicent animum.

Gratum indicantes animum, Cucupham pingunt, propterea quod solum hoc ex mutis animantibus, posteaquam à genitoribus educatum fuerit, iisdem senio conlectis parem refert gratiam. Quo enim loco ab eis enutrita est, eodem nidum ipsis extruit, pennis eorum etulsi, cibumque subministrat, donec renatis plumis, parentes sibi ipsi opem ferre queant. Quare & diuinorum sceptrorum cucupha insigne atq; ornamentum apud eos esse solet.

Κυκουφιδό Kiranides l. 10. c. 70. putat esse v-pupam, quod autem Parentum dicitur plumas vellere, intellige plumas desuas, quas ipsi sua sponte exuunt.

53. Quomodo iniustum & ingratum.

Iniustum verò atque ingratum, geminos equi fluuiatilis vngues deorsum vergentes pingunt. Hic enim quum ad ætatis florem peruenerit, cum patre pugnans periculum facit, an præpolleat. Et si quidem pater cesserit, locum ei assignans, ipse cum sua ipsius matre connubium contrahit, & cum finit viuere. Quod si non sinat pater eum matri iungi, ipsum quum fortior sit ac robustior, interimit. Ceterum idèò geminos eius vngues deorsum maximè inflexos pingunt; vt qui hoc vident homines, huiusque causam intelligunt, ad beneficentiam procliuiiores sint.

54. Quomodo ingratum bene de se meritos.

Ingratum atq; infestum ijs à quibus beneficio affectus est significantes, columbam pingunt. Mas enim vbi robustior euaserit, ex consortio matris patrem expellit, itaque ei connubio iungitur. Purum autem hoc animal esse videtur. Siquidem
cum

cum aëris constitutio pestilens est, omnia que tum animata tum inanima, ea afficiuntur; quotquot hoc vno vescuntur animali, ab hac lue seruantur immunes. Ideoque eo tempore Regi in cibo sumendo nihil aliud præter columbas apponitur, idemq; iis qui quod diis ministrent, puri castique permanent. Traditur & hoc animal felle carere.

55. *Quomodo id quod fieri non potest.*

Quod fieri nequeat, pedes hominis in aqua obambulantes pingunt. Atque aliter idem significare volentes, hominem absq; capite gradientem pingunt: quorum vtrumque quum ex eorum numero sit quæ fieri non possunt; meritò, ad hoc innuendum sumpta sunt.

56. *Quomodo regem pessimum.*

Regem autem pessimum significantes, anguem pingunt in orbis figuram, cuius caudam ori admovent, nomen verò regis in media reuolutione scribunt, obscurè innuentes se regem pingere orbi imperitantem. Porro angui apud Ægyptios nomen est Meisi.

Si rectè expendatur Hieroglyphicum nomen $\kappa\acute{\alpha}\chi\iota\varsigma\omicron\nu$ sensui repugnat. Itaque Pierius legit $\kappa\acute{\alpha}\lambda\iota\varsigma\omicron\nu$, mallet tamen $\kappa\rho\acute{\alpha}\tau\iota\varsigma\omicron\nu$, cum potentissimum regem designari dicat, qui vniuerso terrarum orbi imperitet.

57. *Quomodo regem custodem.*

Aliter quoque regem custodem signantes, anguem quidem vigilantem pingunt, sed pro regis nomine custodem adnectunt. Hic enim totius orbis custos est. Itaque regem assiduè vigilantem esse oportere.

58. *Quomodo mundi notent dominum.*

Rursus regem orbis moderatorem existimâtes,

& in-

& indicantes, ipsum quidem anguem pingunt, sed in eius medio magnam domum effingūt ac repræsentant: nec sanè absque ratione. Regia enim domus, quæ ab eo regitur * in mundo est.

59. *Quomodo populum regi morigerum.*

Populum regiis iussis obsequentem innuentes, apem pingunt. Solæ enim hæ ex omni animantium genere regem habent, quem reliqua apum multitudo sequatur, cuique non secus ac vulgus regi, obtemperet. Innuunt autem obscurè, tum ex mellis insigni utilitate, tum ex vi, quam in aculeo habet hoc animal, utilem simul ac potentem esse ad res gerendas regem.

60. *Quomodo regem parti orbis imperantem.*

Regem autem non toti terrarum orbi, sed partim taxat imperantem volentes significare, anguē dimidiatum pingunt: regem quidem per ipsum animal, non toti verò orbi imperantem, ex eò quod dimidiatus sit, designantes.

61. *Quomodo latè rerum potentem.*

Omnium autem moderatorem ex eiusdem animalis perfectione significant, rursus integrum pingentes anguem. Sic & apud eos spiritus est, qui per vniuersum orbem permeat.

62. *Quomodo fullonem.*

Fullonem indicantes, geminos hominis pedes in aqua pingunt: id quod ex Mercurij similitudine indicant.

63. *Quomodo mensem.*

Mensem autem exprimentes, Lunę figuram eodem, qui supra expositus est, habitu pingunt, completentem octo & viginti dies æquinoctiales duntaxat, die ex viginti quatuor horis constituto, quibus

bus & exoritur in nostro apparens hemispherio:
reliquis verò duobus in occasu est.

64. *Quomodo rapacem, fœcundum, aut
furentem.*

Cæterum rapacem, fœcundum, aut insanum
volentes innuere, crocodilum pingunt, quod fœ-
cundum maximè sit hoc animal, multosque libe-
ros procreat, insuper & crebro in furorem agatur.
Vbi enim ab experta præda exciderit, indigna-
bundus in se ipse furit.

65. *Quomodo ortum.*

Ortum ostendentes, geminos crocodili oculos
pingunt, quoniam oculi huic animali velut ex
profundo emergunt.

66. *Quomodo occasum.*

At occasum signantes, Crocodilum inflexum ac
cernuum pingunt. Ad partum enim faciliè, & ma-
ximè proclive est hoc animal.

*Quid facit hîc αὐρόροξον quod Mercerus ver-
tit ad partum facile, & maxime proclive. At
Trebatius, Est hoc animal rotundum, & pro-
miscue parit. Nuge: lege αὐρόρουλον & κατω-
φίρην τὸ ζῷον, suapte natura cernuum & infle-
xum animal, quo nihil ad sensum accommodatius.*

67. *Quomodo tenebras adumbrent.*

Porro tenebras significantes, Crocodili caudam
pingunt. Neque enim aliter ad exitium & inter-
necionem perducit crocodilus quodcumque ap-
prehenderit animal, nisi cauda prius cassum, inua-
lidum reddiderit. Namque in hac corporis parte
præcipua est crocodili vis acrobis. Cæterum quum
quamplurima alia in crocodilorum natura signa
comperiantur, hæc quæ in primum librum con-
ferre visum est, nunc satis erunt.

HORI APOLLINIS

NILIACI, DE SACRARVM

APVD ÆGYPTIOS IN-

sculptarum litterarum in-
terpretatione.

LIBER SECVNDVS.

ECVND0 autem volumine reli-
quorum tibi veram idoneamq; in
medium afferam rationem: quæ &
quum ex alijs exemplaribus ne-
quaquam sint exposita, necessariò
subiungenda censui.

1. *Quid stellam pingentes, innuant.*

Depicta Ægyptiis stella nunc Deum significat,
nunc noctem, nunc verò tempus, interdum etiam
hominis masculi animam.

2. *Quid aquilæ pullum.*

Et aquilæ pullus masculum, & orbiculatũ
quippiam indicat.

Vide in observationibus.

3. *Quid geminos pedes iunctos ac stantes.*

Gemini pedes simul compacti ac firmati, Solis
cursum quum in solstitio est hyberno siue in bru-
ma significant.

Vide ad observationem Hierogl. 3 l. 2.

4. *Quid hominis cor faucibus appensum.*

Hominis cor faucibus appensum, boni viri oẽs
designat.

*De hac cordis significatione dico ad Hierogl. 7.
lib. 1.*

5. *Quomodo belli aciem, ac frontem exercitus
ad prælium instructi.*

36 HORI APOLL. HIEROGL.

Belli aciem indicant, hominis depictæ manus,
altera scutum, altera verò arcum tenens.

6. Quid digitum.

Hominis stomachum demonstrat digitus.

Stomachus hîc propriè est ventriculi orificium
superius, seu fistula per quam cibus in fundum de-
labitur.

7. Quomodo morbum significent.

Flores autem anemones, morbum hominis si-
gnificant.

In eodem genere Symboli Astrampsychus ponit
lactucam. Θρίδακτος & Δειν (ὤμακτων δηλοῖ νό-
σον. Nonnulli anemonas morborum Symbolum ef-
se dicunt, quòd colligantur, tertianis quartanisq;
remedio.

8. Quomodo lumbum hominis.

Lumbum aut statum constitutionemq; homi-
nis volentes notare, os spinæ dorsi pingimus.

9. Quomodo permanens aliquid & tutum
significent.

Coturnicis os pictum, stabile ac tutum quip-
piam indicat, quod difficilè huius animalis os af-
ficiatur ac patiatur quicquam.

10. Quomodo concordiam.

Duo homines magistratus ornati insignibus
concordiam innuunt.

Inde ἀξιωματικοὶ publica dignitate fungen-
tes, quo verbo etiam vsus Guilielmus Bibliotheca-
rius in Hadriano II. eum cum Pontificali pallio
impositum præcedentibus Axiomaticis, & subse-
quente reliqua turba in urbem redire patriar-
chiumq; subire conspexerant.

11. Quq.

11. *Quomodo turbam ac tumultum.*

Armatus homo sagittasq; iaculans, tumultum significat.

12. *Quomodo dimensionem.*

Hominis digitus dimensionem notat.

13. *Quomodo desponsatam mulierem.*

* Desponsatam mulierem volentes ostendere, *Pragnantem* solis circulum, simul cum stella & ipso disco solis *tem ms.* bipartito pingunt.

14. *Quomodo ventum.*

Accipiter ortum versus in sublime tendens, ventos ostendit. Item & aliter: Accipiter expansas in aëre alas habens, ventum, qui alas quasdam habere videtur, significat.

15. *Quomodo ignem.*

Fumus in cœlum ascendens, ignem indicat.

Sic lusit Symposius in fumum. Et qui me genuit sine me non nascitur ipse.

16. *Quomodo opus.*

Masculi [bouis] cornu pictum, opus notat.

Masculorum cornua maiora sunt & tortuosiora, fœminarum minora & minus flexa.

17. *Quomodo pœnam.*

At fœminæ cornu depictum, * pœnam ostendit. *Laborem.*

18. *Quomodo impietatem.*

Imago umbilico tenus cum gladio depicta impietatem innuit.

19. *Quomodo horam.*

Hippopotamus depictus horam significat.

Per ὥραν ver intelligendum doceo in observationibus.

20. *Quomodo longævum ac diuturnum.*

Cervus quotannis cornua renascuntur. Is depictus longissimam vitam significat.

21. *Quomodo auersionem.*

Lupus aut canis auersus, auersionem monstrat.

22. *Quomodo futurum opus.*

Auris picta futurum opus significat.

Quia scilicet audire oportet, & de rebus gerendis documenta à prudentibus viris accipere, antequam te ad opus accingas. Vel certè per aurem auditores tantum sapientiæ, non $\omega\rho\alpha\kappa\tau\eta\rho\alpha\varsigma$ $\lambda\epsilon\gamma\omega\nu$ significat. Quod si manum addas auri, tum demum res erit cumulatæ.

23. *Quomodo percussorem aut sanguinem.*

Hoc est ex
corrupto
Crocodili
sanguine
procreata.

Crocodili vespa * per aërem volans, aut crocodili noxium sanguinem, aut cædem designat.

$\Sigma\phi\eta\zeta$ scribendum sine χ pro quo $\sigma\phi\eta\zeta$ habet corona pretiosa liber Græcus.

24. *Quomodo mortem.*

Nycticorax mortem significat: quemadmodum enim hic de repente pullos [cornicum] noctu, sic & mors homines nec opinantes inuadit atque opprimit.

Habes hac dere in anthologia lepidum Epigr.

$\text{ΝΥΚΤΙΚΟΡΑΖ} \acute{\alpha}\lambda\lambda' \delta\alpha\nu\alpha\tau\eta\phi\acute{o}\rho\omicron\nu \acute{\alpha}\lambda\lambda' \delta\tau\alpha\nu \acute{\alpha}\lambda\lambda' \delta\mu\acute{o}\phi\iota\lambda\omicron\varsigma, \Delta\acute{\iota}\alpha\sigma\kappa\alpha\chi' \alpha\upsilon\tau\omicron\varsigma \delta \text{ΝΥΚΤΙΚΟΡΑΖ}.$

25. *Quomodo vetustissimum.*

Sermones & folia, aut signatus liber, vetustissimum indicant.

26. *Quomodo obsidionem.*

Scala obsidionem, quod inæqualis sit atque acclivis.

κλίμαξ (inquit) Suidas κοινῶς σκάλα. Significat etiam scopulum sub aquis latentem apud Treitzem Chil. 7. & nauale apud Moschopulum ad Iliad. l. i.

27. Quomodo inexpertum, musam, aut fatum.

Litteræ septem duobus inclusæ digitis, musam, inexpertum, aut fatum significant.

Parum accurate hoc Philippus expressit, cum nullam rationem subiiciat nec quos digitos quasque literas intelligat designet, itaque vix coniecturam ansam reliquit.

28. Quid linea significet super alteram inflexa.

Recta linea simul cum alterna superne inflexa, decem planas lineas indicat.

Hoc, & huiusmodi signa sunt ex hominum impositione leuissimo plerumque fundamento, haud dissimilia ijs quæ Nicolaus Smyrneus Astabasdas collegit de signis numerorum.

29. Quid innuunt, hirundinem pingentes.

Omnes parentum opes filiis relictas volentes innuere, hirundinem pingunt. Illa enim iam mortis proxima, luto seipsam volutat, & pullis latebras comparat.

Diserte S. Ambrosius l. 5. Hex. c. 17. Hirundo minuscule corpore sed egregie pio sublimis affectu, indiga rerum omnium pretiosiores auro nidos fruit, &c.

30. Quid nigram columbam.

Mulierem viduam, quæ ad mortem usque in eo permanferit vitæ statu, volentes significare, nigram pingunt columbam. Hæc enim quamdiu vidua est, alteri viro non iungitur.

31. *Quid ichneumonem.*

Hominem inualidum, & qui sibi per se ipse opem ferre nequeat, sed aliorum se tueatur auxilio, volentes monstrare, ichneumonem pingunt. Hic enim conspicatus serpentem, nō protinus in eum irruit, sed vocatis prius clamore aliis, tum demum ei resistit.

Aliam in propulsando hoste ichneumonis industriam doceo ex AEliaano Synt. 2. l. 6. Symb. 16.

32. *Quid notent, origanum in sacris insculpent.*

Formicarum absentiam ac discessum volentes significare, origanum inter sacras scripturas pingunt. Hoc siquidem eo in loco conditum, vnde formicæ prodeunt, eas fugat.

De Origano legendus Plinius l. 20. c. 17.

33. *Quid scorpion & crocodilum.*

Inimicum cum pari conredientem inimico, indicare volentes, scorpion & crocodilum pingunt: vterque enim alteri mutuum affert exitium. Sin verò victorem alterum, quique inimicum sustulerit, innuant; aut crocodilum pingūt, aut scorpion: si quidem celeriter sustulerit; crocodilum: si lente; scorpion, ob eius difficilem tardumque motum.

De hoc odio scorpion & crocodili attingi quoque nonnihil Synt. 2. l. 5. Symb. 28.

34. *Quid mustelam.*

Vbi mulierem, quæ viri præstet opera, volunt exprimere, mustelam pingunt.

35. *Quid porcum.*

Volentes perditum hominem monstrare, porcum pingunt: quod eiusmodi sit porci natura.

AEgyptijs igitur, Iudeis, & Persis execrationi fuit,

fuit, contra Samijs honori, qui suem pro tutela
 Nauium sumpserunt, Τὰ Σάμια πλοῖα Συὸς
 τύπον ἔχον ἐν ταῖς πράραις. Hesychius. Inde
 explicatur obscurum prouerbium, quod est in stro-
 mateo. Ναῖς δὲ τις ὠκύπορος σαμὴν υὸς εἶδος
 ἔχουσα.

36. Quomodo immodicam iram.

Quod si immoderatam iracundiam, ex qua, qui
 ea est commotus, febrim cōtraxerit; Leonem pin-
 gunt proprios catulos cauda flagellātem. Leonem
 quidem ob iracundiam, catulos verò cauda cefos,
 quod catulorum ossa, si inter se collidantur, ignem
 emittunt.

Hic ἐκσιζεν Mercerus dicit esse ἐκ σοῦς ἐκ-
 βάλλειν, sed hoc sine vlllo testimonio. Lege potius
 ἐκσιζεν, quod est etiam flagellare.

37. Quomodo senem Musicum.

Senem musicum volentes commonstrare, cyc-
 num pingunt; quod hic senescens suauissimum e-
 dat concentum.

κύκνος δὲ θανάτων ἐμμελῆς φθόγγοις πλέκει,
 καὶ τὴν τελευτῇ δεξιᾷ τὸν χρόνον (inquit) Sa-
 piens Phile.

38. Quid significant, cæcum scarabæum
 pingentes.

Hominem, qui ex solaribus radiis contracta fe-
 bri perierit, notantes, cæcum pingunt Scarabæum,
 vt qui splendore solis excæcatus intereat,

39. Quid mulam.

Sterilem volentes indicare mulierem, mulam
 pingunt. Hæc enim natura sterilis est.

40. Quomodo mulierem, qua infantes feminas
 pepererit.

Mulierem feminas primum infantes enixam significantes, taurum sinistrorsum spectantem pingunt. Mares verò rursus taurum dextrorsum.

Sinistra enim deterioris est Symbolum. Harmonopolus de Sectis, Sabbatianorum hereticorum meminit, qui sinistram aded detestabantur, ut hac quicquam prebendere piaculum ducerem, unde Ἀριστεροὶ hoc est sinistri sunt nominati. Ἀριστεροὶ καλοῦνται ὅτι τῷ ἀριστερῷ ἄσι βδελυγὸς ὁ ἄνθρωπος. Ad id autem Symbolum facit quod ait Phisilogus De Gallina. Oua è quibus mares nascuntur, Gallina gerit in parte ventris dextra: è quibus foemina in sinistra.

41. Quomodo vespas.

Vespas designantes, cadauer equi pingunt. Ex eo enim multæ procreantur vespæ.

42. Quomodo mulierem abortientem.

Abortientem mulierem signantes, equam quæ lupum conculcet, pingunt. Non solum enim si lupum calcarit, abortum facit equa, sed & si lupi calcarit vestigium, abortit protinus.

Hoc ad δυσπαθείας referendum de quibus multa passim exempla. Sapiens Phile, ἵππον δὲ ταχὺν ἵχθυον ἀρπάζοντα λύκῳ. καὶ δίφρον ὅξω τὸ σφύρον τοῦτου σπέρμα.

43. Quomodo hominem, qui sese responso ab oraculo accepto sanarit.

Hominem, qui se ipse ex oraculo pristinae sanitati restituerit, volentes innuere, palumbum pingunt lauri folium tenentem. Hic enim ubi morbo laborat, lauri folium in nidum suum infereus conualescit.

Laurus

Laurus enim præstantissimum censebatur aduersus morbos & maleficia phylacterium, Zenobius centur. 3 Proverb. 12. Αλεξιφάρμακον ἡ δάφνη, vnde Δαφνίαν πορῆ βακτηρίαν. Lauream virgam gestat, de ea dici solet, qui est aduersus insidias munitus.

44. *Quomodo culicum copiam.*

Excrecentem & aduentantem culicum copiam exprimere cupientes, vermes pingunt. Siquidem ex his gignuntur culices.

45. *Quomodo hominem, qui cum ex se biliosus non sit, ab altero tamen bile commoueatur.*

Hominem, qui suapte natura bile careat, sed eam ab altero suscipiat, notantes, columbam pingunt dorso erecto: illic enim bilem habet.

Sic Achæinis Ceruis fel contineri in cauda creditur Aristot. 2. hist. anim. 15.

46. *Quomodo hominem, qui tuto urbem incolat.*

Ut hominem significant, qui tuto urbem habitat, aquilam pingunt, quæ lapidem gestet. Hæc enim è mari vel terra sublatum lapidem in suum infert nidum, quo tutior sit ac firmior.

De hoc lapide dico, & applico Synt. 2.

47. *Quomodo inferiorem debilioremq; hominem, quem alius persequatur.*

Debiliorem hominem, quem validior ac potèti-
or infectetur, volentes designare, oridem & equum pingunt. Hæc enim equo cōspecto protinus auolat.

Otis avis Tarda de qua Plin. lib. 10. c. 23. Saltans capitur vnde χαύνοις & κενόδοξοις ὄτοις ἐκάλουν. Aelius Dionys. apud Eustatium.

48. *Quomodo*

48. *Quomodo eum, qui ad proprium patronum
confugiens nullum tamen ab eo
sentit auxilium.*

Hominem, qui ad proprium patronum confu-
giat, nec eius subleuetur auxilio, monstrare cupi-
entes, passerem & noctuam pingunt. Hic enim
dum aucupum venatione petitur, ad noctuam ac-
currit, à qua mox opprimitur.

Γάρπωνος nomen recentioribus Græcis vsurpa-
tum vt apud Latinos. Scholiast. Eurip. Γάρπων
ἡλιοδέρωντας τὸν ἀργυρόνῃλον, Hesychius putat
quoq; centum primos Romuli Senatores γάρπω-
νας nominatos.

49. *Quomodo hominem, qui quum viribus non
valeat, temerè tamen aliquid suscipit,
atq; audacius se gerit.*

Imbecillum hominem lasciuientem tamen &
audacius aliquid molientem, cum monstrare vo-
luerint, vespertilionem pingunt. Hæc enim etsi a-
las non habet, volare tamen conatur.

Neque enim habet pennas ad morem cetera-
rum Avium.

50. *Quomodo lactantem mulierem, optimeque
nutrientem.*

Mulierem lactantem ac benè nutrientem vbi
pictura exprimere volebant, turturem pingebant.
Sola enim inter omnes volucres, hæc dentes ac
mammas habet.

Gravis hic Merceri hallucinatio, & vbi turtu-
res visi cum mammis & dentibus? Omnino vel no-
men Τρυών positum est pro vespertilione, quod
vnum inter volatilia propriè dicitur Τρυών, vt
author

author est Iulius Pollux, vel Turturis & vesper-
tilionis Symbola sibi inuicem proxima, in hac i-
magine ita fuerunt confusa vt τριγών ἀντὶ νυκ-
τερίδου poneretur. Soli enim inter volatilia ve-
spertiloni dentes, & mamma tribuuntur ab au-
ctoribus.

51. Quomodo hominem qui tripudio capiatur
ac demulceatur.

Hominem saltatione tiliarumque cantu gau-
dentem notantes, turturem pingunt. Hæc liqui-
dem tibia ac saltatione capitur.

52. Quomodo sacris initiatum hominem.

Rebus sacris ceremoniisque addictum signifi-
cantes, cicadam pingunt. Hæc enim non ore, sed
dorso resonans, pulcherrimum edit dulcissimum-
que concentum.

Vox τελετή non pro mysta sed pro initiatione
& sacra ceremonia vsurpanda. Caterum de Ci-
cada habes etiam illud Anacreontis σκεδὼν εἰ δα-
οῖς ὁμοιο.

53. Quomodo seorsum agentem regem, nec
subiectorum lapsibus veniam
dantem.

Regem qui solitudine gaudeat, qui que errata
non condonet, si velint significare, aquilam pin-
gunt. Hæc enim desertis in locis nidum sibi con-
struit, sublimiusque ceteris volucris volat.

54. Quomodo diuturnam rerum instau-
rationem.

Instaurationem autem diuturnam, & quæ post
multa fiat sæcula, volentes indicare, phœnicem a-
uem pingunt. Hic enim dum nascitur, rerum vi-
cissitudo fit & innouatio, Gignitur autem hunc in
modum:

46 HORI APOLL. HIEROGL.

modum: Iam iam moriturus phœnix in terram se-
se summo impetu proicit, vnde & vulnus accipit.
Ex sanie verò [vulneris] defluente alius gignitur,
qui simul ac pennæ ei natæ sunt, cum patre Helio-
polin, quæ in Ægypto est, proficiscitur: quo quum
peruenerit, pater illic, simul ac Sol ortus est, mori-
tur: post cuius mortem pullus in suam redit pa-
triam. At phœnicem hunc vita functum Ægyptij
sacerdotes sepulturæ mandant.

*Hic nouam instaurationis Phœnicis rationem
affert, de qua in obseruationibus.*

55. Quomodo patris amantem.

Patris studiosum hominem innuentes, cico-
niam pingunt. Hæc enim à parentibus enutrita
numquam ab ipsis seiungitur, sed ad extremum
vsq; senium vna permanet, pietatem ipsis obser-
uantiamque rependens.

56. Quomodo liberos matribus insidiantes.

Liberos matri insidiantes vt demonstrent, vipe-
ram pingunt. Nam hæc non iuxta cæterorum ani-
mantium naturam in lucem editur, sed exeso di-
ruptoque matris prodit vtero.

57. Quomodo hominem, qui ab accusatore conuicijs affectus, morbum inde contraxerit.

Hominem, qui ex accusatore conuiciis affectus
in agritudinem inciderit, significare cupientes,
basiliscum pingunt. Hic enim propius accedentes
afflatu suo perimit.

*Quin ipse re percusso halitu se necat ad specu-
lum. Ostendo ex AELIANO Symb. Syntagm. 2.*

58. Quomodo hominem, qui igne vratur.

Hominem, qui igne comburatur dum signifi-
cant, Salamandram pingunt. Hæc enim vtroque
capite interimit.

Mira-

Miratur Gesnerus vir multae lectionis Salmandras hic dicti bicipites, & merito, plagam vidit non tamen sanavit. Existimarim ego sic legendum αὐτῇ ὅτι ἐκατέρω τῇ κεφαλῇ ἀναστῆ. Ignē vtrunque, hoc est ab utroq; latere cingentem extinguit, & id capite à quo maximè frigidus humor instillatur quo scholiastes Nicædri ignem extingui voluit. Porro quando audis hominē πρὸς κατόρθωτον exhiberi per Salmandram, intellige flammis obsessum, non consumptum.

59. Quomodo cæcum hominem.

Cæcum significantes, talpam pingunt, qui neq; oculos habet, neque omnino videt.

60. Quomodo hominem, qui domi sese continet.

Hominem, qui domo non exeat significantes, formicam simulq; pennas vespertilionis pingunt. Huius enim pennis ad formicarum nidos admotis, nulla ex ipsis egreditur.

61. Quomodo hominem, qui sibi ipse damni ac perniciæ autor sit.

Eum qui proprio, & à se illato damno lædatur, volentes signare, castorem pingunt. Hic enim quum se venatione peti videt, proprios testes eullos in prædam obicit.

Ορχεὶς καὶ ὁνομάζοις καὶ ὁρίον ἐνδοξόν τε καὶ πολὺ χρηστὸν φάρμακον. De hac tamen abscissione disceptant auctores, quos vide apud Gesnerum.

62. Quomodo hominem, qui sibi inuiso filio hereditatem reliquerit.

Hominem cuius bonis inuisus filius successerit, innuentes, simium pingunt, retroq; paruum alterum. Is enim quum geminos pariat, ex his alterum
supra

supra modum diligit, alterum edit. Quem autem diligit, ante se assidue gestans, suffocat. At quem odit, retro habet, & deinceps educat.

Ηαc φιλοσοφία maxime est circa recentē prolem, τὰς πιθήκοις γὰρ φασίν, ἐπειδὴν τέκουσιν ὥσπερ ἀγάλμασιν ἐνατενίζειν τοῖς βρέφουσιν ἀγαρῶνας τῶ κάμοις. Synesius ep. 1.

63. *Quomodo hominem lapsus suos te-
gentem.*

Cum notare eum volunt, qui delicta aut errata sua occulte, solum meientem pingunt. Hic enim meiens urinam occultit.

Annotari simile in Aue διόκῳ, lib. 10.

64. *Quomodo eum, qui auditu magis
valeat.*

Eum qui acutius audiat volentes innuere, capram pingunt, quæ & naribus, & auribus respirat atque audit.

Πρωτόν μὲν κτῆρες. Anonymus liber de nuptijs Thesei.

65. *Quomodo instabilem.*

Instabilem quempiam, neque in eodem persistentem statu, sed modo robustum & audacem, modo verò imbecillum ac timidum volentes designare, hyænam pingunt. Hæc enim nonnunquam mas est, nonnunquam femina.

Confutat hanc Ori & caterorum de hyæna sententiam Clemens Alexand. ut docui Syntag. 2.

66. *Quomodo eum, qui ab inferioribus
victus sit.*

Eum, qui inferiori & inualidiori cesserit, quum innuere volunt, geminas pelles pingunt; hyæna
ynam

vnam, alteram pardi. Hæ enim si simul iungantur, pardi quidem pellis pilos abijcit, altera non item.

Attigi etiam Syntagm. 2.

67. *Quomodo hominem inimico superiorem, vel inferiore.*

Eum qui inimico superior euaserit, monstrantes, hyænam ad dextram versam pingunt: rursus eandem sinistrotum, victum indicantes. Hæc enim quum ab aduersario inuaditur, si ad dexteram deflexerit, insequentem interimit: si ad sinistram, ab eodem perimitur.

68. *Quomodo eum, qui intrepidè oblatas sibi pertulerit calamitates.*

Eum qui ad extremum vsque vitæ spiritum omnes, in quas incidit calamitates, æquo & constanti superarit animo, si velint monstrare, pellem pingunt hyænx. Hac enim succinctus quis, etsi per medios hostes feratur, intrepidus illæsusque præteribit.

Attigi etiam l. 5. Symb.

69. *Quomodo hominem ab hostibus oppressum.*

Circumuentum oppressumque ab hostibus, & qui minimo damno sese à discrimine exemerit, indicare volentes, lupum pingunt, amissa extrema cauda. Hic enim à venatoribus indagandus, pilos extremamque caudam refecat.

70. *Quomodo hominem ea timentem, quæ sibi ex improviso, occultaq; quadam ratione contingunt.*

Eum qui discrimina timeat, sibi ex insperato occultoque obiecta, cum monstrare voluerint, lupum ac lapidem pingunt. Hic enim neque sibi à ferro neque à virga, sed à lapide dumtaxat timer.

d

Nimi-

Nimirum si quis in eum lapidem coniecerit, consternatum illico deprehendet: & ubicumque lapis ei vulnus inflexerit, ibi succrescere solent pullulaeque vermes.

Narrat tamen Gesnerus hominem tympanum gestantem lupo occurrisse, quem frustra lapidibus impetitum nullatenus abigere potuit: At ubi tympani strepitu increpuit, statim procul à se expulit.

71. Quomodo hominem ob iracundiam igne castigatum.

Hominem igne castigatum, idque ob furorem, volentes monstrare, leones & faces pingunt. Nihil enim æquè timet leo, atque accensas faces, nullaque magis re domatur, quam his.

Hoc confirmat Oppianus lib. 4. De venatione, versu 132.

Εξοχα γὰρ δαίδοικε πυρὸς ἰσχυρός. ἡύχομαι
λῆς, & quomodo venatores facibus instructi leones insequantur describit eodem loco fusiis.

72. Quomodo febricitantem hominem, qui sibi ipse medeatur.

Eum, qui febris laborans se ipse curet, monstrantes Leonem pingunt, qui simiam vorat. Is enim febre correptus, si simiam vorarit, protinus conualescit.

Aliter accominodo lib. 3. Syntagm. 2.

73. Quomodo hominem prioribus damnis & calamitatibus admonitum ac emendatum.

Eum, qui ex iis, in quas paulò antè inciderit, calamitatibus postea modestior euaserit, si innuere velint, taurum pingunt caprifico reuinctum. Is enim, si ferociat, caprifico ligatus mansuescit.

74. Quo-

74. *Quomodo hominem necdum certa stabili-
que temperantia praditum.*

Dubium parumque stabilis temperantie homi-
nem volentes ostendere, taurum pingunt dextro
genu alligatum. Hunc enim si dextro genu vinxe-
ris, iuncturam pedis consequi deprehendes.

καρπὸς δὲ σμίον παρὰ κολῶδοντα εὐρεῖσθαι.
Iuncturam pedis consequi deprehendes. (in-
quit Mercerus) valde obscurum est quid velit. Si-
gnificat potius vinculum & (vt ait vetus Glossa-
rium) fasciolam aut funem articulare quàm
iuncturam pedis. Innuuntq; bouem ita religatum
suum trahere vinculum, nec recte coerceri.

75. *Quomodo domesticum ouium & caprarum
maclatorem.*

Eum qui maclandis ouibus & capris domum
exhaurit & perdit, volentes significare, ea pingunt
animantia conyza vescentia. Hanc enim herbam
vbi pasta fuerint, siti detenta pereunt.

κόρυζα est cunitago cuius meminit Dioscori-
des l. 4. c. 365.

76. *Quomodo hominem edentem innuunt.*

Vescentem hominem significantes, pingunt
crocodilum ore aperto. Hic enim *

77. *Quomodo rapacem & inertem.*

Rapacem simul & pigrum inertemq; hominem
significant, crocodilum pingentes, qui Ibis pennam
in capite habeat: Hunc enim si Ibis penna tangas,
immutum deprehendes,

Attingi etiam Syntagm. 2.

78. *Quomodo mulierem semel enixam.*

Semel enixam mulierem significant leonam
pingentes. Hæc enim bis vterum non fert.

*Commentum AEgyptiorum, hoc putat Aristot.
& Plin. l. 8. c. 16.*

79. *Quomodo hominem primo rudem, informemq, editum.*

Hominem, qui initio quidem informis natus sit, sed postea formam acceperit, innuunt depicta versa pragnante. Hæc namque sanguinem primo condensatum & concretum parit : hunc postea proprijs fouens femoribus, efformat, linguaque lambens perficit.

Attigi quoque Syntagm. 2.

80. *Quomodo robustum hominem, quaque è re sua sint subolfacientem.*

Eum qui simul & viribus & ingenio valeat ad ea dignoscenda, quæ utilia sint, volentes significare, elephantum pingunt cum sua proboscide. Hac enim odoratur, & incidentia consequitur.

81. *Quomodo regem à stultitia imprudentiaq, abhorrentem.*

Regem qui omni studio stultitiam fugiat atque imprudentiam, significant elephantum & arietem simul pingentes. Ille enim viso ariete fugit.

82. *Quomodo regem, qui nugatorem auer-
setur.*

Regem qui nugacem vitet hominem, significant elephantem cum porco pingentes. Is enim voce porci audita, aufugit.

Fuit itaque illud egregium Megarensium stratagemata qui porcos puer oblitos, & mox igne flammatos in Antipatri elephantos immiserunt, meminit Aelianus de animalibus lib. 6. c. 36.

83. *Quomodo hominem qui celeriter quidem, sed inconsulto inconsiderateq,
moueat.*

Eum

Eum significantes, qui agilis sit & velox, absque iudicio tamen ac ratione feratur, ceruum depingunt, & viperam. Hac siquidem conspecta, temerè in fugam vertitur ceruus.

Alij tamen vyperas à cervis capi & interimì narrant, vt Gesnerus, &c.

84. *Quomodo hominem, qui sua prospiciat sepultura.*

Vt denotent eum, qui de sua sollicitus est sepultura, elephantem pingunt proprios dentes defodientem. Hos enim vbi exciderint acceptos in terram condit.

85. *Quomodo hominem qui plenam iustamque ætatem vixerit.*

Eum qui iustam hominis ac legitimam vixerit ætatem, volentes monstrare, cornicem mortuam pingunt. Hæc enim centum iuxta Ægyptiorum morem computatis annis viuit. Constat autem Ægyptiacus annus quatuor vsitatis & communibus annis.

86. *Quomodo hominem, qui suum scelus ac maleficiũ tegat.*

Designantes hominem, qui scelestum suum ac malignum occultet animum, ne à suis noscatur, pardum pingunt. Hic siquidem clanculum alia persequitur animantia, nec finit * imperum ac odoratum. pernecitatem innotescere, qua in illis persequendis vitur.

87. *Quomodo hominem adulatione deceptum.*

Eum qui assentatione capteretur, innuentes, ceruum cum tibicine pingunt. Is enim dum suauissimum audiens canentium modulatum, ingenti veluti demulcetur voluptate, faciliè in venatorum manus incidit.

88. *Quomodo præsagium copiosæ vindemiæ.*

Præsagium copię vini significantes, vrpupa pingunt: quæ si ante vitium tempus cecinerit, insignem vini bonitatem simul & copiam prænunciat.

Id quoq³ attigit Gesnerus ex Oro in vrpupa sectione de Iconibus.

89. *Quomodo hominem, cui vux esus nocuerit.*

Vux esu læsum & sese curantem notantes, vrpupa pingunt, & adiantum herbam. Hæc enim si vux comesta læsa fuerit, adiantū ori inferens, certo decurso spatio, pristinam recipit valetudinem.

90. *Quomodo hominem sibi ab hostium inimicorumve insidijs cauentem.*

Sibi ab aduersariorum insidijs cauentem quum volunt significare, gruem vigilantem pingunt. Hæc enim hoc se ipsas præsidio custodiunt, tota nocte per vices excubias agentes.

Ορδίνον. Vox Romana, Græca ciuitate donata qua vsus est etiam Macarius Xinus aduersus Sarracenos & Constantinus in Tacticis, λεχαγὸς δὲ λέγει δὲ πρῶτον τὸ σίχου, καὶ γοῶν τὸ ὀρδίνον.

91. *Quomodo senem fame enectum.*

Senem, qui fame perierit, volentes monstrare, aquilam pingunt adunco rostro. Huic enim senescenti aduncum fit rostrum, itaque inedia perit.

92. *Quomodo hominem, in perpetuo motu atq³ animi agitatione degentem.*

Eum qui in continuo motu, & animi intentione vsque adeo versetur, vt ne vescens quidem quiescat, significantes, cornicis pullos pingunt. Hæc enim etiam volans pullos pascit.

93. *Quomodo hominem sublimium rerum
peritum.*

Sideralis scientiæ gnarum cùm significant, gruam volentem pingunt. Illa enim altè admodum volat, vt nubes è proximo conspiciat, neque tempestate agitetur, atque ita altam agat quietem.

94. *Quomodo hominem proprios à se dimittentem
liberos ob paupertatem.*

Hominem, qui inopia pressus liberos valere iusserit, notantes, accipitrem prægnantem pingunt. Is enim cum tria oua pariat, vnicum quod nutriat seligit, reliquis duobus fractis. Hoc autem facit, quòd per id tempus ungues amittat, ideoque tres pullos simul educare non possit.

95. *Quomodo hominem, mouendis pedibus cun-
ctabundum ac lentum.*

Hominem pedum motu tardum & segnem volentes monstrare, camelum pingunt. Hic enim solus ex omnibus animantibus femur inter eundem inflectit, quare etiam *καμήλο*. Græcè hoc est camerus à femoris inflexione dicitur.

96. *Quomodo impudentem hominem, acutiq;
ac celeris visus.*

Hominem inuerecundum, & visu celerem designantes, ranam pingunt. Hæc enim non alibi sanguinem habet quam in oculis. Porro qui illos sanguine resperfos habent, impudentes dicunt. Ergo & poeta: Ebrie, luminibus canis, effrons, peccatore cerui.

97. *Quomodo hominem qui sese mouere
nequiuerit.*

Hominem, qui cum diu sese mouere non potuerit, postea tandem pedibus moueatur, demon-

prius.

strantes, ranam pingunt posteriores pedes habentem. Hæc enim primò sine pedibus nascitur, sed postea, dum augetur, pedes * assumit posteriores.

98. *Quomodo omnibus inimicum hominem.*

Omnibus infestum, & qui cæterorum consortium fugiat, ostendere volentes, anguillam pingunt. Hæc enim cum nullo alio pisce commercium habere deprehenditur.

Idem habet AELIANUS de Animalibus Anguillas separatim ab alijs piscibus viuere, neq, cum ijs temerè inueniri.

99. *Quomodo hominem multos in mari seruantem.*

Hominem multos in mari seruantem signare volentes, torpedinem piscem pingunt. Hæc enim ubi pisces multos viderit, qui natare non possint, ad se trahit, ac eos seruat.

Aliorum quidem auctorum hoc nemo tradit, sed vno omnes ore contradicunt. Itaq, hic auctor Ori interpretæ νόρκω fortasse posuit pro Nautilo seu Nauta pisce, cuius mira in natando industria, de qua vide Aristotelem l. 9. de Animal. c. 37. & Oppian. l. 1. ἁλιευτικῶν.

100. *Quomodo hominem, qui vtilia simul & inutilia malè consumperit.*

Hominem, qui vtilia simul & inutilia malè consumperit, indicantes, polypum pingunt. Ille enim, quum multa eaq, immoderate voraret, cibum in cauernas reponens congerit, & quum vtilia consumperit, tum & quæ supersunt inutilia abijcit.

101. *Quomodo eum, qui sue gentis hominibus imperitat.*

Suæ nationis & generis hominibus imperantem quum denotare volunt; carabum & polypum pingunt. Ille enim polypis imperat, interque eos primas tenet.

102. *Quomodo hominem, qui sui curam rationemque non habeat.*

Patrem, aut hominem qui se ipse non curet, sed à domesticis & propinquis curetur, volentes significare, ostreum & cancrum pingunt. Hic enim carni ostrei velut agglutinator manet: unde & ex consecutione nominis, *πιννοφύλαξ*, quasi ostrei custos vocatur. Ostreum igitur planè hiat in concha esuriens. Si itaque dum hiat, pisciculus aliquis irreperit, mordet cancer ungula ostreum: quod sentiens concham claudit, atque ita pisciculum venatur.

Hoc AELianus Plinius & ceteri meminere, vide Syntagm. 2.

103. *Quomodo hominem ingluvie laborantem.*

Hominem gulæ deditum designare volentes, scarum pingunt. Is enim vñus ex piscibus ruminat, & omnes occurrentes pisciculos deuorat.

Vide num *λαμὴν ἐχόντα* sit legendum, *λαμὴς* est gula: vel certè *παροιμιακῶς* Lamiam habere dicuntur, qui gulam habent aut ventrem insatiabilem. Nam *λάμια* apud Hesychium est bellua, vel mulier insigni voracitate. Quod autem hic tradit de scaro id ipsum habet Aristoteles. Scaro diuersa omnino ventris species est, &

ruminare solus piscium quadrupedum ritu creditur.

104. *Quomodo hominem cibos vomentem,*

Eum qui ubi sumptos cibos euomuerit, auidetur rursus cibos vorat, ut satiari non possit, significantes, selem aquaticum pingunt. Is enim ore parit, & natans fœtum absorbet.

Hoc ipsum Glauco pisci & canicula marina tribuit AELIANUS l. 1. de Animal. c. 16. & 17. ut ostendo Syntagm 2.

105. *Quomodo hominem, ob eadem factam supplicio affectum.*

Hominem, qui cædis admissæ pœnas dederit, quemque pœnituerit, designare volentes, turturem laqueo implicatam pingunt. Hæc enim capta spinam, quam in cauda habet, abijcit.

Non de turture aue, sed de pastinaca pisce intelligit, quem Græci τρογὼνα nominant. Spina autem caudæ, est radius siue stimulus, quem hic piscis habet insignem. Dioscor. lib. 2. c. 22. τὸ κέντρον τῆς οὐρᾶς nominat. Βία δὲ ὀγύισον. Oppianus, qui eius venenum difertè describit l. 2. de piscatu, lege igitur hamo, & γυῖς πο, non laqueo, ut reddit Mercurius, implicatam Pastinacam.

106. *Quomodo eum qui profusus alienis vescatur.*

Eum qui & aliena intemperanter decoquat, & demum sua consumpserit, designantes, polypum pingunt. Is enim si victu aliunde quæsito indigerit, propria edit flagella.

Πολύτροπος, alij Cirros & acetabula nominant.

107. *Quomodo eum, qui rerum honestarum amore flagret.*

Eum

Eum qui toto pectore in res pulcherrimas incumbit, ac tamen in calamitates incidat, volentes innuere, sepiam pingunt. Hæc enim si viderit à quopiam sibi insidias strui, in aquam ex aluo nigerrimum effundit sanguinem: ex quo fit ut iam conspicua non sit, atque ita euadat.

Aliter accommodo Synt agm. 2.

108. *Quomodo hominem, qui vim quandam habeat sibi alios conciliandi ac deuinciendi.*

Quum hominem significant, qui alios sibi continenter deuinciat & demereatur, lyram pingunt. Hæc enim continenter suum retinet concentum.

Videtur allusisse S. Ignatius Martyr, in epist. ad Philippenses, cum verum Episcopum describens ait, Συνήριμος αὐτῷ γὰρ ἐν τοιαύτῃ κυρίῃ καὶ τοῖς διχνομάσιν ἐς χορδαὶ καὶ ἀρά.

109. *Quomodo eum, qui antea mente alienatus fuerit, sed postea resipuerit.*

Eum volentes ostendere, qui quum quondam mente alienatus esset, ad se demum redierit, certumque vitæ suæ ordinem ac rationem instituerit, fistulam pingunt. Hæc siquidem animum demulcet, & ea in memoriam reducit, quæ ex animi sententia & cum voluptate quis gesserit: Insuper & maximè compositum edit sonum.

110. *Quomodo eum, qui ius ex equo omnibus tribuat.*

Eum qui ius æquè omnibus impertiatur significare volentes, struthiocameli pennam pingunt. Hoc enim animal præter cætera pennas alarum vndequaque æquales habet.

Stru-

Struthionem λιθῶνς πτερόν βοτὸν ἀγχαλῶ-
 δειρον nominat Oppian. lib. 4. de Pis.

III. *Quomodo hominem edificandi studiosum.*

Edificandi cupidum hominem volentes innu-
 ere, hominis manum pingunt. Hæc enim omnia
 efficit opera.

*Hori Apollinis Niliaci sacrarum
 scripturarum Finis.*

EX
 CLEMENTIS
 ALEXANDRINI LIBRO
 QUINTO STROMATVM
 HIEROGLYPHICA.

I.

ORRO. Diospolei, quæ est vrbs Æ-
 gypti, in æde sacra quæ vocatur Py-
 lon, expressus est puellus signum
 generationis: senex verò interitus:
 & rursus Dei symbolum accipiter,
 vt piscis symbolum odij. & in alio
 rursus significato Crocodilus est signum impudē-
 tiæ, videtur ergo vniuersum hoc symbolum simul
 positum hoc significare! O qui nascimini & inte-
 ritis, Deus odio impudentiam habet.

II.

Quinetiam Dionysius Thrax Grammaticus in
 libro de Declaratione Symboli, De Rotulis, dicit
 ad

ad verbum: significant autem non per verba solum, sed etiam per Symbolum nonnulli actiones: per verba quidem, sicut se habent, quæ dicuntur præcepta Delphica. *Nihil nimis*: & *Nosce teipsum*, & quæ sunt his similia: per symbola autem, ut & rota, quæ vertitur in deorum templis, quæ tracta est ab Ægyptijs, & rami, qui dantur iis, qui adorant. Sic enim Orpheus Tracijs.

*Ramorum aut quis sunt hominum terrestria cura,
Non vno stant fata loco in mente, omnia circum
Voluuntur, nec fas vna est consistere parte:
Sed quam ceperunt cursus partem omnia seruat.*

Rami aut ut sunt Symbolum primi nutrimenti, aut ut sciat vulgus fructus quidem omnino germinare & augeri, longissimo tempore permanentes: se autem accepisse exiguum vitæ tempus ea de causa volunt dari ramos: fortasse autem etiam ut sciant quod sicut ij rursus vruntur, ita illosque hanc vitam cito esse relicturos & ignis opus futuros.

III.

Ex Ægyptijs alij quidem in nauigio, alij vero in Crocodilo Solem ostendunt: significant autem quod Sol per aërem dulcem & humidum ingrediens, gignit tempus, quod ænigmaticè significat Crocodilus per quandam aliam sacerdotalem historiam.

IV.

His accedit, quod roboris quidem, & fortitudinis signum est eis Leo.

Magnique animi, fiduciæ & libertatis equus,

V.

Sicut certè & ipsius terræ & agriculturæ & alimentis est bos,

Robor

VI.

Roboris autem rursus cum ingenij solertia;
Sphinx, quæ totum quidem corpus habet Leonis,
Faciem autem hominis.

VII.

His quoque similiter ingenij solertiã & men-
tem, & vires, potentiamque, & artem homo signi-
ficans, ab eis in sacris insculpitur.

VIII.

Aliunt quidem certè Idanthuram quoque Scy-
tharum regem, vt refert Pherecydes Syrius, Dario
quì Istrum traiecerat, bellum minantem, Symbo-
lum misisse pro literis, murem, ranam, auem, iacu-
lum aratrum. Cùm autem de his vt erat consenta-
neum exorta esset dubitatio, Orōtopagas quidem
tribunus militum dicebat eos tradituros Impe-
rium, coniectans ex mure quidem habitationes:
ex rana autem aquas: ex aue verò aërem: ex iaculo
autem arma: ex aratro verò regionem: Xiphodres
autem contra est interpretatus. Dicebat enim, Ni-
si tanquam aues euolauerimus, aut tanquam mu-
res terram, vel tanquam ranæ aquam subierimus;
illorum tela non effugiemus.

IX.

Anacharsin quoque Scythiam dicit dormien-
tem, sinistra quidem continuisse pudenda, os au-
tem dextra, significatē oportere quidem vtrum-
que, sed maius esse linguam cohibere quam volu-
ptatem.

X.

Iam verò in iis quoq; quæ ab iis vocantur Deo-
rum *καμῖδάι*, auræas imagines, duos quidem
canes, vnum autem accipitrem, & Ibin vnam cir-
cumferunt: & quatuor imaginum simulacra vo-
cant quatuor literas. Atq; duo quidem canes sunt
Symbola

Symbola duorum hemisphaeriorum, ut quæ circumcumeant & custodiant: Accipiter verò Solis, est enim igneus, & qui vim habet interimendi: Pestilentes itaque morbos Soli attribuunt: Ibis autem Lunæ, nam umbrosa cum nigro, lucida cum albo, plumarum contendebant. Sunt autem alij, qui volunt tropicos significari à canibus, qui custodiunt & instar ianitorum observant accessum Solis ad Austrum & Septentrionem. Æquinoctialem autem, qui est altus & perustus, significat accipiter, sicut Ibis obliquum seu signiferum. Numeri enim inventionis & mensuræ, maximè ex animalibus Ibis videtur principium præbuisse Ægyptiis, sicut ex circulis obliquis.

EX DIODORO

BIBLIOTHECÆ HISTORICÆ LIBRO III.

I.

ACCIPITER illis cuncta quæ celeriter fiunt significat: quod avis hæc omnium sit velocissima.

II.

Crocodilus omnis malitiæ index est.

III.

Oculus iustitiæ servator, & custos corporis.

IV.

Dextera passis digitis victus suppeditationem.

V.

Sinistra contracta conservationem facultatum & custodiam denotat.

EX S. EPIPHANII
EXPOSITIONIBVS.

I. DEVS COGNITV DIFFICILIS.

Leo sua obtegens vestigia.

Meminit
quoq. AE-
lianus l. 11.
c. 30. Isid.
l. 1. Orig.
c. 2.

VM leo in monte oberrat, & ve-
natorem odoratur, sua, ipſius vesti-
gia cauda obtegit; ne illis insisten-
tes venatores, lustrum inueniant,
atque ipſum capiant.

Interpretatio ſue apodoſis.

Sic Dominus noſter I E S V S Chriſtus ſpiritualis
Leo, qui vicit ex tribu Iudæ, radix David, à Patre
miſſus, ſui ipſius ſpiritualia cooperuit veſtigia, id
eſt, diuinitatem ſuam; ſe enim ex inaniuit, & in
Mariæ ventrem deſcendit, vt ſaluaret fraude de-
ceptum hominum genus. Et verbum caro factum
eſt, & habitauit in nobis: quapropter illi, qui igno-
rabant, de ſuper illum deſcendiſſe, dicebant; Quis
eſt iſte Rex gloriæ? Sanctus verò Spiritus, Domi-
nus, inquit, virtutum, ipſe eſt Rex gloriæ.

A L I T E R.

Nec aliter tu ſpiritualis homo, cùm feceris eleē-
moſynam, ſiniſtra tua dexteræ opus ignoret, ne te
diabolus ex honis operibus inueſtiget, & ad pec-
candum alliciat.

II. VITA

II. VITA PER CHRISTVM.

Lux & Spiritus à Leone catulis redditus.

LÆAENA mortuum & cæcū edit catulum, iuxta *Orig. hom.*
 quē defixos in illum habēs oculos triduo cu- *17. inc. 49.*
 bar; his verò transactis leo accedit, & in catulū spi- *Genes. hos*
 rat, qui statim & ad vitam reuocatur, & lumen *idē attigit.*
 oculorum recipit. Cū verò dormit, euigilant e-
 ius oculi ita, vt venatorem ab septem stadijs præ-
 sentiat; ipsumque fugit, neque ab illo capitur.

APODOSIS.

Sic gentes, quæ non credebant, per trium die-
 rum sepulturam & Domini nostri Iesu Christi re-
 surrectionem respexerunt, & ad vitam reuocata
 sunt. Ante baptismum enim & mortuæ & cæcæ di-
 cebantur: verum à læna, id est, ab sancto Spiritu
 per triduum sepulturæ obseruabantur, cum autem
 leo, hoc est, viuificum Verbum venit, & in ipsos
 Spiritum sanctum inspirauit, ad vitam eos reuo-
 cauit, & omnes ab inferno eduxit.

III. CHRISTIANVS A DAEMONE
Irretitus.*Vrus ad Tanyn captus.*

VRUS, animal omnium maximum, similis est
 boui, duoq; habet cornua in modum serræ,
 estque præ omnibus animalibus terribile a-
 spectu: itaq; proceras arbores quatiens, illas disse-
 cat, ramosq; præscindit, nec est vllum animal illo
 fortius. Pascitur non longè ab Oceano, continuò
 verò vt bibit, veluti ebrius ludit, cornibusque tan-
 quam bos terram petit. Est autem illic arbor dicta
Tanus, viti similis & alba ramis, quos cū Vrur,
e capite

capite concurrit, cornu vincitur. Accedit itaque venator, & cornu alligatum deprehendit, illumque opprimit.

A P O D O S I S.

Tu igitur, ô spiritualis homo, considera quanto te Vro generosiores fecerit Deus: loco enim duorum cornuum, duo tibi dedit testamenta, novum videlicet & vetus, quæ cornua sunt contra potestates aduersas, ut ne te circumueniat diabolus: ait enim Propheta: In te inimicos nostros ventilabimus cornu.

A L I T E R.

Oceanus copiam diuitiarum significat, Taurus verò vitæ voluptatem, qua implicitus homo fidem negligit, venator igitur, hoc est, diabolus, illum aggreditur, quem voluptatibus mancipatum, fidemque negligentem inueniens, in suam potestatem redigit.

IV. PRIMI HOMINIS LAPSVS.

Elephas à femina deceptus.

Hac de Elephantis hystoria recentiores etiam habet auctores ut Vincetium, quos credibile est hunc locum compilasse.

ELEPHAS maximum est animal, proboscidemque habet, qua, quæ ipsum adoriuntur animalia, percutit. Hac cibum & potum sibi ministrat, non enim habet compages, propensiusque pascitur, genua haud incuruans. Femina herbam, quæ mandragora dicitur, quærit, quam gustat, & coeundi cupiditate accensa, ad maremque properans, illam ipsi offert. Mas verò ut comedit, ardet libidine, & femina miscetur. Iam cum instat pariendi tempus lacum ingreditur, pertentatque aquam; qua mammillas usque pertingente parit. Si enim in terram ederet foetum, haud eleuari

elevari posset, cum membrorum compagibus careat.

A P O D O S I S.

Manifestum est, primum parentem Adam, non ut Euam obedientiae lignum prae-
stasse: illa enim dedit viro; qui ut comedit, sen-
sit praeceptum Domini transgressum esse. Quis i-
gitur partus? peccatum: & lacus ubi peperit quis?
Paradisus.

V. CHRISTIANVS POENITENS.

Cervus ad fontes.

CERVVS similis est siluestri capre: illius cor-
nua tribus ramis distinguuntur, ut & triplex
est eius vitae reparatio. Vivit enim annos
quingenta; nemorumque silvas, & montium
valles, ut velocissimus curior contento gradu per-
lustrat, serpentiumque cavernas odore indagat; &
sicubi serpens delirescit, è vestigio subodoratur,
statimque nares ad limen cavernae admouet, hali-
tumque trahit: prodiens igitur serpens in fauces
cerui sese ingerit, ille obuium deuorat, qua de cau-
sa appellationem sortitus est, videlicet quod ex
imò serpentes ad se attrahat. Postquam autem
serpentem ex cavernis cepit, illico ad aquarum
fontes decurrit: quod si trium horarum spatio a-
qua se explere non potest, moritur: sin autem aequae
potus obtingat, ad annos denuo quingenta
vitam protrahit. Vnde Propheta David: Sicut desi-
derat cervus ad fontes aquarum, sic desiderat ani-
ma mea ad te Deus.

*Geoponicorum
auctor l. 19.
c. 5. Huius
proprietatis
rationem
reddidit, quod
Cervus af-
flans serpen-
tem afficiat
eum verti-
gine.*

A P O D O S I S.

Tu igitur, spiritualis homo, tres habes restorationes, baptismum scilicet incorruptionis, filialis adoptionis gratiam, atque poenitentiam, si quando serpentem, id est, peccatum intra cordis recessus deprehenderis, ad fontes aquarum, hoc est, ad scripturarum scaturigines statim confuge, sanctam videlicet gratiam (quemadmodum Prophetæ interpretantur) hauri: nam si poenitentiam egeris, ab ea iterum, deleto penitus peccato, reparaberis.

VI. POENITENTIA ET RENOVATIO.

Aquilæ iuuentus.

Non dissimilis est Sarda de Aquila narratio.

AQVILA volucrum regina, à longissima vita denominationem accepit, viuit enim annos centum. Cum verò senescit, rostrum ei incuruatur, caligantque oculi, ita ut nec videre possit, nec cibum capere. Igitur in altum sese attollit, & in præruptam se proiicit rupem, ad quam rostrum allidit, & se frigidis immergit aquis, aduersusque solares radios se opponit, tuncque ex oculis cadunt lippidines, ac iterum iuuenescit.

A P O D O S I S.

Tu igitur, o spiritualis homo, cum multitudine peccatorum fueris oppressus, in altum ascende, hoc est, in tuam ipsius conscientiam, atque te ad petram, scilicet ad fidem Orthodoxam proiice, desce peccatorum tuorum multitudinem, & perpetuis te aquis, id est, lachrymis abstergens, Solis radiis incalesce, hoc est, in cœru fidelium, & in sancto Spiritu ad calorem poenitentiae propera, lippidines, id est, peccata abiice, statim enim renouabitur ut Aquilæ iuuentus tua, & iustus vocaberis apud Deum.

VII. Vo

VII. VORAX POST IEIUNIA.

Vulturis pastus.

VULTUR cunctis auibus voracior est : qua- *Fortè hæc*
 draginta enim diebus cibo abstinet, quem *Auis est*
 cum inuenit, totidem se ex illo libris ingur- *γυρω δ' αερος*
 gitat : itaque quadragenariam abstinentiam qua- *quamdiu*
 dragenaria ingluuie compensat. *ieiunare*
scribunt.

A P O D O S I S.

Tu igitur spiritualis homo, qui in quadregesi-
 mali ieiunio Dominicam resurrectionē expectas,
 noli ventri scdè indulgere, ne quadregesimalis
 abstinentiæ meritum perdas.

VIII. CHRISTVS.

Pelecanus.

PRÆ omnibus volucris Pelecanus prolis est *Nota ex a-*
 amans, femina nido incubat, pullos suos cu- *lijs PP. hi-*
 stodiens, ipsosque fouet, complectiturque, & *storia.*
 nimiis osculis fauciat; perforat itaque illorum la- *Aristoteles*
 tera, & illi moriuntur. Post tres vero dies accedit *tamen AE-*
 mas pelecanus, & mortuos inuenit pullos, & val- *lian. non*
 dè angitur doloreq; impulsus proprium latus per- *meminere,*
 cutit, ac terebrat, emanatque sanguis, quem super
 mortuorum pullorum vulnera instillat, qui sic vite
 restituantur.

A P O D O S I S.

Sic Dominus noster Iesvs Christus, cuius la-
 tus lancea aperuit, continuoque sanguis & aqua
 exiuit, super mortuos filios, hoc est Adamum & E-
 uā, ceterosq; prophetas, & super omnes mortuos

sanguinem suum fudit, vniuersumque mundum illuminauit, & per triduanam sepulturam ac resurrectionem suam ad vitam illos reduxit, quapropter per Prophetam dixit: Similis factus sum Pelecano solitudinis.

IX. BONORVM OPERVM FRVCTVS

V B E R R I M V S.

Perdicis fecunditas.

*De Perdicis
fecundita-
te agit Cle-
archus a-
pud Athen.*

PERDIX prolis fecunda est: constructo enim nido singulis diebus oua parit: nec verò proprii ventris sufficit illi foetus; verum aliarum auium discurrrens suffuratur oua, & ad nidum suū illa defert.

A P O D O S I S.

Sic tu, spiritualis homo, si multas feceris elemosynas, ne tibi satis esse putes, sed ad alia praecepta festina, & nidum tuum abunde imple, hoc est, cor tuum exple, & te aduersus contrarias potestates valde muni.

X. AMOR FIDELIS IN DEVM.

Turturis Viduitas.

*Meminit
etiam Basil.
Homil. 8.
in Hexam.*

INTER omnes aues, coniugis amans est turtur, mas & femina vna volant, pullosque procreant: si verò morte separantur, ad finem vsque vitae viduitatem custodiunt.

A P O D O S I S.

Sic tu, spiritualis homo, cum peccatis onustus, tempus esse poenitendi iudicaueris, abijce praua opera, nec nouis te sordibus, id est, peccatis implicet.

ees, sed vnico coniugio contentus esto: videlicet
intra proprij tori limites te contine, vt in secundo
aduentu mansionem inuenias.

XI. CHRISTI RESVRRECTIO.

Phœnix.

PHOENIX auis pauone pulchrior est: pauo enim
aureas argenteasque habet alas: Phœnix vero
hyacinthinas, & smaragdinas, preciosorūq; lapidū
coloribus distinctas; coronā autē habet in capite
& in pedibus mallicos. Prope Indiam degit. Vi-
uit autem annos quingentos, & in cedris Libani
absque cibo & potu, vento pascitur, at post quin-
gentos annos alas aromatibus implet, & cum He-
liopoleus sacerdos sacrificia inchoat, è proprio e-
greditur nido, ad sacerdotem pergit, vnaque tem-
plum ingreditur vsque ad sacrarium, & in cinerem
tota consumitur, sequenti autem die alis renatis
reperitur, tertia verò die iam integra sacerdotem
salutat, restaurataque iterum ad proprium locum
redit.

APODOSIS.

Curigitur Iudæi iniqui, Domini nostri Iesu
Christi triduanam resurrectionem non credide-
runt, cum auis trium dierum spatio ipsa se susci-
tet? aut quomodo seipsum à mortuis suscitare nō
potuit, cum de illo dixerit Propheta: Iustus vt
Phœnix florebit?

XII. PECCATORVM SVORVM Agnitio.

Pauo suos pedes intuens.

PAVO inter omnes volucres auis est iactabūda;
corporis enim forma atq; alis pulcher est. Cū

ambulat, se ipse lætitia exultans intuetur, dimittit verò caput, & in terram oculos coniecit: cum autem suos conspicit pedes, grauitè vociferatur, scilicet quòd illi ceteris corporis sui partibus non respondeant.

APODOSIS.

Tu igitur, spiritualis homo, præcepta & bona tua videns delectare, & exulta: cum verò pedes, id est, peccata aspexeris, vociferare, & coram Deo de-
fle atque odio habere peccatum, quemadmodum & pauo pedes, vt sponso iustus appareas.

XIII. ARCTA AD COELVM IANVA:

Serpens per rimam ingrediens.

*Notauit idē
alioloco ex
Climacho.*

AIT Christus in Euangelio: Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ. Physiologus in serpente plures inesse naturæ proprietates ait.

Prima serpentis proprietas.

Cum senio grauatur, caligant illi oculi: & cum iterum iuuenescere parat, quadraginta diebus cibo abstinet, & tandem emollita cute, quærit petram per cuius foramen magno nisu contendens pronusque transire nititur, cutemque exuit, qua deposita gaudet, atque iterum iuuenescit.

APODOSIS.

Et tu, spiritualis homo, si per angustam & arctam viam veterem mundi senectutem deponere vis, corpus tuum ieiunio macera: Est enim angusta porta, & arcta via, quæ ducit ad regnum coelorum.

XIV. DAE

XIV. DAEMONIS IMPETVS IN Gratia destitutos.

Serpens insiliens in nudos.

Cum serpens vestitum hominem conspiciat, *Isidorus &*
pauet, ipsumque fugit: quod si nudum videt, *Albertus a-*
illum petit. *liter narrat.*

APODOSIS.

Et tu spiritualiter considera, quod cum noster
parens Adamus veste à Deo contexta in Paradiso
indutus fuit; illum adoriri diabolus non potuit,
sed procul ab eo fugit: cum verò præcepta Dei
transgressus nudus mansit, tunc vicit illum diabo-
lus.

XV. PRVDENTIA ET CAVTIO.

Serpens caput obtegens.

Si quando serpens ab homine petitur, caput
ille tantum custodit, reliquum corporis exhi-
bet.

APODOSIS.

Debemus igitur & nos in tempore periculi to-
tum corpus morti concedere, solum caput custo-
dire hoc est, Christum non deserere, quemadmo-
dum sancti martyres fecerunt. Omnis enim viri
caput Christus est: vt ait scriptura,

XVI. INNOCENTIA.

*Serpens deponens venenum.**Hoc idem
habet gly-
cas.*

CUM serpens ad fontem vt bibat pergat, virus non defert, sed in antro illud dimittit, sicque purus accedit; ne ex illis aquis bibentes veneno inficiat.

A P O D O S I S.

Debemus igitur & nos qui ad perennem puramque & diuinis ac cælestibus eloquiis scaturientem aquam in Dei Ecclesia properamus, malitię venenum nobiscum non deferre: sed omnem prauitatem ac iurgium & omnem malam cogitationem deponere, sicque in fontes & puri Ecclesiam Christi adeamus, ne anima nostra veneno inficiatur.

XVII. PRVDENTIA OECONOMICA.

Formica.

AIT Salomon in Prouerbiis: Vade ad formicam & pigra. Physiologus multas proprietates habere eam dicit.

Prima proprietas formicæ.

Cum sollicitè discurrunt, & singulæ granū portant, a ferentibus vacuæ nec petunt, nec vi auferrunt, sed vnaquæque colligere sibi studet.

A P O D O S I S.

Hæc in prudentibus & satuis virginibusprehenduntur.

XVIII. DIS-

XVIII. DISCRETIO.

Formica grana dissecans.

CIV Min cellulis grana condunt, in duas partes illa diuidunt, ne hyeme ingruente putrescant, & ipse fame pereant. Formica enim cum sit animal solers, & æstum solis nimium, & hybernū tempus præsentit. Itaque cum eam videris triticū in cauernam condentem, hyemem aduentare intellige: si verò illud extra educētem ipsam videris, tranquillum instare tempus scito.

*Id ipsum
præclare de-
scriptum à
D. Hierony-
mo notauit
in hypotyposibus.*

A P O D O S I S.

Tu verò ô homo, sermones veteres ab spiritualibus separa. Littera enim interficit. Et Paulus ait: Lex spiritualis est. Iudei autem legi minimè adherentes, fame perierunt.

XIX. DAEMON VENATOR ANIMARUM.

Vulpes aues capiens.

Vulpes versutum est animal, cum enim esurit, & cibo caret, aprica loca adit, & humistrata animamque continens; ac simulans se mortuā supina iacet, oculis & pedibus fursum erectis. Aues itaque delabuntur vt ipsa vescantur: illa verò arripit eas subitò, ac pro libitu deuorat.

A P O D O S I S.

Nec aliter diabolus cum illaqueare hominem vult, tentat ipsum, vt quàm negligenter se in oratione gerat: sicque facillimè irretitur.

XX. A

XX. AMOR TENEBRARVM ET
Humilitas.*Nycticorax.*

AIT Psaltes, Factus sum sicut nycticorax. Physiologus igitur auem esse dicit amantem magis tenebras, quam lucem.

A P O D O S I S.

Sic Dominus noster Iesus Christus dilexit nos sedentes in tenebris, & in umbra mortis, hoc est, Gentium populum amauit, magis quam Iudæos, qui olim adeptionem, repromissionemque in patre habuerunt. Quamobrem Saluator dixit, Noli timere pusillus grex, quia complacuit patri vestro, dare vobis regnum. Dices, impura avis est noctua: atqui Saluator per Apostolum dixit, Eum qui non nouerat peccatum, pro nobis peccatum fecit: humiliavit seipsum, ut exaltaret nos: factus est omnia, ut omnes saluos faceret.

XXI. IN PARVIS MAGNA.

Apis.

AIT sapiens: Parua inter aues est apis, & principium dulcedinum fructus illius.

A P O D O S I S:

Haud aliter diuina opera incomprehensibilia sunt in hominibus, & mirabilia in excelsis, & super mel & fauum ac super creata omnia dulciora.

XXII. OTIOSVS MONACHVS.

Rana aquatica.

*Terrestres
rana ut
Calometa*

*qua degunt
inter arum-
d ineta.*

TERRESTRIS hæc rana calorem solis excipit, & gelu, imbres, ventos, & hybernas tempestates omniaq; sustinet. Aquatica verò nihil horum tolerare

tolerare potest: verum ingruente hyeme se ipsam in profundum demittit, Sole vero emicante emergens placide incalescit: cum autem solis calor increuerit, ferre illum non potest, ac denuo in profundum sese deiecit.

A P O D O S I S.

Sic & qui otiose degunt monachi minimè poterunt famem, sitim, nuditatem, continentiam, & humi cubationem tolerare: qui verò otio non indulgent, libenter ieiunant, atque omnia sustinent.

XXIII. CHRISTI ASPECTVS SALUTARIS.

Charadrij medici oculi.

EST auis Charadrius dicta, quam Physiologus *Charadre* ait albam esse totam absq; vlla prorsus nigredinis nota. Porro si quis morbo laboret, sitque hominis ægritudo lethalis, prospectum suum charadrius ab illo auertit: sin verò morbus vitæ securitatem promittat, tunc charadrius in ægrum intendit visum, & vicissim æger in charadrium. *hic cum l-
ætero con-
funditur
cuius aspe-
ctus sanat
lætericos.*

A P O D O S I S.

Sic Christus Dominus noster candidus est totus, absque vlla mundana nigredine, qui à reprobis vultum suum auertit: in sanctorum autem faciem respicit. Age, quomodo, inquires, cum charadrius impura sit auis personam Christi sustinet? impurus quidem & serpens, quem tamen in testimonium adduxit Christus, dicens. Quemadmodum exaltauit Moyses serpētem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis.

XXIV. DÆMON ILLVDENS VANIS.

Picus inanes arbores occupans.

*Picus arbo-
res perforat
vnde δρῶ-
σκαλώπης
dicitur.*

Picus avis est varij coloris, quemadmodum & diabolus versipellis est: nemoris frutera ingreditur, rostroque petit, aurem ijs admouens: quòd si siderata inanisue arbor fuerat, illam excidit, atq; excisam occupat: verùm si solidam deprehenderit, intactam relinquens, auolat, atque aliam inuadit.

A P O D O S I S.

Non aliter diabolus filuam, naturæ videlicet humanæ, intrat atque in arboribus confidet, hominis inquam cor ad inhonesta traducens, ferit, atque attentè obseruat: si itaq; hominem esse inuvalidum atque excordem animaduertat, ipsum inuadit, & in eo nidum suum construit, quod si firmo integroque esse corde sentiat, fugit statim, & ad alios accedit.

XXV. PIETATIS ET CASTITATIS

T Y P V S.

Ciconia.

CICONIA avis est castissima: mas enim nec feminam illecebris ad coitum prouocat, nec ipsi vim infert. Deinde eadem avis mirabili pietate vtrumque parentem in senectute alit.

A P O D O S I S.

Sic & nos duo illa diuina præcepta adimplere oportet, hoc est, à malo diuertere, & bonum facere, quemadmodum regius Propheta scripsit. Sed & Dominus similiter in Decalogo iubet, sic dicēs: Honora patrem tuum & matrem tuam: & rursus, Non mœchaberis.

F I N I S.

AD HO

HORI APOLLINIS HIEROGLYPHICA OBSERVATIONES.

Auctore P. NICOLAO CAVSSINO
Trecensi, è Societate IESV.

L. S.

*In notis ea perstrinximus, quæ ad aucto-
ris mentem declarandam faciunt, nunc
quædam uberius visa sunt his obser-
vationibus enucleanda.*

CVR SERPENTIBVS,
MAXIME VERO BASILICIS,
ET ASPIDIBVS INSIGNITÆ
Deorum & Regum Coronæ?

AD HIEROGLYPHICVM I.
LIBRI PRIMI.

ASILISCVM serpentem *Dys cir-*
cumposum Horus asserit hoc Hie-
roglyphico, sed qua ratione istud
fieret non indicat, & profundum
de hac re apud interpretes silen-
tium.

Quomodo igitur circumponunt? Nempe sic exi-
stimo

*Θεός τι-
πρὸς τὰς*

*Quomodo
Basiliscus
dicatur Dijs
circumponi.*

*Aegyptiorū
Regū Dia-
demata a-
spidibus im-
plexa quid
significaret?*

*Aspides Re-
gibus, Basi-
liscus Dijs
tributus, &
quare?*

*Taurus
Aegyptiorū
Deus quid
de tota Ser-
pentum na-
tura censu-
erit.*

*AEgyptij
Serpentes
ἀγαθοδαί-
μονας di-
xere.*

*Phœnices
quoque eodē
nomine ap-
pellarunt.*

*Draconia
dicta tēpla
Strabo l. 14.*

stimo Deorum Capiti, hoc est Coronis inserunt. Vsitatissimum erat apud hanc gentem Regibus, aut Leonis, aut Tauri, aut Draconis anteriorem partem in capite gestare, tanquam insignia principatus, quod notauit Diodorus l. 1 parte 2. Quintetiam *Ælianus lib. 6 de Animalibus, cap. 38.* disertè testatur, Aegyptiorum regum Diademata spiris implexa fuisse, τῶν ἀρχῶν ἀντιόμωα τὸ ἀξιωμαρον, vt stabilem imperij firmitatem declararēt, quamquam (opinor) melius Diodorus Regum sanctitudinem hoc symbolo declarari putat, quos violare sacrilegium est. Hunc fermè morem imitatus Hungus Scotiae Rex, insignia in torqui ordinis circumtulit carduis vndique pramunita, cum hoc lemmate, *Nemo me impunè lacescit*, vtigitur Aspides regibus, sic eandem ob causam Basiliscum augustiori etiam titulo Dijs tribuebant vel cerè (vt censer hic auctor) ad symbolum immortalitatis & diuinitatis. Talis quippe ab iis censebatur natura serpentum, vt docet Philo Biblius, & Sancho-niatho: scribunt enim *Taurum* Aegyptiorum Deum Draconum naturam atque serpentum Diuinam putasse, quod spiritualissimum est omnium animal, & maxime igneum, longauum praterea, & senectam cum pelle deponens reuirescit, & vix naturali nece conficitur. Cum quo facit *Ælius Lampridius*, qui Deos quoque Serpentes ab AEgyptiis nominatos memorat, vbi sic de Heliogabalo loquitur, *Aegyptios dracunculos Rome habuit, quos illi Agathodamonas appellant.* Nec tantum AEgyptij, sed & Phœnices quoq; Serpentem *Demonem felicem* nominabant, vt ait Euseb. lib. 1. De prepar. Euang. c. 7. Φοίνικες δὲ αὐτὸν ἀγαθοδαίμονα καλοῦσιν, ὁμῶς δὲ καὶ Αἰγύπτιοι κνῆρ ἐπωνομίζουσι.

Verum quod magis mirere, Serpentibus tantum cultus tribuit gentilitas vt *Draconia* templa nomi-

nomina- ret, quod prima (vt arbitror) circa Serpentes extiterunt Idololatriæ semina. adeo hanc speciem Dæmon habuit in delicijs, vt nec sine Serpentum effigie consecrata superstitionis domicilia crederentur, quod constat ex Persio. Nota præterea est Epidauriorum, Atheniensium, Argiuorum, Borussorum, Ophitarum denique hæreticorum, in Serpentes infelix superstitio.

Tribuitur autem ab istis hæc diuinitas maxime Basilisco, cuius natura supra cæteros serpentes velox est & ignea. Quamobrem & quæ Epies generatim de cultu serpentis dicit apud eundem Eusebium, Pierius de Basilisco accepit, qui vt solet non adeo pensulatè auctores examinat, & qui Pierium descripsit in Basilisco, Gesnerus in eandem quoque mentem incidit, quam ego non arguo, sed ab Epie quem Pierius laudat manasse non comperio. Cæterum quod hîc tria serpentium genera facit, terrestres opinor intelligit, aquatiles & volatiles, quorum meminit Strabo lib. 15. At quod Basiliscus sit immortalis, commentum est, cui manifestè reluctatur Solinus, qui Basilisci cadauer amplo sestertio à Pergamenis emptum memorat, ne templum Arææ intexerent, aut apes inuolarent. Non dissimilis fabula apud Apionem, qui sibi Ibin immortalẽ à sacerdotibus Ægyptiorum ostensam memorat.

Basilisci cadauer à Pergamenis emptum.

Quid sit Sothis?

Ad Hieroglyphicum tertium.

SOTHIS apud Ægyptios sidus magni nominis, quod idem est cum Canicula. Ab eius ortu Helio Ægyptij Neomeniam Thoth primi magnæ periodi canicularis putabant: ab hac ipsa mundi sta-

tuc.

Sothis canicula anni primordium apud Aegyptios. tuebant primordium, quod Porphyrius in libello quem de Nympharum antro composuit, docet his verbis. Αἰγυπτίους δὲ ἀρχὴ ἔβου δὲ ὑδροχόου ὡς Ρωμαίοις, ἀλλὰ Καρκίνου. πρὸς γὰρ τοῦ Καρκίνου ὁ σῶθις, ἢ Κυνὸς ἀστὴρ Ελλήνεις φασί. Νεμυνία δὲ αὐτοῖς ἡ σῶθις ὡς ἀναβλή γενέσεως κατὰρχου τῆς εἰς τὸν κόσμον. *Aegyptius principium anni est, non Aquarius, ut Romanis, sed Cancer, in Cancro enim est Sothis (quam Canis fides Græci dicunt.) Neomenia autem est ipsis Sothis ortus, quæ generationis mundi ducit initium.*

Sothis, alias σῶθ.

Hæc autem Sothis, a rege Petosiride apud Vettium Valentem vocatur σῶθ, idque genere masculino, cum dicit τὸ σῶθ ἀναβλή. Eadem quoque ἀστροκύνων dicta, ubi insigne mendum irreperat ἀστροκύνων pro ἀστροκύνων, quam lectionem aperte indicat Porphyrius de antro.

Notat porro Caniculam præcipuè habere duas stellas, vnam in capite quæ Isis vocatur, & alteram in lingua quæ Sirius propriè & canis nuncupatur. Unde apud Diodorum inter titulos Isidis hic legitur:

Εγὼ εἰμι ἐν τοῦ ἀστρο τοῦ κυνὸς ἐπιτίλλουσα.

Ego sum in astro canis refulgens.

Hyginus male ab Hadriano Junio in voce Mara correctus.

Hæc doctè simul & acutè vidit Hadrianus Iunius. Sed in eo dissentire cogor ab homine erudito, quod eandem stellam neget appellari *Maram*, & *Nearam* apud Hyginum reponat. Ego *Mara* verissimam lectionem puto, & ex Nonno Dionysiacan scriptore comprobo; sic enim lib. 5. scribit,

πυρώσιν δὲ ἀστὴρ μαίρης.

Igneæ astrum Mara.

Vbi *Neara* nomen convenire non potest. Et certè Etymologia congruit, nam *μαίρειν* est lucere. Porro de huius sideris fulgore & signis præclarè cecinit Homerus *Ιλιάδ.* X.

λαμπρότατον δὲ γ' ὄσιν, κακὸν δὲ πεισμά τέτυκται,

Καί τε φέρει πολλὸν πυρρὸν Ἀγλοῖσι βροβίσι.

At Manil. Astronom. l. 5.

Exori-

Exoriturq; canis, latratque canicula flammæ,

Et rabit igne suo, gemitatq; incendia Solis.

Quod autem dicit in huius sideris exortu Ægyptios

σημειῶσθαι πρὸς πάντων τῶν ἐν τῷ ἔτιω τῶν μελλόντων,

id est, Prognosticon facere de ijs quæ toto anno fu-

tura sunt, alludit ad ΚαλανΔολόγια, quæ nos vulgò

Almanachs nominamus. Mos iste, ut apparet ab Æ-

gyptijs, manavit ad Græcos, qui cum sæpè ijs diui-

nationibus abuterentur, minimè mirandum est si

perstringantur à Patribus ut iudiciariæ astrologiæ

commentarij. Nicéphorus Homologeta in Canon.

τὴν ἀποκάλυψιν τῷ παύλῳ, καὶ τὰ λεγόμενα βροντολόγια,

καὶ σιληνοδρομία, καὶ ΚαλανΔολόγια ἔχει διελχίει. βί-

βλα καὶ πάντα, id est, Revelationem Pauli, & com-

mentarios de fulminibus, de prædictionibus men-

sium, & auspiciis Calendarum, admittere non oportet, sunt enim profani omnes.

σηληνοδρομία, vulgò *Almanachs* unde orta.

Impossiores sua Prognostica revelationes Adami aut Salomonis, aut Pauli sæpè vocabant.

De anno Dei & ortu Sorhidis, &

quorsum annus Τίτρεβν

vocaretur?

Ad Hieroglyphicum quintum, libri primi.

PLERAQUE sunt in hoc capite subobscura, quæ

liquidius mihi videntur explicanda. Primum e-

nim quis est ille *annus Dei*? pro quo cædâ imprimis

notâ apud Censorinum legitur *annus diei*. Sed græ-

ca totam illam fuliginem facilè detergunt, cum di-

cunt, Τίτρεβν τῷ θιτρίαιακοσίῳν ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν. *an-*

num Dei trecentis & sexaginta quinque diebus ab

solui. Ex quo apparet annum esse civilem, & hic So-

lem, καὶ ἑξοχὴν διὸν nominari. Non ob eam ratio-

nem quam Ludouicus Carrion libro secundo emen-

dationum annotavit, quod primi homines existima-

runt Deos Solem, Lunam, Terram, Astra, eosq; pri-

imum nominarint *Δις*, quia perpetuo cursu vide-

Annus diei apud Censorinum pro anno Dei, id est Solis.

rent ferri, vnde & Apollo ὁ Θεός. Hæc ratio (inquam) non euincit, quia ad Græcos potius pertinet quam Ægyptios: deinde Θεοῦ nomen nominibus stellis volentibus facit esse commune.

*Cur Sol Deus
ἦν ἱεὶς ἕξ.*

Longè aptior mihi videtur quæ colligitur ex Plutarcho in Iside & Osiride: vbi notat ipsius Osiridis per quem Solem intelligebant, Natali, auditam fuisse vocem, quæ significaret natum esse μέγαν Θεόν, ex quo hæc appellatio placuit, & ad ipsius postea numinis honorem usurpata est. Accedit quod Isin & Osirin, Solem videlicet & Lunam, supra ceteros omnes Deos colerent Ægyptij, eisque omnes honores deferrent. Vnde & Apion Plistonices Osiridis siue Serapidis simulachrum ex nouem cubito-
*Osiridis si-
mulachrum
ex nouem
cubitorum
smaragdo.*

tum smaragdo conflatum stupendo apud eos miraculo commemorat. Mos erat autem omnibus gentibus vt Deos patrios, tutelares, & quos Theodoretus in oratione de Martyribus πολλοῦχους nominat, sine additamento Deos vocitarent. Sic Attici Mineruam, πῶς Θεόν, & Lacedæmonij Castores τῶσιω, & Ægyptij Osirin ὁ Θεός, Isin πῶς Θεόν.
Iam quod grauioris est difficultatis, cur annum communem per quartam arui partem quæ centum duntaxat cubitos complectebatur expresserunt, & eundem annum Τετράρην quasi quadrantem diceret, nominarunt. Obseruo ex Censorino libro de die Natali, duplicem Ægyptiorum annum fuisse, vnum quidem minorem trecentorum & sexaginta quinque dierum. Alterum Κυνικὸν Canicularem, qui quatuor Solis annos complectebatur, vno insuper die intercalari addito, vt Horus definit, si non ex cunili ratione, saltem ex arcana Sacerdotum obseruatione: Nam primis temporibus nulla fuit apud Ægyptios intercalandi consuetudo. Hunc annum ex ortu caniculæ quater repetito definiebant; Atque vt trecentis & sexaginta quinque diebus absolutis, sex præterea horæ ad cursum qui ex motu Solis de-

*Duplex an-
nus Ægy-
ptiorum.*

fini-

finitur, singulis annis redduntur. Illæ verò post quatuor annorum conuersionem diem solidum efficiunt, Ægyptij (inquit) quarto demum ortu Sothidis, siue Caniculæ intercalabant, & solidum annum tunc absolutum putabant; quod inerat re verâ quadriennium, ciuili quadriennio vno die maius propter hanc intercalationem. Hæc ex Censorini verbis colliges, quæ ita se habent.

Ad Ægyptiorum verum annum magnum Luna non pertinet, quem Græci *ῥυνιδόν*, latine caniculaedem vocamus, propterea quod initium illius sumitur cum primo die eius mensis quem vocant Ægyptij *θωθ*, caniculæ sidus exoritur. Nam eorum annus ciuilis solos habet dies trecetos sexaginta quinque, sine vlllo intercalari; itaque quadriennium apud eos vno circiter die minus est quàm naturale quadriennium: eoque fit vt anno millesimo, quadringentesimo sexagesimo primo, ad idem reuolueretur principium, hic annus etiam *ἡλιακὸς* à plerisque dicitur, & ab *ἑδῆ* *ἐικαυτὸς*.

Hæc ille, ex quibus iam facile est Hori symbolum interpretari: Annum vertentem, hoc est ciuilem significantes quartam anni partem pingunt, & annum volentes dicere, *Τῆτάρθον*, quadrantē dicunt. Quorsum? nisi quia ciuilis annus est quarta pars anni magni? & præterea in vnoquoque anno quarta dici pars redundat. quam rationem subintexit cum dicit, *Κατὰ τὴν ἀναβλὴν τῆ ἀστὲρ τῆς σόθως μέχρι τῆς ἄλλης ἀναβλῆς τῆτάρθον ἡμέρας προσίδια*, ab vno Sothidis ortu ad alterum (præter annum) quartam dici partem apponi, ex quo, inquit, quarto quoque anno superuacuum diem computant.

Cur Idolum Solis accipiter?

Ad Hieroglyphicum sextum libri primi.

NON est hic meum (quod præmonui) consilium, actum agere. quamobrem quæ de accipitre a Pierio sunt annotata lubens volensque præmitto. Tantum ea quæ aut ipse omisit aut incertis auctoribus indicauit (quod sæpe facere solet) commemoro, & quero imprimis cur ἄλις ὁ δαλον, Accipiter nominetur, curve in accipitris effigiem Sol siue. Osiris fuerit efformatus, & quorsum idem ales Apollini sit peculiari superstitione dedicatus. Duas causas inuenio. Vaticiniorum & medicinæ scientiâ. Quippe accipitrem post excessum è vita immortalis spiritu vigere & oracula petentibus reddere credebat gens fabulosissima. vnde & tripodem Accipitris nobilem aliquando fuisse apud Ægyptios memorat Ælianus. Sed quod magis mirere, Porphyrius in eo opere quod de abstinendo ab animatis conscripsit, refert aliquos eo dementiae venisse, vt si quando augurandi scientiam auidè quærent, præfagorum animalium atque imprimis accipitrum, fibras cruore adhuc stillantes deglutirent, quo accipitris animam cum cruore haurirent; & ita se ad fundenda oracula mirificè acutos & diuino quodam spiritu incitados credebant.

Accipitrū
fabulosa
oracula.
Accipitrū
intestina à
falsis Pro-
phetis de-
uorata.

Quo spectat etiam vanissimi Kiranidis ariolandi ars nugatoria. In xiphia (inquit) lapide, id est, in sapphiro sculpe accipitrem, & sub pedibus eius xiphiam piscem, deinde inclusam sub eadem gemma herbæ xiphij radicem gesta in annulo. Hic enim annulus castus est, quem si habueris, omnia tanquam ex oraculo cognoscēs, quod si eandem gemmam in simulachro aliquo collocaris, de rebus quas scire volueris funder oracula.

Kiranidis
fabulose
commen-
tationes &
deliria.

Hæc ille nugator impudens, ex quibus lector videas

videas callidam Dæmonis Tyrannidem, & deploratum superstitiosæ gentis statum, quæ cum animam accipitris haurire se credebat, Dæmonem impurissimo pectore admittebat. Neque verò tantum accipitrem oraculorum scientia pollere crediderunt, sed & ipsum sacerdotum doctorem fecerunt. Narrat enim Diodorus delatum ab eo secundum Ægyptiorum fabulas ad sacerdotes librum, filo puniceo circumligatum, in quo omnes Ceremoniarum ritus continerentur. Eius verba sunt libro primo Bibliothecæ *Τῆς δὲ φασὶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἱεραγε βιβλίον ἐνεκέν ἐς θήβας τοῖς ἱερεῦσι φοιτῶν ἑκάμην ποδιδυλὸν λέγον, ἔχον γεγραμμένας τὰς τῶν θεῶν θεραπείας τε καὶ τιμὰς.* Addit idem author in huius rei monumentum Ægyptiorum *ἱερογραμματεῖς* licium purpureum, & accipitris pennam in capite gestare, quod nobilitatis apud Ægyptios fuit monumentum.

Accipiter
mysticum
librum defer-
fert.

Iam quod ad scientiam medicinæ attinet, non tantum serpentes & insecta procul arcet, sed herbam Hieracium sui nominis inuenit ad acuendam visus aciem perutilem, cuius Ælius & Dioscorides meminere. Describitur apud Gesnerum Hieracium cubitale, tenerum, lacte manans, mollibus aculeis, flore luteo diluto, qui in pulpos abit, quibus semina oblonga, & asperiuscula subduntur folijs, laciniatis, brevioribus quam in plerisque lactucis sylvestribus, anteriore sui parte latoribus & rotundis ipsæque amaræ. Hæc Hieracia quæ hîc ab Horo recensetur. Vides igitur quas ob causas accipitrem *ἡλίου ὄδωλον* dixerit.

Hieracium
herba quæ.

Cur animæ Symbolum accipiter, & cor septum animæ.

Ad Hieroglyphicum 8. lib. 1.

PRæter Hori rationem quæ ab Ægyptio nomine

mine Accipitris est perita. *Baieth* enim (quo vocabulo sacram hanc avem nominant, animam cordatam significat. occurrit alia ratio, quod Accipitrem ingenti quadam celeritate præditum, igneæ esse naturæ dicerent. Animam autem igneam non modo Ægyptiorum, sed & Græcorum, & Romanorum Philosophia statuit. Mitto infinitos locos, & laudatores huius sententiæ, vnum tantum ex Fabio, declamatione decima placet ascribere, ubi agit de sepulchro excantato, & prohibitis adolescentis Manibus. ne in complexum Matris reuolarent. sic autem de finit. *Animam flammei vigoris impetum, perennitatemque non ex nostro igne sumentem, sed quo sidera volant, & quo sacri torquentur axes, inde venire, unde rerum omnium auctorem Parentemque spiritum ducimus, nec interire, nec ullo mortalitatis affici fato. Sed quoties humani corporis carcerem effregerit, & exonerata membris mortalibus leui se igne lustraueris, petere sedes in astra.*

Anima flammei vigoris impetus.

Anima leuique lustranda ex testimonio gentilitium.

Martiani Capellæ de planetis in animam influentibus sententia.

Ignæas igitur non tantum facit animas, sed volucris siderum igne accensas. Vnde Martianus Capella l. 1. septem planetas in animam quasi in sobolem suam calore & luce influentes inducit, ex quo, animum humanum à Saturno habere dicit *λογιστικόν*, à Marte *θυμικόν*, à Mercurio *ἱρμυνευτικόν*, à Venere *ἐπιθυμητικόν*, à Luna *φυσικόν*, à Ioue *πρακτικόν*, à Sole *διοδητικόν*. Hac eadem ratione freti igneam esse animorum naturam dixerunt, quod & ab astris igneis fluere, & in astra redire, imò quod magis mireris, stellas post excessum è corpore fieri crederent: quod annotauit Aristophanes, unde & Horus l. 1. 2. *ἀστὲρ* symbolum esse dicit *ψυχῆς ἀνθρώπου ἀρρε*. ☉

Hanc sententiam spectauit Prudentius cum dixit, *Oris opus, vigor igneolus*. Quæ cum apud auctores leguntur per allegoriam intelligenda sunt: Est enim anima omnis expers materiæ, nec lucis, aut ignis habet

bet essentiam, sed aliquam dumtaxat similitudinem. Quamobrem Tertullianus in eo cautè legendus est libro de anima, cap. 9. qui eandem facit caloris aërei & lucidi, & Cæsarius iunior qui animam in vas aliquod sphaericum clarissima luce perfusum deformat.

Tutius & prudentius loquutus est Philo cum libro secundo allegoriarum, τὴν ψυχὴν vocat μακαρίας φύσεως ἐκμοχθίδον, ἢ ἀπαθανάτωσαν, ἢ ἀπαύρασμον. Expreßum beate naturæ simulachrum, decerptam a Deo particulam, diuinitatis radiationem.

Porro quod hic Horus καρδίαν dixit ψυχῆς πᾶσι βολον, Cor septum anima, appositè ad eorum sententiam dixit, qui animam in corde constituerunt, quamquam de ea re diuersæ fuerunt sententiæ Marcus Vatro singulas hominum animas in octo partes distribuit inter se proportionem maximè dissimiles: Quinque enim statuit quibus sentiunt homines, sextam qua cogitant, septimam qua progengerant, octauam qua voces mittunt. Ex quo fit ut animam quasi in varias propagines discriminatam per totum corpus diffundat. Alij νοῦν intelligentiam in capite tanquam in arce, θυμὸν verò in corde stabiliunt. Quæ opinio ad eorum alludit mentem qui animæ facultates, per singulas corporis partes expriment, per ἡδῶ autem siue cor ἢν θυμὸν delineant.

Sic enim D. Dionysius libro de diuinis nominibus cap. 9. Τὴν ψυχὴν σωμαθεῖς δὲ δὲ πλάττει, καὶ κεφαλὴν ἢ δὲ νοῦν, αὐχέναι τὴν δέξαν, ἡδῶ ἢν θυμὸν, γανέρας δὲ τὴν ἐπιθυμίαν, σκέλη δὲ καὶ πόδας τὴν φύσιν ἐλέγχον. Mentē scilicet respondere capiti, opinionem ceruici, pectori animū, cupiditatē ventri, crura verò & pedes naturam denotare Neque verò tantum ἐν θυμὸν, sed vim mentis, rationis, & consilij communiter autores in corde collocant. Sic suum לבב Hebræi doctores accipiunt, & לב קונה possidens cor, prouerbio-

Philo quid censuerit de animo,

Cor quomodo septum animæ.

Octo partes animæ secundum Vatronem.

D Dionysij pulchra observatio de comparatione animæ num corpore.

Mos deos-
culandi pe-
ctoris. *rum* 15. 32. idem est ac, sapiens. Vbi nota præclarum
antiquorum ritum, qui cum in corde sapientiæ do-
micihum defigerent, sapientum virorum non os, &
manus, sed pectus in sapientiæ venerationem sole-
bant deosculari.

Quem morem scite notauit Eusebius *hist Eccle-
sia. lib. 6. cap. 2. in Leonide Origenis Patre*, qui cum in
filio adolescentulo agnosceret *Διδασκαλὸν φέρον*, dor-
mienti sæpè numero astabat, eiusque pectus denuda-
bat stragulis: atque illud perinde ac si sacer Dei spi-
ritus idem ipsum sibi tanquam templum consecras-
set, augustè, & cum reuerentia osculabatur. Et ni fal-
lor apud Eunapium Sardianum extrat honorifica
Proætresij sophistæ mentio, cuius eloquentiam maxi-
mè verò extemporaneam demirati auditores, eius-
dem pectus quasi *Ἐγμὸς λόγῳ τύπον* lambebant oscu-
lis.

Sapphirus
veritatis.

Quamobrem & olim sapientiæ Hieroglyphica ge-
stabantur in corde. Testes sunt Romanorum bullæ,
testis illa nobilis sapphirus, in qua sculpta erat ima-
go Veritatis, quam summus Ægyptiorum iudicum
Præses de collo appensam gestabat in pectore, cuius
meminit *Ælianus varia historia libro 15.*

Symb.
syntag. 2.
Eurycles
ijdem ac ἐν
γαστρίμυθῳ
ab auctore
Eurycle.

Certè Iudæorū maximus Pontifex non alibi quā
in pectore admirabiles illas gēmas rationalis insutas
gestabat, quas dubijs temporibus Populus consule-
ret, vt quasi ex summi sacerdotis corde Dei volunta-
tem & sapientiam eliceret, de quo plura ex Iosepho
& Epiphanio dixi. Lusit quoque in hac imitatione
Dæmon, cum Eurycles suos, & *σεπνομάνας*, è pectore
quasi ex domiciliu sapientiæ voces depromere cura-
uit.

Addo etiam maleficos in suis defixionibus, vt ani-
mam e corde velut ex sede sua elicerent, per cordis
cerei septa stimulos & acus adegisse, hoc enim volu-
it Ouidius cum dixit:

Sagaque punicea defixit numina Cera,

Et medium tenues in iecur egit acus.

Cuius sceleris auctor primus fuisse fertur Nectanebus, ut annotavit egregius scriptor noster Delrio.

Disquisit.

magic. lib. I.

cap. 4.

**Cur cornix in nuptijs inuocata, &
quid sit** ἐκ κρηὶ Κοεὶ Κερώνῳ.

Ad Hieroglyphicum 8. l. 1.

SCopulus est hic locus ad quem multi offenderunt. Nil opus est omnium commemorare sententias. Cælius Rhodiginus, & Gesnerus, qui in grandem illam voluminum molem omnia penè congesterunt, hunc antiquitatis ritum non omisere, sed verbis adedò corruptis expresserunt, ut nihil minùs videntur quàm huius auctoris sententiam intellexisse. Arripuerunt enim ex communi interprete hæc verba, ἐκ κρηὶ nimirum κρηὶ cornicem appellant, quibus nihil distortius. Pierius paulo liquidior sententij, in hac tamen verborum interpretatione, quæ maxime desiderabatur, filum abrumpit. *Græci* (inquit) *ut Hori interpretes observavit, nuptialibus festis ἐκ κρηὶ κοεῖν clamitare consueverant, cum tamen ignorarent Cornicem in nuptijs omine auspiciatissimo nominari solitam.* Tum suspicatur mendum, & aliter apud Æschylum in Danaidibus scribi fatetur, sed quod affert non plus habet perspicuitatis. Nam ut rem accuratius inspiciamus, Tragedia Æschyli quæ laudatur non extat, licet tantum nobis riuiolos ex hoc fonte in Pindari scholiaste consecrari, qui ad Pythiorum oden tertiam p. 217. sub finem explicans illud Poëtæ,

Locus Ori
valde perplexus.

Pierius patam.
rum in Hori mente
inquirenda
diligens.

ἀλῆκες.

Οἷα παρδίνῳ φιλοῖν ἐξ ἱερῶν

Εὐπριάς ὑποκ-

ρίσσει καὶ ἀριδαίς.

Consta-

διζυγὰ ἀοιδαῖς.

Quid sit a-
pud Pinda-
rum ὑπο-
κρίλαι.

Coatanea ut Virgines socia solent in vespertinis cantibus dicere iuuenilibus iocis. Interpres (inquam) ad hoc verbum quærit quid sit ὑποκρίλαι, respondet idem esse ac iuuenilius animi, caussa, lasciuire, & ludere *νοῦ τε κὶ ψυχῆν τε καὶ παῖσιν.* Alij censent puellas ὑποκρίλαι dictas fuisse ἀντὶ τοῦ ἀμφοτέρως κόρος ὑμῆεν, νυμφίον, καὶ τῷ νύμφον. *Quod sponsum & spon- sam celebrarent.* Tertiam subinfert rationem. quod canentes benè ominatis vocibus inclamarent. *οὐδὲ κόροις τε καὶ κόραις.* Cum pueris & puellis, quod initium cantilenæ nuptialis esse liquidum est. Hic profertur Æschyli verba ex Tragedia Danaïdum mīre à Pierio truncata, atque deprauata.

Κάπειτ' δ' ἴσσι λαμπρὸν ἥλιος φάος,
Εὐς ἐγέρω πρηνέσσι τὲς νυμφίεσ,
Νόμοισι δέντων, σὲ κόροις τε καὶ κόραις

Horum sensus est. Deinde verò prodit lucidum solis in-
bar, interim excito beneuolos coniuges, Legibus eorum qui
statuerunt (hanc cantilenam) σὺν κόροις τε καὶ κόραις.
Hæc Æschylus, nam quæ sequuntur καὶ ἄντ' ἑσθ' βίω ἀκο-
ρεῖ ἀντὶ τοῦ κόροις κορώνας, non iam videntur Æschyli,
sed ex alio capite ducta sunt, & tam fœdè discerpta,
ac mutila, vt nihil ad huius loci interpretationem
inde deduci possit. Hadrianus Iunius vir eruditissi-
mus longè sagacius locum illum peruidit *animad-
uerforum lib. 1. ca. 1.* vbi Cælij Rhodigini qui hæc ipsa
Hori verba citauit, mentionem faciens, *Dispaream*
(inquit) *si se ipse intellexerit, tantum abest vt Hori sen-
tentiam peruidisse illum putem.* Tum emendans con-
textum proculdubio deprauatum, legit, ἐκ κόρεϊ κόρῃ
κορώνην, & interpretatur, *Emerre Virgo cornicem, atq; e-
limina.* Iubetur autem (inquit) Virgo Cornicem e-
uerrere, quod sinister esset solitariae Cornicis occur-
sus, velut viduam portendentis vitam. Hæc laudatus
Critieus satis appositè, quæ prima quidem specie,
proba-

Had. Iuni-
us in hic
Hori loco
discutien-
do accura-
t.

probabilitate sensum percellunt; sed tamē accuratius spectata aliquid relinquunt dubitationis. Nām primum vox ἐκκορεῖν euertere, propriè est sordibus purgare, ac emundare, & non nisi durius significat eliminare. Deinde cur iubetur euerri & eliminari cornix, cūm potius ad nuptias post Hymenæum inuocaretur? nec dicas inuocatas fuisse duas cornices non singularem, Ælianus enim libro tertio de animalibus capite nono, vbi de hac inuocatione Cornicis scribit, non aliter quàm Horus singulari numero usurpauit, cūm ait consueuisse veteres ἐν τοῖς γάμοις ἢ ἐν ὑμῶσιον Κορώνην καλεῖν. Cūm igitur constet inuocatam fuisse cornicem, non potest dici euerri & eliminari, siquidem inuocare, & eliminare, planè repugnant. Et cūm fateatur Horus ὁμοίως χάριν celebrari illud ἐκκορεῖ Κύρη Κορώνην, plenè inuocatam potius quàm expulsam Cornicem significat, nec iam vnus numero Cornicis rationem habet in hoc adagio, quæ solitaria credebatur infausta, sed Κορώνην dixit nomen speciei, non numeri, ab omni enim numero abstrahit.

Dicā ego quod sentio cum verbū Κορεῖν frequētius saturare significet, ita hæc Hori verba interpretanda existimo, ἐκκορεῖ Κύρη Κορώνην *Exsatura opuella Cornicem*. Neque hoc leui coniectura adductus effutio, nam puellæ nobiles vt ominatas consequerentur nuptias iuebantur opimum prandium dare Cornici, quod ex Phœnice Colophonio qui citatur ab Athenæo, libro octauo, colligere licet, vbi Coronistæ, hoc est Circulatores Cornici loquutuleiæ quàm circumferebant, emendicant stipem, & prandium ad fores patrisfamilias: Accedit autem virgo nubilis, & ficius affert pro prandio Cornicis, ex quo ærutatores illi precantur vt illustrem, & locupletem martum nanciscatur, quod Cornicem coniugij Hieroglyphicum tam impense colat. Versus autem Phœnicis sunt, vbi diu Metragyrta illi rogantur.

Inij sententia leuatur.

Mos antiquus de puella nubile quæ prandium dabat Cornici, ex Phœnice antiquo auctore erutus.

ὦ παῖ Δύρα ἄγκλινε ολκοῦτο ἡ κούρη.
 Καὶ τῇ Κορώνῃ παρδέντο φέρει σύμφε,
 Θωὶ, γένετο μὲν πῆμιτο ἡ κόρη,
 Κἄφνειον ἄνδρα ὠνομαστον ἐξέυροι.
 Καὶ δ' ἔφρονε πατρὶ κῆρον εἰς χεῖρας
 Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ γὰρὰ κατθέειν.
*Opuella fores aperit. Plutus audiuit,
 Et Cornici Virgo affert ficus.
 O Dii, fiat multis procis expetita puella,
 Et locupletem virum. Et celebrem nanciscatur,
 Senique Patri filiolum in manus,
 Et Matri filiolum in genua deponat.*

Cornix æ-
 rea in vrbe
 Coronæa.

Cornicæ
 Diuæ apud
 Festum.

Hæc opinor multum ad huius loci interpretatio-
 nem faciunt, & simul grauium auctorum, de Corni-
 ce in nuptijs inuocata, & de puellarum erga Corni-
 cem cultu iudicia satis confirmant, quibus etiam
 addi potest, quod habet Pausanias in Messenicis de
 Cornice ænea in fundamentis Coronæ urbis inuen-
 ta quam licet colligere ibi gentilitio ritu cultam fu-
 isse. Videre est quoque apud Festum huius supersti-
 tionis relicta Romanis vestigia. Nam erat (inquit)
*Corniscarum Diuarum Lucus trans Tiberim Cornici-
 bus dicatus, quod in Iunonis tutela esse putabantur.* Cu-
 ius rei nulla commodior est ratio quàm quæ ab Ho-
 ro affertur, quod Cornix sit coniugalis amoris sym-
 bolum. Mares enim fœminis connubio iuncti num-
 quam ad alteram diuertunt Cornicem, ac ne ipsa
 quidem fœmina quoad viuit ad alterum marem,
 quod si mors diuortium fecerit, qui superstes
 est è coniugibus perpetuum sibi indi-
 cit celibatum.

(***)

Quo-

Quomodo Scarabæus viri symbo-
lum, & de annulo militum Sca-
rabæi figura impresso.

Ad Hieroglyphicum decimum.

PORPHYRIUS in eo libro quem *περὶ τῶν ἐμφύχων ἀποχῆς*, de abstinendo scilicet ab animatis copiose scripsit, de Scarabæo tradit multa Horo planè consentientia. Illi (inquit) cumulata sapientia, & diuinarum rerum consuetudine quædam animalium magis quàm Homines à Dijs intellexerunt amari, quæ soli maximè consecrata putant, quia natura eorum sanguine & spiritu copiosissimo constet. Et post pauca: Scarabæum animal (ait) rerum diuinarum indocti abominabantur, quod Ægyptij summo opere venerantur, animatam Solis effigiem esse putantes. Scarabæus autem omnis virilem sexum habet, & spermate in sterco infuso, pila deinde confecta, pedibus inuoluitur, veluti Sol cælum & mensem lunarem expectat. Hæc ille, quæ meritò Eusebius libro tertio de præparatione Evangelica plenius irridet. Nec Apion famosus Grammaticus, mundi cymbalum, suæ gentis in hac re ineptias satis robusta oratione potest excusare.

Porro quod dixit Horus Scarabæum *ἄνδρα* significare, idem est ac si dixisset *ἀνδραγαθόν* virum fortem & bellicosum, quia omnes Scarabæi mares nascuntur. Præclara est in eo argumento Æliani ob-
Pulchra Æliani ob-
servatio. Vbi annotat Ægyptios milites ex lege qua-
servatio de
dam patria, quæ ita præcipiebat, consueuisse in an-
annulo mi-
nulis gestare insculptam scarabæi effigiem, signifi-
litum Æ-
cante (inquit) per hoc symbolum legislatore, *δὲν* gyptiorū.
ἀρρενὲς εἶναι πάντας πάντη τοῖς μαχομένοις ὑπὲρ τῆς χώρας. l. 10. de ani-
Oportere omnes esse masculos, qui pro patria pug- c. 15.
narent

Sacramen-
tum mili-
tare.

Militum
Romano-
rum
σφραγίδες
& notæ.
Hom. 3.

Christiani
quid iube-
rentur fer-
re in annu-
lis.
Mos piorū
inurendi
sibi ferro
candenti in
cure nomē
Iesv. ex
Procopio.

narent. Itaque milites in sacramento non tantum quod ait Polybius. pollicebantur se *πειθαρχήσων καὶ ποιησέων ἐπὶ τοῖς ἀρχόντων καὶ δόγματι*, obtemperaturos se & facturos quicquid mandabatur ab Imperatoribus iuxta vires. Sed ut vno verbo omnia complecterentur, promittebant se *viros*, & viros bonos, quod licet ex Senecæ epistola 37. ad Lucilium conijcere, ubi sumptis a re militari verbis eundem hortatur ad virtutem. *Promissisti virum bonum, sacramento ligatus es.* Quod si ignavi essent milites, non iam viri sed foeminae per contumeliam appellabantur, & ita Bunduica Britannorum Regina apud Dionem Cassium, libro sexagesimo secundo, Neronem Imperatorem mollitie plusquam muliebri dissolutum vocat Neronidem, *Νερωνίδα καὶ δομήτιαν*.

Quantò rectius Romani non scarabæum in annulis & clypeis, sed Imperatoris imaginem, & nomē candenti plerumque ferro in cute inustum gerebant, quo fidei & fortitudinis admonerentur. σφραγίς αὖ σφραγιώτῳ appellat D. Chrysostom. Sed omnium rectissimè Christiani, qui cum longè aliam sectentur militiam, iubentur in annulis non scarabæos, aut signa bellica, sed piscis effigiem, in memoriā scilicet Christi qui fuit Sibyllarum *ἰχθύς* mysticus, vel piscatoris, in reuerentiam Apostoli, vel columbæ ad recordationem Spiritus sancti, vel Navis ad speciem Ecclesiæ gestare. Ita enim præcipit Clemens Alexandrinus pædagogi li. 3. *Αἱ δὲ σφραγίδες ἡμῖν ἔσονται πλοῖα, ἢ ναὺς ἐπιδορμαῖοσσαι, ἢ λύραι μουσικὴν, ἢ ἄλλων τινος Ἀποστόλου μιμήσονται.* Verum in ea re pietatem omnium vicerunt, qui primis Ecclesiæ temporibus non in annulis quidem, sed in carne, candētibz notis venerandum nomen Iesu, aut signū crucis curabant sibi inuri, quod erudite notauit Procopius antiquus author ad illud Isa. 44. *Iste dicet Dei sum. καὶ δὲ χειρὶ διακρίσεισας πολλοὺς ἐπὶ Καρπῶν καὶ Βραχυάνων, καὶ τὸ σκεῦός ἐστιν ἡμῶν, καὶ τὸν Χριστὸν προσηγγίσαν.*

Ad

Ad summum, quod habet de oculis scarabæorum & felium pro statu Lunæ variantibus, id ipsum Antonius Diogenes ἐν ἀπίστων λόγοις de tibicine quodam Astræo annotavit, qui oculorum suorum incremento & decremento Lunæ designabat alternationes, quamobrem cū in Aquitaniam venisset, ubi duo reges ex pacto iuxta Lunæ vicissitudines alternatim regnabant, fuit illis carissimus, quod ex oculis omnem inter eos contentionem dirimeret. Eius verba sunt, Ἀσραὶ τῇ ποδὶ βύς οἰκίους οφθαλμοὺς αὐξομενίσσῃ τὰς σεληνιακὰς σημαίνων αὐξομενίσσῃς. Καὶ λύνει τὴν ποδὶ βύς ἐκείνῃ ποδὶ τῇ ἀρχῇ βασιλείῃ, οἱ δὲ οὗτοι κτ' τὰ βι- αὐτὴ σελήνης πάθῃ, ἀλλήλων ἀντιπαρῆσαντες διαδοχοί, quod memini me notasse in symbolis, citatur autem à Photio bibl. p. 358. Porro quod hic ait de scarabæorum varijs generibus, plenius hæc enumerantur à Plinio l. 11. & 28. & cæteris locis, ut lib. 30. c. 21. l. 29. c. ult. ubi nominat Lucanos, Stercorarios, Κοπριόνας, Fullones, Virides Mylagridas, Gryllos, Blattas pistrinarias, Molonthas, χρυσοῦσας, Longipedes, Tauros.

Antonij Diogenis lepidam observatio.

Scarabæorum diversæ genera.

De Vulture, Vrania, & signo monadis.

Ad Hieroglyphicum undecimum libri primi.

DE Vulture satis copiosè quidem dixit Horus, & de eodem multa passim vulgares commentarij. Tantùm hic notandum videtur quod habet Ælianus de animalibus, Vulturem non modo Ægyptijs, sed & Barcæis populis sacrum fuisse visum. Quamobrem eos quos vis morbi confecisset, communi quidem sicut apud pleraque nationes funere cremabant. At verò fortium militum corpora devoranda obijciebant Vulturibus, fortunatos quippe eos di-

Barcæorum stratagemata ad milites animandos.

os dictitantes. qui sacri alitis ventrem pro tumulo habuissent. Quod stratagema (vt satis patet) ad stimulandos gloriæ aculeis militū animos fuit, nam cum multi propter eorum quæ in acie ceciderant cadauerum statum, congressum præliorum reformidarent:

*Eurymnus
Daemon
quis?*

Quod miserix putabatur, & ignominix, totum in speciem felicitatis & gloriæ callido imprimis consilio conuersum est. Quod autem Vultures adeo cadaueribus inhiare viderent, inde Eurymnum Dæmonem, quem mortuorum cadauera nudatis ossibus depascere credebant, instrata pelle vulturis stulta depinxit gentilitas. Reuera autem sæpè pro Eurymno Vulturio execrabiles magi refoffis sepulchris excisas cadauerum partes ad maleficia diripiebant. Vnde Fabius declamatione 14. *Facinus quod dicitur inquietare superos, sidera diris agitare carminibus, tumulos bustaque scrutari, & amputatis cadaueribus ipsas in scelera armare manus.* Et Apuleius Miscel. l. 2. *Nam nec mortuorum quidem sepulchra tuta dicuntur à lamiis, sed è bustis & rogis reliquæ quadam & cadauerum præsegmina ad exitiabiles viuientium fortunas peruntur, & cantatrices anus in ipso momento choragij funebris, præpeti celeritate alienam sepulturam anteuertunt.*

*Candelabra
ex vulturis
tibijs.*

Addit ad significationes Vulturis vanus Kirandes, huac ad facundiam sermonis, & lucrum, & gratiam, Dæmonumque & veneficorum fugam facere, qua spe illecti multi ex superstitionum grege, candelabra ex vulturis tibijs sibi fieri curabant, vt si quid inter mensas veneni propinatum esset, statim animaduertent. Euax quoque auctor est lapidem quadrum in capite Vulturis inueniri. contra noxios vsus præsentissimum remedium, Sed hæc ex vanorum (opinor) Philosophia.

Cæterum quod Horus dixit, *ἐπαίαν οὐ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ αὐτοῖς τὸν οὐρανὸν λήξεν*, noli existimare Vraniam Ægyptium esse vocabulum, sed ne Græcum quidē, hoc præsertim sensu. Nam præter nomen Musæ propri-

prium, οὐρανία nihil significat, nisi fortè ludum pilæ, cuius meminit Iulius Pollux *H δὲ οὐρανία ὁ μὲν ἀνακλάσας αὐτὸν ἀποτίπτει τὴν σφαῖραν εἰς τὸν οὐρανόν· τοῖς δ' ἦν ἀπορροήσις φιλοπομία πρὶν εἰς γῆν αὐτὴν ἐμπεσεῖν ἀρπάσαι.* Vrania est ludi pilæ genus, cum hic quidem reclinans sese pilam in cælum projicit: illis verò assilientibus cura est, priusquam terram cotingat arripere. quem ludum inuenias descriptum ab Homero, Horus igitur οὐρανίαν dixit pro cælo, ad imitationem alicuius verbi Ægyptij generis fœminini. Sed ne longius inquiramus, Pindarus certè Olympiorum Ode prima si non οὐρανὸν, saltem αἰθέρα fœminino genere protulit, *εἰρήμας δὲ αἰθέρῃ*.

In fine capitis subobscura sunt hæc verba, *Δραχμὰς δὲ δύο δίοβη παρ' Αἰγυπτίοις μονὰς ὅστιν αἰ δύο γραμμαι· μονὰς δὲ παντὸς ἀριθμοῦ γένεσις· ὑλόγως οὖν δύο δραχμὰς ἐστέμνουσι διελῶσαι γυπὸς γράψαι, ἐπεὶ καὶ τῆς δουρὸς καὶ γένεσις εἶναι, καὶ δάπερ καὶ ἡ μονὰς.* *Perplexi loco de drachmis qua pro lineis*

Quæ irrepsersent, explicatio. Si drachmas duas ostendere voluissent, Vulturem ponebant, Caussam nonnulli commenti sunt: quia unitas apud Ægyptios duarum drachmarum instar æstimatur, Unitas verò cum binario totius est numeri generatio. Merito itaque si drachmas duas indicare vellent, Vulturem pingebant, quandoquidem & generationis & Matris prerogativa polleat, perinde ac unitas ipsa unà cum binario numeros omnes generat.

Hæc πρὸς φρασεως & parum fideliter, nam cum Horus dixisset Monadem esse generationem & principium numerorum, hic semper addit, *Unitas cum binario*, sed binarij nusquam Horus meminit; non enim binarius principium dicitur numerorum, sed ipsa unitas. Deinde multum laborat in explicandis illis duabus drachmis, per quas putat cor significari, cum tamen hîc de ea re nulla sit quæstio.

Ego sic existimo, *δραχμὰς* pro *γραμμὰς* in hunc locum irrepisse, nam quod de lineis, non de drachmis sit sermo, declarat quod statim sequitur, *παρ' Αἰγυπτίους μὲν ἓς ἓν αἱ δύο γραμμὰς*, Apud Ægyptios duæ lineæ vnitatem significant. Cur autem hoc binario linearum, vnitatem significarent, hic nodus est; qui vt facilius solvatur, primum statuendum quod ex Pythagora, Damascio, Synesio & cæteris notum est, Deum appellari *μονάδα*, *Vnitatem*. Signum autem Dei, & magni mysterij, apud Ægyptios fuit duplex linea, quarum altera alteri in perpendiculari modum ductæ substerneretur. Cuius rei cum ab ijs ratio quaereretur, nulla alia suppetebat nisi quod hæc diuini cuiusdam mysterij significatio esset. Quamobrem & per easdem lineas in crucis modum compositas, quas ita reuerabantur, & *magna Vnitatis*, hoc est Dei Hieroglyphicum ducebant, incerti quid pingerent, Crucis sacrosanctum mysterium apud hanc gentem adumbratum graues auctores tradunt. Isidorus *lib. 1. Origin. cap. 3.* Ruffinus *lib. 11. c. 29.* Socrates *l. 5. c. 17.* Sozom. *l. 7. c. 15.* Niceph. *l. 2. c. 10.* adduntque sub Theodosio Imperatore cum solo æquarentur templa, in Serapidis sacrario hieroglyphicas compertas esse literas quæ Crucis præferrent formam.

Quomodo sidus fati hieroglyphicum.

Ad symbolum decimum tertium libri primi.

Qui astra
dixerint
fata.

VERVS Ægyptiorum & Chaldaeorum error, qui deinde longe manauit incrementis. *Εἰμαρδύμην ἔσ' ἀπ' αἰῶνος οἰκονομίας οὐρανίου*. Fatum ex siderum cursu, ac dispensatione constitui. Huic permulti subscriperunt, vt Ptolemæus qui fatum definit causarum connexionem quæ ex astrarum motibus vint & effici-

caci-

facitatem trahit, & Orpheus in hymno astrorum,
dum stellas appellat

Μοιρῶν δὲ πᾶσι μοῖρᾱς ἀνὰ τὸν οὐρανόν.

Fatales fatorum omnium Indices, quem imitatus Iu- Sat. 7.
uenalis dixit, *Sidus & occulti miranda potentia sati.* v. 200.
Hinc illam per æternæ consequentiæ nodos impli-
catam necessitatem.

Traxerunt longam corda inconsulta catenam.

Quam docti & graues viri acerrimè impugnarunt.
Inter quos est Eusebius libro sexto de præparatione
Euangelica, Diodorus Tarsensis Episcopus apud
Photium, Isidorus Pelusiota *epistola 228. ad Harpo-*
eram Scholasticum Clemens Alexandrinus *Stroma-*
tum lib. 4. D. Augustinus *de ciuitate Dei*, qui disertis-
simè hanc fatalem legem, quam impij Chaldaei &
genethliaci hominum voluntatibus impositam finx-
erunt, multis rationibus confutarunt. Sed & Barde- Bardesanes
sanes vir genere quidem Syrus, doctrina verò om- Syrus con-
nium Chaldaeorum excellentissimus, in nobili dia- futat astro-
logo, Ægyptiorum & cæterorum qui hanc siderum logos.
necessitatem astruunt ineptias irridet, vbi dicit Seri-
bus legem esse positam nec occidere, nec furari, nec
adorare simulachra: vnde illa regione nullum tem-
plum conspicitur, nulla mulier meretrix, nulla adul-
tera, nemo fur, nemo homicida. Nec voluntatem
alicuius illorum ardentissima stella Martis, in medio
cœli constituta ad cædem hominis coëgit: Nec Ve-
nus Marti coniuncta, vt alienam quispiam solicaret
uxorem potuit efficere. Hæc ille, & cætera quæ fusi-
us prosequitur ex quibus hanc ἀσπερὶν εἰμαρμένης οἰ-
κονομίαν repudiare possis quam sacri canones & Im-
peratoriae leges funditus sustulere. Sic enim habet Concilij
concilium Bracarense, can. 9. *Si quis animas & cor-* Bracarensis
pora humana fatalibus stellis credit asfringi, sicut Paga- decretum
ni & Priscilliani dixerunt, anathema sit Et canone 10. *contra Ma-*
Si qui duodecim signa, id est sidera quæ Mathematici thematicos
obseruare solent, per singulas animi vel corporis mem- iudiciarios.

Blaconomi-
on quid?

bra dissipata credunt, & nominibus Patriarcharum ascripta dicunt, sicut Priscillianus dixit: Anathema sit. Obseruatione dignum est quod notauit Suidas, Astrologos Alexandriae propter metum fortasse maioris incommodi aliquando toleratos tributum perpendisse, quod proprio nomine *βλακονόμιον*, stultorum tributum appellabatur, quod soli fatui astrologos adirent, *διὰ δὲ τοῦ μωροῦς εἶσιναι πρὸς αὐτοῦς*. Ceterum non semper *ἀστρονόμεια*, pro illa fatali necessitate Aegyptiorum, sed nonnunquam pro ordine causarum naturalium, & decreto quo diuina providentia suis quæque necesse ordinibus usurpatur, qua significatione recta est *εἰμαριδύνης* acceptio, & hoc sensu veteres fata voluerunt Ioui præsto esse cum stilo & tabulis ad inscribenda eius dicta, & Parnacas Marcianus Capella scribas Iouis appellat, quod eius decreta in æreas tabulas referant. Hæc est *θεῖα πρόνοια*, quæ ut ait Nicephorus Gregoras l. 7. *συμμάχηται τῷ ἀνθρώπων βουλευμασι τε καὶ πράγμασι*.

Quid sit apud Horum βασιλειον.

Ad Hieroglyphicum 15. l. 5.

Hierogl. l. 6.

VIDERE est hic in picturis cynocephalum cum regia corona, & interpres quidem pingit, *Regum insigne capite gestantem*, quam sententiam secutus est quoque Pierius. *Ad cynocephali inquit, speciem addebant, ut manus in cælum sublatas haberet, & diadema regium capite gestaret*. Nusquam tamen hoc apud Horum inuenies, à quo hoc symbolum depromptum est: fefellit eruditos viros hic textus, *βασιλειον* ἰδιὸς καὶ φαλῆς ἔχοντα, itaque statim arripuerunt quod occurrebat, & βασιλειον coronam interpretati sunt, sed nunquam cynocephalos coronatos Horus Apollo constituit. Quid igitur dicendum? *δὲ βασιλεῖον nomen,*

men, & βασιλειον regium, vel regale proprium significat. Itaque non modò ad coronam significandam traducitur, sed ad illud omne quod regem spectat, unde βασιλειον & βασιλειον dicitur, quod in quaque re obtinet principatum: & est veluti aliorum principium, atque exemplar. Igitur hieroglyphicorum Scriptores prototypa imaginum, & symbolorum, quorum primaria & vberior est significatio, appellant βασιλείους. Vt enim rex viuus & spirans longè præstantior est imagine, quæ ad eius speciem expressa est. (Nam quidquid perfectionis est in imagine longè excitatius lucet in exemplari tantquam in fonte & origine.) Ita fit vt Luna appellatur βασιλειον, hoc est exemplar, & ἀρχιγυπα, Cynocephalus verò sit ὁ βασιλευόμενος. Et ita Cynocephalus dicitur habere βασιλειον in capite, quia prototypum suum Lunam scilicet in imagine suo capiti imminentem defixis intuetur oculis. Et ne videar illud gratis assumere, ex ipso auctore comprobo, ubi ad hieroglyphicum π. lib. 1. cùm dixisset, vultures omnes esse fœminas, itaque ad significandum quidquid est muliebri rectè assumi vulturem, quia in eo genere præstantissimum est, & quasi regula cæterorum, vitur eodem nomine βασιλείς: sic enim habet. Καὶ ὁ γυπαὶν δι' ὡς προῖπον γίνεσθαι διὰ τὴν ὄψιν γίνεσθαι μέγαν διὰ τὴν αἰτίαν καὶ παντὶ διλυκῶ ζωσίν, οἱ Αἰγυπτοὶ γύπας ὡς βασιλειον ἐπιπδέασιν. Quin & vulturum genus, vt iam exposui, fœminas tantum complectitur. Quam ob causam & cuius fœminei sexus animanti Ægyptij vulturem vt in eo sexu principem ac primarium apponunt. Nemo hic βασιλειον Coronam & Diadema nisi absurdè interpretatus fuerit.

De Cynocephalo in horologijs.

Ad Hieroglyphicum decimum sextum lib. 1.

Ægyptiorum horologijs siue Clepsydris in sculptum fuisse constat Cynocephalum, e cuius natura guttatim aqua deflueret, sed miræ his in verbis ambages, ὥς τὸν ὁπὸς τριῶν διέτρυντες. Interpretes sic reddunt, *Remedium hoc excogitarunt, ut quicquid pilorum est ad caudam usque abradentes, pro huius crassitudine ferream quandam fistulam ad aquam excernendam fabricentur.* Quæso quid hic faciunt pili, & quorsum abradi dicuntur? Existimarunt credo in clepsydris vivum animal statui non effigiem animalis in sculpti, cum de abradendis pilis ad emissionem aquæ loquantur. Num tota hæc versio magnas ineptias admittit? Si licet in re valde perplexa conijcere, ubi illi legunt τριῶν διέτρυντες, & perperam vertunt pilos abradentes, nam διέτρυν nunquam radere significat, existimo restituendum τριῶν vel τρύμα διέτρυντες. Error libratorum forrè scriptum est κ, pro π, ut sæpè fit, & τριῶν positum pro τριῶν. hic aliquis Tyro in Græcis pulchram emendationem facere se existimavit, si τριῶν pro τριῶν reponeret, & ita latam errandi ansam dedit. Nomen autem τριῶν Græcis recentioribus idem est ac τρύμα, siue ὀπή foramen. Et eo quidem vitur corona pretiosa, liber Græcus, qui sæpè citatur in Meursij Lexico. Nemini porrò mirum videbitur, si Philippus Hori interpres Græcus recentior hoc vocabulum usurparit, cum ὁρδίων pro ordine, παῖδων pro patrono. & similia habeat. Existimo igitur germanam vocem esse τριῶν, & ita ὥς τὸν ὁπὸς τριῶν διέτρυντες πρὸς τὸν οὐρανὸν παχὺ οἰστρον καὶ ἀστρον εἶναι πρὸς τὸν προκειμένον χρόνον. Cynocephali effigiem, vel potius vasculum in eiusdem animalis formam edolatum, ad caudam usque, vel ad

ad membrum & naturam quæ per caudam significatur, perforant, per foramen autem ferream fistulam seu canalem traiciunt, quod æquabilior fiat per ferreum, si e æreum Epistomium in aquæ defluentis emissio. *Διέρειν* autem *τριπὰ* rectè dicitur, quasi insubulare vel subula facere foramen. De ista clepsydræ fabricatione & foramine, sic scribit Aristoph. Scholiastes in vespis, *Κλειψύδρῳ ἀγχείον πετρῶδον ἐν ᾧ ὕδωρ ἔββαλλον. καὶ ἔων ῥεῖν ἀχριδὲ ὀπῆς*. *Clepsydra vas perforatum in quod aquam effundebant, & sinebant fluere usque ad foramen*. Et rursus ab eo appellatur ἀγχείον ἔχων *μικροτάτω ὀπῆν, πρὸς πυθμῶνα*. Apuleius quoque formam eius attigit cum sic describit *Hic 3. Metamorphoseos* rursus praconis amplo boatu citatus accusator quidam senior exurgit, & ad dicendū spatium vasculo quodam in vicem colli graciliter fistulato, ac per hoc guttaim defluo, infusa aqua populum sic adorat. Porro de vñ clepsydrarum in foro superuacaneum arbitror hic pluribus inculcare. Lege ibidem *ἵνα μὴ ἐυρύπερον δὲ καὶ σκυῖαμα ὑπάρχη* & latine redde, ne vero latior sit machina, vbi interpretes cum sua periphrasi sensum non assequitur, *Ne foramen illud acute artificiosèque confectum*. Non enim de foramine intelligendū, sed *πρὸς μορφῆν*, de illa animalis parte sculpta in horologio & in modum tubi fistulata, vel de vasculo in cynocephali formam artificiosè dolato. Cæterum de hac diuisione horarum ex Cynocephali obseruatione mentionem fecit Victorinus in commentarijs ad Rhetoricos Cicéronis.

De Niliaco incremento.

Ad Hieroglyphicum 21. l. 1.

VARIA sunt de hac re, Cadmi, Hecataei, Ephori, Hellanicij, Theopompi, Thaletis, Anaxagoræ, Herodoti, & cæterorum sententiæ, quas vide apud Diodorum. Tres autem hic affert rationes, Prima ad Ægyptum aquarum genitricem: Secunda ad Oceanum: Tertia ad Imbres Æthiopiæ causam refert. Et prima quidem liquidius tractatur ab Ephoro, qui asserit. Ἀπασαν πλὴν Ἀγυπτον ποταμὸν χοοδον οὖσαν καὶ χαύνην, ἐπὶ δὲ κατηρώδῃ πλὴν φύσιν, ἔραράδας τε μεγάλας, καὶ διηνικῆς ἔχουσιν, διὰ δὲ τούτων εἰς ἑαυτὴν ἀναλαμβάνου ὑγρὰ πλῆθος, καὶ κτ' ἔτι πλὴν χειμερινῆς ὥραν οὐνεχεῖν ἐν ἑαυτῇ τῷτο, κτ' εἰ πλὴν περιρῖν, ὥστε ἰδρωῶς πνῆς ἐξ αὐτῆς πανταχοδὲν ἀνίεναι, καὶ διὰ τούτων πληρῶν ἐν ποταμῷ. hoc est, *Tota Ægyptus à flumine congesta est, & laxa naturæque pumicosa, rimas in se habet magnas, & continuas, per quas humoris copiam in se recipit, & hyemali tempore in se constringit, astate autem tanquam sudores ex se undequaque emittit, unde incrementum Nilo præbeatur.* Hanc sententiam multis argumentis confutat Diodorus Siculus, & incredibile prorsus asserit exstillantes terræ sudores tantum fluuij augmentum facere, Altera quæ est de Oceano, sacerdotes etiam aliquot Ægyptiorum assertores habuit, qui Nilum ex Oceano terram circumfluente nasci asseruerunt, quos nihil sani dicere idem Historicus ostendit. Tertia quæ ad Æthiopiæ imbres pertinet longè probabilior est, & hanc sequutus est Agatharcides Gnidius, qui præter cæteros placet Diodoro acris iudicij viro. Nec satis robustè eandē refellit Brode⁹ vir alioqui eruditus, quod, ut ait, à veteribus scriptoribus perhibeatur raro in Æthi-

Miscellane
orum l. 7.
4.4.

Æthiopia plueret, imò idem ipse Agatharcides antiquus author testatur in Æthiopiæ montibus certo tempore, eo scilicet quo Nilus augetur, pluuias esse continentes. Ibidem Mercerus putat in serendum ἵσθ' αὐτῷ σκμῖω χρῶνῃσι, & nescio quas supplicationes pro Nili inundatione fingit, de quibus nulla ex hoc loco coniectura. Puto vnus literulæ mutatione totam sententiam claram fieri, siquidem cū Horus dixisset Leonum rictus in fontibus insculpi ad beneficij memoriam, quod ex Leonis sydere percipere se existimant, *Iude*, inquit, *ad hodiernum usque diem ingens est ad votum aqua copia*. quasi vellet dicere, hanc Ægyptiorum pietatem sidus Leonis fortunare, & copiosius riuos illos benignitatis aperire Itaque censeo legendum, ἀφ' ἑκῆς μέχρι νῦν ἐκ τοῦ λέοντος πλινθισμὸς ὕδατος, pro πλινθισμῷ.

Cur in templis, thronis, fontibus, sepulchris, Leonum effigies?

Ad Hieroglyphicum 21. lib. 1.

Fuit illud non modò in prophanis, sed etiam in sacris rebus vsitatissimum, vt Leones ad symbolum maiestatis appingerentur, aut sculperentur, idque non modò in templis sed in thronis, fontibus, & sepulchris. Et de templis quidem id disertè testatur Horus, συμβολικῶς ὁὖς κλέιδροις τῶν ἱερῶν λέοντες *Leonum in* ὡς φύλακας παρελήφασιν, quod non tantum Ægyptiis, sed & Iudæis quoque fuisse commune, discas *templis effigies.* ex sacris interpretibus. Nam præter notas Cherubimorum imagines quæ Leonis partem aliquam exhibebant, sculptas etiā in altaris angulis Leonū species coniicit eruditissimus Villalpādus. Quin etiā magnū illud & tremendū altare vbi iuge sacrificiū Deo offerebatur,

*Magnum
altare He-
braeorū cur
Leo Dei di-
tum.*

ferebatur, *Leo Dei* appellabatur. Hebræa vox est
לֵאָהָב, ab לָאָה quod est Leo, & אָהֵב Deus, quam
Chaldæus paraphrastes apud Isaiam 29. vertit al-
tare.

*Leones in
thronis re-
gum.*

Cuius rei causam reddunt Hebræi Doctores,
quod sicut Leo pecudes deuorat, ita hoc ipsum al-
tare perennibus flammis hostias absumeret, vel
quod Leo symbolum sit diuinæ maiestatis, siue ad
speciem illam oculos conijcias quæ omnibus ani-
mantibus terrorem inijcit, siue ad clementiam
spectes, quæ ut omnium penè scriptis celebratur,
depressis & abiectis facilem indulget veniam. De
thronis verò nimis notum est ex regia illa Salomo-
nis leuenculis insigni, quam Iosephus nominat, Εξέ-
δραν διαπριπῆ ἐν ἡ κρετινὸν οὐδὲ βασιλεὺς ἐμυνην.
Eisdem Leonum rictus in fontibus ab Ægyptijs
prudenti quadam sacerdotum destinatione collo-
catos testatur Horus, Τὰς χολέδρας, καὶ τοὺς εἰσα-
γωγὰς τῶν ἱερῶν κρενῶν λιοντόμορφοι κατεσκευάσαν οἱ
τῶν ἱερᾶτικῶν ἔργων προσάγει, ὅτι ἐμυνοῦντο τῷ ἡλίῳ
τοῖς ὡρίω, ὃ δὲ μοῖρον τῷ ὕδατι πλεμυρεῖ πολλαί.

In fontibus.

Tubos canalesque sacrorum fontium solent ij qui sacris
præsunt operibus, Leonis figura fabricari, quod sol cum
in Leonis signo persistit sæpenumero in duplum aqua i-
ppius Nili excrecit: Traductum ab Ægyptiis in cæte-
ras nationes, non superstitionis, sed ornatus gratia
exemplum. Nam Sidonius Apollinaris libro secun-
do, epistola secunda ad Dominum, Piscinam de-
scribens, Leonum rictus non omittit. In hanc ergo
(inquit) piscinam fluentium de supercilio montis eli-
citum, canalibusque circumactis per exteriora natato-
ria littora coruatum sex fistula prominentis Leonum si-
mulatis capitibus effundunt; qua temerè ingressis ve-
ras dentium crates, meros oculorum furores, certas cer-
uicium iugas imaginabantur.

Leones in

Addo postremo loco fuisse Leones sepulchro-
rum

rum, maximè verò fortium virorum insignia. Si sepulchris quidem Pausanias in Bœoticis eorum Thebanorum & à quo rum sepulchrum describens, qui in acie aduersus primum Philippum ceciderant, προσόντων (inquit) ἂν τῷ mos ille πόλε πολυάνδριον Θηβαίων ὅσιν ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον inueniunt. ἀγῶνι ἀποθανόντων οὐκ ἐπιγέγραπται μὲν δὲ ἐπιγράμματα, ἐπίσημα δ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέων. Proximo vrbis loco commune est sepulchrum Thebanorum, qui in pugna contra Philippum defuncti sunt. Inscripto nulla quidem inscripta est, insigne vero tumuli Leo. Cuius consuetudinis initium ab Hercule fuisse tradit Ptolemæus Hephæstion, qui septem libros de nouis ad varam eruditionem hystoriis edidit. Οπὶ Ηρακλῆος ἀποθνήσκοντος αὐτῷ τῷ δακτύλῳ ἐν ὄψει τοῦ Νημαίος λέοντος, ἐν ἑκατάκτυλῳ γέγονε, καὶ ὅτι τάφῳ τοῦ ἐκκομμῆτου δακτύλου λέοντος δ' ἐστὶν ἰδεῖν τῷ δακτύλου τάφῳ ἐφωσῶτα λίθινον ἐν λακιδαίμονι, σύμβολον τῆς τοῦ Ηρακλῆος ἀλκῆς, ἐξ ἑκένου καὶ τοῖς ἄλλων τάφοις λιθίνους ἐφωσῶσι λέοντας. Herculem deuorato à Nemaio Leone digito vno, nouem dumtaxat digitos habuisse, extarētis tumulum digiti auulsi Leonem verò ex lapide Lacadomone videre est digiti tumulo impositum, symbolum nimirum Herculei roboris. Vnde mos inoleuit in reliquorum quoque sepulchris lapideos statuere Leones.

Quid Phylacterium apud Horum?

Ad Hieroglyphicum 24. libri primi.

NON satis signanter interpres reddidit φυλακτήριον, præsidium ac remedium, cum amuletum dicere debuisset. Quis enim non agnoscit hic agi de phylacteriorum siue amuletorum superstitione quæ Græci etiam πίττα & ποτίπτα, Latini ligatûras nominant. Ac petala quidem meo iudicio non omnia, sed ea dumtaxat in quibus imagines & characteres laminæ impressi gerebantur, nam vetus glossarium

sarium πίτλλον laminam reddit. Mitto quæ de ligaturis λυφάνοις, de indumentis infantum, de inauribus, de licijs, de herbis & radicibus doctè & luculenter tradidit Gretserus noster, vir multæ eruditionis in commentarijs de cruce. Hic quod Horus ad Ægyptiorum phylacteria pertinuisse dicit, δύο κεφαλὰς ἀνδρῶπων, τὴν μὲν τὸ ἄρσεν· ἰσω βλέψαν, τὴν δὲ θηλυκὴν ἔξω. *Duo hominum capita, unum maris intro, alterum femina extra aspiciens*, plenius discutiendum est. Omnino intelligit imagines pictas, vel fictas, quarum frequentissimus erat vsus in amuletis. Alij quippe signa gestabant genituræ suæ, seu (vt vno verbo dicimus) Horoscopa, quibus se tota vita protegi ac fortunari credebant. Notus in eo argumento famosus Octauij Cæsaris Capricornus nummis eius incisus, quem summam Astrologi portendere dicebant felicitatem, vt qui Augusto fuisset fortunatissimus. Alij illustrium asseruabant virorum effigies, vt Pythagorei Præceptoris sui Pythagoræ imaginem, & multi, Alexandri magni numismata, quos Diuus Chrysostomus homilia vigesima prima ad populum Antiochenum meritò perstringit. Alij falsorum Deorum species magicis characteribus incisas. Tales erant imagunculæ quas Basilides hæreticus sectatoribus suis instar amuletorum deferendas tradere solebat. Hic cum trecentos & sexaginta quinque cælos statueret, summum Deorum ΑΒΡΑΚΑΞ statuebat, cuius nomen numerum illum ccclxv. complectitur. Exstat apud Cardinalem Baronium istorum amuletorum species, hominis nempè figura, portentosis vndique literis impressa.

Signa genitura seu Horoscopa pro amuletis gestata.

Basilidis imaguncula magica.

Tomo 2.

Theraphim quæ ex Elias Thesbite.

Nec dissimilia erant Theraphim, quorum meminit Elias Thesbites in Lexico Hebræo, ad eandem vocem, dirissima prorsus simulachra, & nefariis imbuta superstitionibus. Mactabant quippe puerum

erum primogenitū, cuius caput à copore reuulsum
sale & aromatibus condiebant, hinc illi laminam
imponebant, eamque immundi spiritus nomine &
charactere signatam, mox odore & suffitu cereisque
accensis venerabantur, & quamquam hoc secretis
parietibus occultabatur scelus, nonnumquam ta-
men etiam occisorum infantium præsemina, la-
minis & bracteis inclusa, superstitiosoque ritu ex-
cantata gestabant. Alias imagines cereas fieri cura-
bant, ad morborum etiam execrables medicinas,
de quibus Paracelsus præcipit his verbis: *Fabricet*
medicus ceream imaginem ad similitudinem patientis,
& in nomine eius, aut conformet ceream particulam si-
milem affectu parti, idq; indubitata fide, & forti imagi-
natione credat per illam sanitatem agro restitui posse, Ac
tandē additis magicis præcatiunculis ceream illā in ima-
ginem in ignem projiciat. At si fortē ex doloris acerbita-
te, vel partis affectu, vita periculum metuat, inte-
gram imaginem certis verbis admurmuratis comburat
medicus, & liberatur ager. Vides lector detestabiles
lusus dæmonis in humanam perniciem lasciuire.
Totam hanc nefandi ritus superstitionem damnat
articulus Parisiensis qui est 21. *Quod imagines, in-*
quit, ex metallo vel cera, vel alia materia, ad certas
constellationes fabricata, vel certo charactere aut figura
efformata aut etiam baptizata, exorcisata, aut conse-
crata, aut potius execrata secundum prædictas artes, &
sub certis diebus habeant virtutes mirabiles, quæ in li-
bris huiusmodi superstitiosis recitantur, error est in fide,
& philosophia naturali & astronomia vera.

Contra hæc ipsa Dæmonum *ἰδὲ αὐτὰ* & Sancti ple-
rumque verbis & rebus sacris vsi sunt. Narrat
enim Leontius Episcopus sanctum Simeonem so-
lum mulieri magæ amuletum in tabula conscri-
psisse, quo gestato illa non potuit amplius diuina-
re, nec magica amuleta facere. Atque ut He-
brææ mulieres à collo ad ybera gestabant quæ-
dam

*Idola magi-
ca ad cura-
tiones mor-
borum dese-
stabilis ritu
vsurpata.
Lib. de Hy-
perphysicis
morbis.*

*Amuleta
sanctorum.*

Quid do-
mus anima
apud He-
breas mili-
eres.

domum animæ, appellabant. Sic religio-
sæ personæ oleum sanctæ crucis in vasculo, quod
S. Spiridionem fecisse refert Surius tomo sexto, aut
aliquid simile circumferebant. Author tamen incer-
tus in Matthæum inuehitur in illos qui his amuletis
abutebantur, & iisdem de collo suspensis sanctiores
aliis videri volebant; Tum vero in illos qui ex suis
capillis & vestibus aliis lasgiebantur quæ ad collum
appenderent. vnde Canon. 36. Concilij Laodicensi.
error quoque in eo nonnullorum clericorum casti-
gatur, qui imprudentius huiusmodi phylacteria fa-
ciebant.

Quod officium ἱερογραμματέων, & quales Ægyptiorum sacer- dotes.

Ad Hieroglyphicum 37. lib. 1.

Arpedona-
pta apud
Ægyptios
quis?

C Aue ἱερογραμματεῖς confundas cum Arpedona-
tis, quorum meminit Clemens Alexandrinus
Stromatum libro primo cum luculento Democriti
testimonio, qui suam eruditionem intemperantius
prædicans scribit. Καὶ λογίων ἀνδρῶν πλείων ἐσ-
κονουσα, καὶ γραμμάτων συνθέσις μετ' ἀποδείξεως δι-
κῆς μετὰ παραλλαγῆς, οὐδὲ οἱ Αἰγυπτίων φιλοσόφοι Αρπεδο-
νάπται. Et homines doctos audiri plurimos, & in compo-
nendis cum demonstratione lineis nemo me adhuc supe-
ravit, nec qui Ægyptiorum quidem vocantur Arpedo-
naptæ. Vbi Arpedonaptas colligas esse Ægyptiorum
Mathematicos. At ἱερογραμματεῖς de genere erant
Sacerdotum, & iidem qui apud Assyrios ἱερῶν λόγων
ἑρμηνεύται, vt author est Lucianus in Macrobijs. Si-
quidem Ægyptiorum sacris, & doctrinis præfecti
nunc ἱεροφῶροι & ἱεροῦλογοι, appellantur, ὅτι τὸν ἱερὸν λό-
γον πηδῶ

Hierophori
& Hierosto-
li quis?

γον πῶς θεῶν πάσης καθαριούσας δαισιδαιμονίας, καὶ
 πειρησίας ἐν τῇ ψυχῇ. Φέροντες ὡς περ ἐν κίβητι καὶ πῶς
 σιλλόντες. Quod sacram doctrinam ab omni superstitione
 & curiositate puram in animo suo, tanquam in cista
 gestant, atque continent. (Vt disertè notauit Plutar-
 chus) nunc ἱερογραμματεῖς, qui non tantum sacra-
 rum literarum notarij fuerunt, vt quidam apud Di-
 odorum interpretati sunt, sed sacrae doctrinae inter-
 prètes, eosdem vates fuisse innuit Suidas cùm ait,
 Οὗτοι παρ' Αἰγυπτίοις ἦσαν δεινοί, καὶ πῶς τῶν μελλόν-
 των πῶς ἀλῆθειαν ἐπέειν, additque vnum exiis Regi
 Ægyptiorum prædixisse, futurum Israelitam virtute
 & gloria clarissimum, qui Ægyptiorum imperium
 deprimeret, Moysen scilicet innuebat. Idem etiam
 erant phylacteriorum scientissimi: quorum author
 peruectus fertur Iachim in ea gente πῶς καὶ πῶν
 καὶ παλαιῶν ἔμπειρος. At verò cum Horus descri-
 bat, ἱερογραμματεῖα τέλειον πολλὰ μελετῶντα, ὑλακ-
 τῶντα συνεχῶς, καὶ ἀπηγριώδηρον μηδενὶ χαρίζο-
 μένον, Facile ostendit sacros illos Scribas, legibus, &
 disciplinae præfectos fuisse. Tales enim erant anti-
 quitus Ægyptiorum sacerdotes. Hi namque vt Se-
 natus Principes Regi præsto semper aderant qua, o-
 pera, qua consilio, qua doctrina ipsum adiuuantes.
 Tum ex astrologia & Astrorum inspectione futura
 diuinando, tum ex sacrorum librorum annotatis res
 gestas cum vtilitate interpretando. Vnde à cunctis
 oneribus erant immunes, & primas à Rege honoris
 & potestatis obtinebant. πάντων ἀτελεῖς καὶ δωρε-
 ούμενοι μὲν τὸν βασιλέα, τοῖς δόξαις, καὶ τοῖς ἐξουσίαις.
 Præterea sceptrum commune cū Regibus habebāt,
 quod ad honorem agriculturæ sicut & Æthiopes, in
 formā aratri effungebant, vt licet ex Diodoro collige-
 re. Et illi quidem primis temporibus Ægyptiorū sa-
 cerdotes hanc dignitatē obtinuerunt. Nam postquā

Officium
 ἱερογραμμα-
 τέων.

Sacri Scriba
 de Moyse
 vaticiniū.

Sacerdotum
 priorum a-
 pud Ægy-
 ptios digni-
 tas.

h

sub

*Sacerdotum
postremis
temporibus
vilitas.*

*Hadriani
calumnia in
Christianos.*

Sub Romanorum imperio Ægyptus esse cœpit, nihil his hominibus contemptius, quippe qui ex sacrificiis, in viles Chaldaeos, haruspices, & aliptas degenerarunt, quod licet ex Hadriani epist. apud Phlegontem colligere, quæ refertur à Flauio Vopisco in Saturnino, statum à principio. Vbi præcautione opus est, ad diluendam Hadriani Imperatoris calumniam, qui peruersè & malitiosè Christianos cum Isaacis Sacerdotibus confundit, & iisdem Serapidis cultum imponit his verbis: *Ægyptum quam mihi laudabas Seruiane charissime, totam didici leuem, pendulam, & ad omnia fame momenta volitantem. Illi qui Serapim colunt Christiani sunt, & deuoti sunt Serapi qui se Christi Episcopos dicunt.* Hæc admodum perfidiosè, nisi velis hac ratione excusare, quod de Apostatis loquatur, qui, vt est in actis Epimachi Ægyptij Martyris, apud Græcum Martyrologium, τὸν χριστιανισμόν ὑπέμεινοντες τὴν ἀσθεῖαν ὑπαρῖνον τοῦ τεύτο Christianismo impietatem simularunt. Pergit Hadrianus, *Nemo illic archisynagogus Iudaorum, nemo Samarites, nemo Christianorum presbyter, (quod de hæreticis Christianæ pietatis simulatoribus intelligendum) non Mathematicus, non Aruspex, non Aliptes.* Ex quibus intelligere licet ad quas sordes impiorum sacrificiorum natio deuenit. Hoc ipsum plenius ostendit diuus Cyprianus, vbi Senatorem à Christiana fide Apostatam, atque ad Serapidis & Isis cultum nefariè abreptum infectatur, simul Ægyptios sacerdotes, in quorum collegium cooptatus fuerat, describit his verbis.

*Cyprianus
in Senatorem
Apostatam
à Christo ad
Isin.*

*Namque sacerdotes tunicis muliebribus idem
Interius ritum cultu interiore fatentur.
Idque licere putant quod non licet, unde per orbem
Leniter incedunt, mollia voce loquentes,
Lapsatosq; tenent extenso pollice lumbos,
Et proprium mutant vulgato crimine sexum.*

Cum-

*Cumque suos celebrant ritus, his esse diebus
Se castos memorant; At si tantummodo tunc sunt
Ut perhibent casti, reliquo iam tempore quo sunt?
Sed quia coguntur saltem semel esse pudici.*

Mente fremunt, lacerant corpus, funduntq; cruorem.

Quæ illic Cyprianus de vestibus, & flagitiosissimis moribus prosequutus est, copiose describit Apuleius, *lib. 8. Metamorph.* ubi nominat indusia, mitellas, crocatos, virgatas vestes, cœnosa pigmenta & cætera. Die sequenti, inquit, *variis coloribus indusiati, & deformiter quisque formati, faciem cœnoso pigmento obliti, & oculis obunctis graphice prodeunt, mitellis, & crocoris, & carbasinis, & bombycinis lineis.* Quidam tunicas albas in modum lanciolearum quoquoversum fluente purpura depictas, singulo subligati; pedes luteis induti calceamentis. Mox de eorum phanaticis furoribus disserit plenius.

Quorum rituum pleræque etiam primis temporibus *lib. 2.* in usu fuisse declarat Herodotus, ubi animadvertit eos derafos fuisse, circumcisos, veste lineæ, & calceis papyraceis indutos, frigida interdium ter, noctu, bis lotos, & in Deorum suppliciis frequenti diuerberatione sua sponte casos.

Proximi erant sacerdotibus *ἱερεῖς* & *ἱερίαι*, qui cadauera maximè sacrorum animalium curabant, quos ut ait Diodorus: *Πράως μὲν πρῶτος καὶ πολυωρίας ἀξιοῦνται. ὅς τε ἱερῶσι συνόντης, καὶ τοῖς αἰσὶ ἱερὲν εἰσόδ' ἔστω ὡς ἱερῶι πόσιν.* *lib. 8.* *Omni honore atque cultu dignantur.* Nam sacerdotibus familiares sunt, & in sacrarium ut qui sacri sunt, libere ingrediuntur.

Tanta autem superstitione & apparatu sacra animalia funerant, ut curatorem funeris unius animalis, totas facultates suas satis luculentas impendisse, & insuper quinquaginta talenta a Ptolemæo *p. 76. l. 1. p. 2* fœneratum memoret Diodorus. Verùm quoniam inter officia sacerdotum est aliquot discrimen, operæpretium est de hac re audire Clementem Alexandri-

*Quis apud
Ægyptios
Sacerdotes
Odus.*

Alexandrinum, qui totam hanc sapientum & sacerdotum Ægyptiorum seriem disertissime tradit Stomatatum libro sexto p. 456. Primus, inquit, procedit is qui vulgo ὠδὸς nominatur, unum aliquid afferens ex symbolis Musicæ. Eum dicunt oportere duos libros tenere ex libris Mercurij, ex quibus unus quidem continet hymnos Deorum, alter verò rationes vitæ regiæ. Post cantorem verò procedit, ὁ ὠρολόγιον τε μέτρε χεῖρα, καὶ φοίνικα ἀστρολογίας ἔχων σύμβολα. *Horoscopus gestans in manu horologium & palmam astrologia symbola.* Eum quatuor libros

Quis horoscopus?

Mercurij de astrologia oportet semper promptos in ore habere. Deinceps autem ὁ ἱερογραμματεὺς, ἔχων πτερὰ ὡς τῆς κεφαλῆς, βιβλίον ἐν χειρὶ καὶ κανόνα ἐν ᾧ τὸ τε γραφικὸν μέλαν, καὶ χρῶν ἢ γράφοι. *Prodit, inquit, scriba sacrorum alas habens in capite, & librum in manibus, & regulam, atramentum præterea,*

Quis iερογραμματεὺς & eius habitus.

ad scribendum, & stylum iuncea quo scribunt. Hunc oportet scire ea quæ vocantur Hieroglyphica, & mundi descriptionem, & Geographiam, & ordinem Solis & Lunæ, & quinque errantium stellarum, Ægyptique chorographiam & Nili descriptionem, tum instrumentorum, ornamentorumque sacrorum, tum locorum consecratorum, mensuras præterea & quæcumque ad templa & res sacras attinent. Deinde sequitur, σολίστης ἔχων τε τῆς διχαροσύνης πῆχυν, καὶ δ' ἀπονδείον, stolistes seu ornator, qui

Quis stolistes.

iustitiæ cubitum & calicem ad libandum gestat. Is scit omnia quæ ad disciplinam & sacrificia, primitias, hymnos, preces, pompas denique & dies festos spectant. Post omnes exit Propheta, προφάνης δ' ὑδρείον ἐγκολπίσας, ὡς ἐπονταὶ οἱ πᾶσι ἐκπλεῖν τῷ ἄρτων βασάλοντες. *Qui spectabilem in sinu gestat hydriam, quem sequuntur qui emissos panes portant.* Is ut qui sit sacrorum præfectus, ediscit libros decem, qui vo-

Quis Prophetæ.

cantur

cantur sacerdotales, de Diis & legibus, & vniuersa Sacerdotum disciplina.

Meminit quoque eo loco πασοφάρων, qui sex *Quis Passo-*
Mercurij libros de medicina ediscunt, hoc est de a-
phorus.
natomia, & morbis, instrumentisque medicis, tum de
medicamentis, oculis, & mulieribus. Eos autem
esse ex ordine sacerdotum declarat hic locus libri
tertij pædagogi cap. 2. vbi describens eum qui ido-
la ostendit, πασοφάρων & ἡ πρῶτον τῶν ἱεροποιούν-
των, ex quo apparet fuisse quemdam ædituum, de
quo dico ad symbolum 39. lib. 1. in notis.

Ex eo Clementis loco faciliè confutes eos qui ex-
istimarunt omnes Ægyptiorum sacerdotes commu-
niter vocari Prophetas, quod sensisse videtur Dio-
genes Laertius, cuius auctoritate adductus Critico-
rum aliquis in hoc Antinoi monumento, Αντινόω
συνδρόνῳ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ θεῶν Μ. Οὐλπίου Απολλώ-
νιος ἱεροφάντης, προφάντω, hic dicit esse Ἰουμὰ, abu-
sus communinomine proprii loco, nec satis ea di-
scriminans quæ apud Ægyptios (vt doctissime o-
stendit Clemens) inter se distincta erant.

Grauis error de Idolorum sepultura emendatus.

Ad Hieroglyphicum 37. libri primi.

AD hierographicum 37. καὶ ἀναπτεμύθρα θεω-
ρεῖται ὅτι ἐν αὐτῇ κηλειούθρα εἰδωλα, Turbatum est
in hoc loco, & puto restituendum ἀναπτεμύθρα.
Quam enim ridiculum est hæc verba de Pollinctore
accipere & cum interpretibus dicere, *Quod nuda &*
resecta quibus iusta facit simulachra contemplatur?
Et vbi Pollinctor iusta facit, hoc est, sepelit simul-
lachra? & simulachra in partes concisa? esto Pol-
linctores funerarint sacra animalia prius dissecta
vnguētisque oblita, non tamen hoc simulachris

aureis & marmoreis vnquam factum legitur, quod per se ineptum est. hæc igitur verba de Cane intelligenda sunt, γυμνά καὶ ἀνά τελευτήν αὐτῶν τὰ ὑπ' αὐτῷ κηδεύμενα ἰδῶντα, nuda & explicata spectat, quæ custodit Deorum simulachra. Nam κηδεύειν non semper funerare, sed curare & seruare significat, Quod autem canes custodiae templorum & simulachrorum adhiberentur, ne quid auri argenteive ex iis abraderetur, aut etiam gemmæ quibus parietes sacri apud Ægyptios collucebant funto subducerentur, ex Horo colligere licet, & Æliano de animalibus Porro quos hic ἐξοφᾶς seu libitinarios designari vides ab Horo publici funeris Curatores, eorundem cærum apud Christianos in Orientali Imperio ἀσκητήριον dictum fuisse notat vir eruditus: non tamen euincit iis quas affert rationibus. Nam quod ex Nouella Iustiniani 59. citat, ἐκαστὴ κλῆνυ ἀσκητήριον δίδοσθαι ἀσκητάς, aliquot exequiis mortuorum fuisse deputatos confirmat, non tamen inde rectè colligit ἀσκητήριον fuisse propriè quod funera curabat, quasi definire vellet ἀσκητὴν esse ἐξοφᾶσιν, quod minimè dici potest vbi propria verbi significatio quæritur. Neque enim si Apelles sit pictor & Orator, ideo pictorem definiens, disiam, *Pictor est Orator.*

Quid sit Pastophorus.

Ad Hieroglyphicum 39. lib. 1.

AD Hieroglyphicum 39. πασσοφόρον δὲ σημαίνοντες Interpres vertit *sacrum pallium gestantem*, perperam meo quidem iudicio. Nam si verbi significatio spectanda est, Diuus Hieronymus in Isaiam pastorum interpretatur thalamum, in quo habitat præpositus templi, in quo πασσοφόρος ædituus est aliquis potius, quàm *sacrum pallium gestans*, quæ verba nimis

nimis generalia sunt & obscura. Fefellit interpretem quod apud Iulium Pollucem πασός dicitur, τῆς τῆ *lib. 3. c. 4.*
 οὐνῆ πασιπύλαμα, velum quod thalamon obtendi- *Onomastict.*
 tur, vbi cū aliqui codices Latini pallium reddide-
 rint, hic de veste communi accepit : sed debebat ani-
 maduertere quod habet etymologicum magnū, πα-
 σός ἡ ἐκ πασιπύλαματων ποικίλων κατεσκευασμένη σκηνή.
 Vbi pastos non pallium tantū, sed thalamus ipse
 nominatur, quo sensu etiam pastoforium dicitur.
 Verum hic aliud latet quod neque Clementis Alex-
 andrini interpretes peruidēre, πασόφρος, vt constat
 ex eodem Clemente est ex sacerdotibus Ægyptiorū,
 & vt facile intelligi potest. Ædrius aliquis, nam di- *lib. 3. pasha-*
 citur aduenas in templum introducere & idola mon- *gogi. est,*
 strare, σμινὴν διδορμὸς, καὶ πασιῶνα τῆ Αἰγυπτίῳ ἔδωκε
 γλώσση. Nunc docti viri quærunt quorsum dicatur
 πασόφρος, neque enim Deorum thalamos & ædes
 portat, sed custodit; manuscriptus aliquis codex a-
 pud Clementem Alexandrinum habet; πασοφρός,
 distortius quidem, sed apparet ex eo locum esse de-
 prauatum. Ego legendū existimo πασόφρος, tem-
 pli custos, quo nihil aptius ad Clementis & Hori-
 mentem video, nam ὑπὸ τῶς φυλάττει & ἱερὸν.

An omnis lustratio per aquam, & ignem fieret?

Ad Hieroglyphicum 41. lib. 1.

QVod ait Horus de aqua & igne, διὰ τῶτων τῶν
 στοιχείων πᾶς καθαρισμός ἐκτελεῖται. Omnis hisce e-
 lementis sit lustratio, nō ita intelligendum est. quod
 sola hæc elementa semper ad lustrationes fuerint ad-
 hibita, ignis certè, & aqua in his expiationibus prin-
 cipatum tenuerūt, & vt ait Plutarchus, & πρῶ καὶ δαι-

*Aures igne
signata, &
frons cādē
ferro à la-
cobitis inu-
sta.*

ρεὶ καὶ ὕδαρ ἀγνίσει. Quamobrem, & qui Mithræ
sacris initiabantur, discabant καὶ περ εἶν δ' πῦρ ignem
tolerare, quem ritum non nullitiam hæretici tenu-
erunt, qui cathæchumenorum aures igne adurere,
vel candenti ferro signare consueuerant, vt auctor
est Heracleon in libello qui προφητιῶν ἐκλογαὶ
inscribitur, ἐνιοὶ δὲ τὰ ἀπὸ τῶν σφραγισομένων κα-
πονημένων, & hoc ipsum Iacobite quoque
sunt imitati, qui ad baptismum contra legitimos Ec-
clesiæ ritus aqua minimè utebantur, sed teste Ber-
nardo Luxemburgensi, imprimendam candenti fer-
ro crucis figuram in frontibus initiatorum cura-
bant. Inde etiam prodierunt πυρκαϊκαὶ καθαρχικαὶ, quas
malo more & exemplo, ad expiationes Christiani
nonnulli renouare conati sunt. Et hæc ex Ethnica-
rum lustrationum superstitionibus Quod vero ad a-
quæ asperisionem attinet, nihil occurrit frequentius:
neque enim tantum ad templi fores statuebantur,
quæ Græcis πύλαι καθαίρειν, Latinis aquiminalia di-
cuntur, sed etiam in fori aditu, & funestiarum æ-
dium vestibulis, quo spectant illa Euripidis in Alce-
stide.

πυλῶν πάροισιν δ' ἀχόρῳ,
πυρκαϊῶν ὡς νομίζεσθαι
γὰρ χερσὶ ἐπὶ φθιτῶν πύλαις
Καίεται' οὐκ ἐπὶ πρόθυρα τομαῖσθε,
Non video ante portam (vt lex est)
Fontana lauacra pro mortuis,
Nulla coma præcisa est in vestibulo.

(Nam & capillus de mortui capite sectus foribus ap-
pendi solebat.) De cæteris lustrationibus quæ per
ouum, squillam, sulphur, laurum, sanguinem, &
cætera id genus fiebant, nihil nunc
opus est inculcare
pluribus.

Coturnicem pro Oryge malè à Pierio sumi.

Ad Hieroglyphicum 46. libri primi.

Magna in hoc hieroglyphico enodando interpretum est dissensio. Alij siquidem de Oryge, alij de coturnice intelligunt. Multum refert vtrum de quadrupede, an de aue sermo sit, quod tamen vnius litteræ ambiguitate decepti homines, alioqui non imperiti confudere. Codex Italus qui Romæ prodijt excusus anno 1599. nomen ὄρυγος de textu expunxit, reliquit tamen illi locum ad marginem, ne planè abrasum videretur: Deinde repo'uit ὄρυγος, Coturnicem pro Oryge. Qua in sententia fuit quoque Pierius lib 27. haud ita diligens in Hori mente perscrutanda. Mihi verò mirari contigit quomodo viris doctis hæc interpretatio exciderit, quæ vtilia omitteram, vel hoc vno argumento refelli quam facilimè potest, quòd id ipsum animal de quo hic sermo est, Horus dicat ἐμπροσθίοις σκέλεισιν ἀνορύσσειν τὴν γῆν, *Anterioribus cruribus, siue pedibus terram effodere.* Quæso cur anteriores hic pedes nominantur, nisi quia sunt & posteriores: at si anteriores sunt & posteriores; apparet animal esse quadrupes, quod in auem tā cito efformavit Pierius. Deinde si avis est; & coturnix, quomodo huic tanquā equo infidētes facit Reges; quod absurdū est. Omnino de Oryge totū symbolum intelligendum; *Primum* quia id omnium penè codicum fides postulat, & ὄρυγος nomen vt apparet, non nisi timidè in alienam sedem irrepsit. *Secundum*, quia quæ hic Orygi tribuuntur ab Horo, eadem quoque comprobant *Ælianus* de animalibus. Neque enim tantum Orygem dicit, Solem Orien-

tem auersari, sed etiam aduersus eius exortum alium deijcere, quo fit ut Serapidis cultores tam praeposterum animal male oderint. Bene igitur in hac parte Mercerus, qui Aldi codicem sequutus nihil mutauit. Sed hic postea laudatus interpres postquam ad hunc textum deuenit. Καὶ οἱ ἱερεῖς τῶ μόνου τῷ κτηνῶν ἀσπαρῶν ἰοδίσων, hoc est (ut ipse interpretatur.) Quare & sacerdotes unam hanc inter volucres non signatam comedunt.

Tum idem Mercerus in hunc locum annotat. Misane est, quod hoc loco Orygem inter volatilia annumeret, quod a nemine quod sciam est proditum. Putauit ita vir minimè malus, Oryges alatos ab Horo censerì, nec mirum est si hoc tantopere demiratur, sed non minus mirandum quomodo vir tam emunctæ naris, & in tot authorum commentationibus volutatus, tam facilem locum suo nitori restituere non potuerit. Itaque totum hunc locum (inquit) corruptum existimarim, nec qua ratione possit restitui succurrit, nisi forte pro τῷ κτηνῶν, legimus τῷ θηρῶν. Si tam audacter in auctoribus mutare licet, omnia (fateor) erunt protinus alba. Sed ubi prudentium Criticorum in dictionum mutationibus hæc audacia? Ego existimo vnius, & admodum affinis literulæ mutatione posse totam hanc plagam sanari, si dicamus κτηνῶν, positum pro κτηνῶν, quæ germana est lectio. Sed reclamabit aliquis ex Grammaticorum natione & κτηνῶν dici de pecudibus quod in Orygem ferum animal cadere non potest. Hic quisquis ita obiecerit. satisfactum sibi abunde existimet, si Orygem inter pecudes esui aptas videat annumerari a Columella, ubi sic scribit. Fera pecudes, ut capreoli, damaque, nec minus Orygem ceruorumque genera, & aprorum, modo lautitij & voluptatibus Dominorum seruiunt, modo questui ac creditibus. unde etiam Iuuenalis: Et getulus oryx heri lautissima cæna Caditur. Est enim Oryx de genere caprearum syluestrium bisulcus, & vnicornis, ut ex Aristot.

Lib. 9. c. 1.

Sat. II.

Aristotele & Plinio licet colligere. Oppianus tamen non vnum dumtaxat cornu, sed plura videtur illi tribuere dum canit, Οξείαι κεράων δὲ μετ' ὅροι ἀντίθεσιν αἰχμαί. Nunc quod reliquum est difficultatis expediamus. Διότι οἱ ἀρχαῖοι βασιλεῖς τῷ ὥροσκόπῳ συμβαίνοντες αὐτοῖς πᾶσι ἀναβλάν ὑπὸ καθεύδοντες τούτῳ τῷ ὥρῳ, διὰ μέσος αὐτῷ ὡς πνέων γινωσκόντων πᾶσι τῷ ἀναβλάν ἀκριβέσιαν ἐγνώριζον. Quapropter antiqui reges cum sibi ortum nuntiaret horarum observator, huic insidentes animali per medium ipsum velut gnomones quosdam ortus rationem ac tempus accuratè teròque cognoscebant. Primum malim καθίσεν active sumere, & de horoscopo intelligere quem Reges iubent Orygem conscendere, ut certius Solis ortum dignoscat. Quod autem habet διὰ μέσος αὐτῷ, ἢ per medium ipsum, subobscurum est, nescio enim quid sibi cogitatione pinxit Mercerus, quasi per medium hoc animal cui insident intuentes reges, ortus speculentur. Hic μέσος accipiendum est, pro re interiecta & interposita ad aliquid efficiendum, vel certè vno verbo clarius dicendum διὰ μέσος αὐτῷ, hoc est ipsius intervenientis, ipso mediante. Nam διὰ μέσος dicitur antiquis ut recentioribus μεσότης, qui ad negotium aliquod conciliandum intervenit, & sic ἔρως hic διὰ μέσος nominatur, quòd beneficio huius naturalis propensionis qua solis primas faces prævidet, tempora discernant horoscopi.

Iam quòd ad interpretationem eorum verborum attinet, διὸ οἱ ἱερεῖς τῷ μύθῳ τῶν κτηνῶν ἀσφάγισον ἰοδίον, Sacerdotes vnam hanc inter volucres non signatam comedunt. Visa est interpreti suspecta vox ἀσφάγισος, & fortè (inquit) legendum ἀσφάγισος, sed omnino retinenda vetus lectio ἀσφάγισος. Declarat Herodotus, ubi ostendit vetitū esse sacerdotibus sub pœna capitis, ne victimam aliquam immolent, quam prius sigillari annulo non signarint, &c.

ἀσήμενον δὲ δύσαντι θάνατον (ἡμῖν ἐπιτίμει). Horus hic Orygem solum excipit, eam opinor obcausam, quòd quæ Deorum sigillo essent impressa in Deorum possessionem transcribi viderentur; at nefas erat Orygem execratum animal Dei, maximè Solis nota inurere, & quasi eiusdem peculium facere

Antiqua lectio defensa.

Ad Hieroglyphicum secundum, libri secundi.

*in Alexio
Angelo,*

Hoc hieroglyphicum ut breue, ita difficile est, καὶ αἰτῷ νεωστὸν ἀρρενογόνον, καὶ κυκλοῦν σημαίνει. Primum Mercerus emendat αἰτῷ νεωστὸς pro νεωστὸν. Ego veterem lectionem retineo, cum bis in Horo constanti veterum codicum fide ita legatur Non aduertit Mercerus quòd doctiores Grammatici notant, recentiores Græcos ex quorum numero est hic auctor Hori (μιτῶφρας) nonnunquam accusatiuis nominatiuorum loco abufos. Sic Nicetas Δυγατέρω dixit pro Δυγάτηρ ὅς βασιλεὺς δὲ ὅς δὲ καὶ ἴτε Δυγατέρων ἐνδοξία ἔννομα. Sic corona pretiosa Græcus liber θυρίδα in nominandi casu pro θυρίς habet. ἀρρενογόνον autem non tantum masculus est, sed mares generans. Vox κυκλοῦς omnino deprauata est, Mercerus reponit κυκλοῦς, & interpretatur orbiculatum, sed quis tales sensus probare possit? Quod aquila pullus orbiculatum quid significet. Vide num legendum sit τυλοῦς, τυλοῦς est calli speciem habens, & per metaphoram robustus: sic autem Aquilæ pullus innuet masculum, fortem, & robustum, qui ex diuturno labore callum contraxerit. Non occurrir quomodo aliter hanc cicatricem obducamus.

Quod duo Polypi pro duobus Apollinis pedibus sint perperam ab interprete positi.

Ad Hieroglyphicum 3. lib. 2.

HOc Hieroglyphico ubi legitur, Δύο πόδες συννημένοι, καὶ βεβηκότες δρόμον ἡλίετον ἐν ταῖς χειμεριναῖς ἡνποῖς σημαίνονσι. *Gemini pedes simul compacti & progredientes, solis cursum cum in solstitio est hiberno significant, variae sunt lectiones.* Et primum quidem Manuscriptus liber, pro δύο πόδες, habet δύο πολύποδες. Pierius non est admodum pugnax, quo minus duo Polypi ad hibernum solstitium denotandum simul colligari exprimantur. *Impressorum.* inquit *codicum lectio qua est δύο πόδες, nequaquam displicet: sed si progressum exprimere volueris, videndum est si pedes illos ligatos pinxeris, qua ratione id tuearis.* Hæc ille, quorum nullam auctoritatem, nullam affert rationem. Et certè nullus opinor veterum inuenietur, qui ullam partem Polypi ad Solem significandum unquam usurpavit, quamquam ut nihil est in istis symbolis tam alienum quod non aliquo cultu orationis, & rationis specie splendescat, posset illud fortasse dici, Polypum rectè Solis in hiberno solstitio tarditatem significare, quod fit ut ait Ovidius.

Hieroglyphicon l. 27

—— crinali corpore segnis.

Vel ut canit Oppianus,

πανθίας σφοδράλιγας ὑπὸ σκολιοῖσιν ἱμάσιν

Τιχνάων.

Verum quid opus esset geminos Polypos ad hoc symbolum pingere? & si sua natura tardi sunt, cur vincula

Lib. 1. Hiè-
rogl. 32.

vincula quæ ad frænandam celeritatem expressa sunt inijcerentur? Puto probabilius esse, si pro δύο ποδῶν, legatur δύο πόδες πόδῶν, id est, duo solis pedes, pro duobus Polypis, nam Sol πάλῃ appellatur, ut constat ex eodem Hori Quid est autem aptius ad Solem in solstitio hiberno tardè progredientem significandum quàm Hori siue Apollinis statuâ, cuius pedes inter se vincti sint & impliciti depingere? At urget Pierius, & quærit quomodo si pedes vincti sint progredientur? Difficilius quidem, sed tamen progredi possunt, quod cernitur in ergastularijs quiriti vincuntur compedibus. ut aliqua ex parte mouere se, & progredi possint, & rectè quidem hoc pacto cursus solis significatur, qui non est omninò nullus, sed tardior, ut stare quodammodo loco videatur. Quamobrem puto legitimam esse lectionem δύο πόδες συνεργόμηναι, pro συνεργόμηναι καὶ βῆσαι καὶ ποῦν.

Quomodo Hippopotamus Horas significet.

Ad Hieroglyphicum 19. lib. 2.

Hieroglyph.
lib. 29.

Quomodo Hippopotamus horas significet quærit Pierius: & multū quidem laborat, ut explicet, coniecturæ verò quas affert, paulò videntur debiliores Quia depascit segetes, inquit, ante determinatas in diem, vel quod interdum in imis aquis latet, nocturnam in terram egreditur. Hæc, inquam, rem acrius perpendenti non satisfaciunt. Primum nota in Græco esse ὥραν non ὥρας. ὥρα autem καὶ ἔφοχον, ut constat, sæpe vernum tempus significat. Et ita ὥρας, hoc est veris Hippopotamus symbolum esse dicitur, quia verè ubi primum herbæ pubescunt, incipit à Nilo egredi, & pabulari, ut habet Nicander in Theriacis,

Χίλοι

Χαιοι ὅτε χλοάσιν νιάν δ' ἀπὲρ χλοῦ ποίνυ.

Tabula ubi virescunt, & novam fundunt herbam.

Dixit autem ἀπὲρ χλοῦ, pro ἀπὲρ χλοῦ, & per enallagen
Aliter etiam explicari potest, si dicas ἔρπον irrephisse
pro ἔρπον, ut Hippopotamus execrationem signifi-
cet, quo nullum animal execrabilius, nam Patrem
interficit & Matrem comprimit.

Quomodo Phœnix nascatur?

Ad Hieroglyphicum 34. lib. 2.

QVod ait hic Phœnicem se in tetram summo im-
petu projicere, unde & vulnus accipit: ex sanie
verò vulneris defluente alium gigni, qui simul cum
patre moribus. o Heliopolin proficiscitur, hoc ne-
que Chæremôn Aegyptius qui citatur à Tzetze
neque Philostratus & Herodotus, aut ex Latinis So-
linus, Lactantius, Manilius, Ovidius & ceteri qui
Phœnicis meminerunt, tradidere. Patrem tamen e-
undem orbiculari myrrhæ ligno veluti ovo inclu-
dere, & ad aram Solis deferre meminit Herodotus;
sed melius Lactantius de cineribus & reliquijs pa-
tris accipit his verbis.

Vingine balsameo myrrhaque & thure soluto

Condit, & in formam conglobat ore pio.

Quam pedibus gestans contendit Solis ad ortum.

Inque ara residens ponit in ade sacra.

Iciturum cuique fuit in re tam ignota pro arbi-
trio fingere, itaque pluribus dis-
cutiendum non
puto.

AD

AD CLEMENTIS
ALEXANDRINI HIERO-
GLYPHICA OBSERVA-
TIONES.

Quorsum in templis Ægypti-
orum rotæ.

Ad Clementis Alexandrini, l. 5.

IONYSIVS Thracius , & post-
eum Clemens Alexandrinus,
nobilis illius symboli memi-
nere, quo Rotæ in templis Æ-
gyptiorum circumagebantur:
quid autem per illam rotarum
conuersionem significare vel-
lent, pluribus non explanant.

*Deus mens
in igne cir-
culari secū-
dum De-
mocrutum.*

Tres ego potissimum causas huius Hieroglyphici
conijcio Prima est, vt Dei naturam adumbrarent,
quem scite & ad illa Ægyptiorum placita depingens
Democritus, appellat *νοῦν ἐν πυρὶ σφαίροειδῆ*. Men-
tem in igne orbiculari. quod spectat etiam illud Parmenidis, qui Deum definiebat *σεφάεινον, coronam, continen-
tem ardore lucis orbem qui cingit cælum* Et præ-
clarè quoq; notatū est ab Iamblycho libro de myste-
rijs, Ægyptios solitos fuisse Deum mundi Principē
in loro arbore aquatica, cuius tum poma tum folia
rotunda sunt, sedentem exhibere: ex quo significa-
retur

retur circularis actio mentis in se vndique remeans. Quæ opinio adeo superstitiosos animos oppresserat, vt in sacris, ambitus & circuitiones frequentius vsurparent, vnde exstat illud in symbolis Pythagoræ, προσκύνει πᾶσι περιόμῳ, quod Plutarchus in Numa ad imitationem quoque rotarum Ægyptiarum expressum à Pythagora memorat, rationemque subintexit, hanc in sacris circuitionē ad similitudinē orbis cœlestiū fieri pronuncians. λέγει (inquit) & πομπήν εἶναι τῆς τοῦ κόσμου περιόμῳ. Hæc conuersio imitatio est motus cœli, quod *rotundum & volubilem* & *circum Deum*. Stoici nominarunt. Quamobrem & Galli, in-
culi in sa-
cris.
ter sacrificandum, ex cruore ipsius hostiæ quæ Dijs immolabatur circulum in ara delineabant, dicebanturque id temporis τελεῖσθαι, hoc est sacrificium cōsummare, cum orbem illum adumbratam quandam Dei speciem designassent. Vide num quoque eo spectet illud Davidis, cū Psalmo ii. dixit: *Impios in circuitu ambulare*, etsi vulgo explicant, Impiorum multitudinem vbique vagari, vel mysticē, secundum Remigium, Improsos semper in περιόμῳ incedere neque ad centrum qui Deus est pertingere (vt ait Caietanus.) Tamen non importunē ad superstitiosos illos gentilium sacrorum circuitus significandos accommodari possit.

Alia ratio huius consuetudinis, quam Plutarcho in Numa placuisse quoque video. Εἰ μὴ νῦν διὰ τῆς Αἰγυπτίῳ δόξης ἀνέστηκεν, ἣ διδάσκει παραπλήσιον ἢ μεταβολὴ τῶν χιμᾶτον, ὡς οὐδὲν ἐστὶν τῶν ἀνθρώπων. Nisi quid Hercule similiter Ægyptijs rotis inuoluit, & significat hac figura mutatio, nihil esse in rebus humanis stabile.

Hæc fuit quoque Soldanij viri sapientis apud Cedrenum ad regem Francorum oratio, cuius meminimus *symbolorum lib. 1. Synt. 2.* Hic cū rotæ conuersi-

Georgius
Cedrenus
in compen-

dio, p. 475.
edit Basil.

Solandi-
ctum nota-
bile ad Re-
gem Fran-
corum.

uersionem è carcere in quo captius tenebatur, oculis acerrimè defixis diu contemplatus fuisset, ex diuturno mœrore in solutiorem risum effusus est. cuius rei causam sciscitanti Regi respondisse fertur. Καὶ ὡς εἰκόνα τούτην λαβὼν τ' ἀσθμίζου καὶ ἀβυ-
μαίνεις, πῶς ἐφ' οὕτως ἀβυμαίνω πράγματι ἐπαυρόμεθα,
ἀμα δὲ οὐκ ἀδύνατον οἰκδεύεις, & καὶ ἐμὶ ὡς περ ἐν μετρώρε
γεγονότα ἔσπινόν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χαμῖπου ἐδέχισαι
πάλιν ἀρθῆναι πρὸς δ' μέγιστον. Hanc ego incerta incon-
stantisque hominum felicitatis imaginem sentiens risi,
cum quod in mentem mihi veniret quam instabili nos
de re superbiremus, tum simul hoc etiam fieri posse iudi-
cans, ut quomodo ex summo infimus sum factus, ita ex
humili rursum loco ad prius attollar fastigium.

Ixionij a-
mici, qui?

Addè ad idem symbolum ixionios amicos, auli-
cos scilicet illos & parasitos, quos Heliogabalus per
ludibrium ad rotam aquariam alligatos sub aquas
mittebat, rursusque in summum reuoluebat: cuius
ludi quem tam sæpè aulici in hoc rerum humana-
rum astu ludunt, meminit Lampridius in Helioga-
balo, & ego in symbolis explico plenius.

Tertiam demum rationem nobis subijcere vide-
tur Anacreon Poeta, sed sobrius, ubi totam imagi-
nem esse dicit vitæ currentis his verbis.

Τραχὺς ἄρματι & γὰρ οἶα
Τρέχει βίη κυλισθεῖς,
Ολίγη δὲ κεισόμεθα
Κόνις ὁσέων λυδέντων.
Rota velut curulis
Properat volucris atar,
Tenuis: iacebimusque
Cinis, ossibus solutis.

Sat. 3.

Cum quo facit Persius.

Nam quamuis prope re quamuis temone sub uno
Vertentem sese frustra sectabere eanthum,
Cum rota posterior curras, & in axe secundo.

Vbi von tantum vitę volubilitatem, sed & irremeabiles temporum lapsus designat, & ostendit quam arduum sit desidiosus dici præsentem manum iniicere.

Quid folia & rami in templis Ægyptiorum, signifi- carint?

Ad Clementis Alexandrini lib. 5.

SYMMACHVS ad illum locum Ezechielis, c. 8. *Et ecce applicant ramum ad nares suas*, innuit hic derisionem significari foedo raucoque marium sonitu in contemptum Dei. Sic enim ille, *Καὶ ὡς ἀφ' ἑνὸς ἄνθρωπου ὡς ἀπὸ μιᾶς διὰ τῶν μυκτηρίων ἐαυτοῦ*. Itaque alij tantum habent *μυκτηρίζοντες*, deridentes, nulla facta ramorum mentione, qua in sententia sunt Septuaginta, *καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες*. Theodotio, vt liberiorem ansam interpretationis daret, ramorum simul, & derisionis meminit his verbis, *καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσιν κλημὰς ὡς μυκτηρίζοντες*. Et ecce ipsi porrigunt ramum tanquam deridentes. Ratio ambiguitatis fuit vox *חַזְמוֹתַח* hazmotach, quæ vt notauit Symmachus, & sonum, & ramum significat, quamobrem Theodotio vtrumque coniunxit, sed in eo errat quod gestationem illam ramorum signum derisionis interpretetur, cum porius venerationis sit hieroglyphicum. Quis enim ignorat ramos in superstitionis gentilium ritibus, ad cultum falforum Deorum fuisse prælatos? vt Pinum Pani, Syluano & Diti cupressum, Isidi abrotonum. Certè apud Athenienses festus erat dies ramorum nomine insignis, quo in honorem Bacchi præferebantur ὄχοι, quasi μόχοι, hoc est tenues rami, maximè vitis. Ex quo ὁσοφορίας celebritate nomen, & ὄχοφόροι, seu rami-

Symmachi
error in lo-
co Ezechi-
elis.

Hazmo-
rach ramus
& sonus.

feri appellabantur. Pueri Camilli Sacrorum ministri qui acceptos vitis ramusculos ex Bacchi templis in Mineruæ Scirrhadis ædem deferebant; ut disertè testatur Scholiastes Nicandri, *Ορχόφοροι δὲ λέγονται*. *Oschophori.* Ἀθῆναι· παῖδες ἁμφιθαλῆς ἀμύλωνοι καὶ φυλάς, οἱ λαμβάνοντες κλήμα καὶ ἀμπέλου ἐν τῷ ἱερῷ, τῷ Διονύσου ἔρχοντες ὅς τῃς σκηνῶν Ἀθηνῶς ἱερὸν. Quòd autem Deos venerantes & manum, & ramum (si tunc tenerent) secundum veterem adorandi ritum ori admo- uerent, hinc D. Hieronymus rectà veritè, *Et applicabant ramum ad nares suas in signum*, scilicet adora- tionis quam Soli præstabant.

Hunc certè honorem Deo debitum sacrorum si- mius Dæmon ita præripiebat: nam Hebræos quo- que eadem ceremonia in cultu Dei usus fuisse in fe- stiuitate tabernaculorum produnt sacræ literæ, & di- sertè testatur Iosephus *antiquit. l. 3.* ubi scribit Iudæ- os victimas Deo incendere, & simul pro gratiarum actione sacrificare, manibus interim gestantes ra- mos myrti & palmæ, ex quibus mala Perseæ depen- debant. Eius verba sunt, *Ολοκαυτῶν τε καὶ θύειν τῷ θεῷ τότε χαριστήρια, φέροντες ἐν αἰς χερσὶν ἑρσιώνων μυρ- σόνης, καὶ ἰτίαις οὖν κρέδη φοίνικος πεποιμνύη, τῷ μέλει τῷ τῆς περιστάσεως προσόντι*. Nota consulto mala Per- seæ arboris fuisse ramis adhibita, ut significarent cor & linguam Deo dedicandam esse. Nam Perseæ fron- des habet in linguæ speciem acuminatas, fructus verò in cordis formè effigiem efformatos.

*Judæi cur
vsi malis
Perseæ arbo-
ris.*

*Æthiop.
lib. 10.
Coronæ ex
Loto.*

Idem postea ramorum honos Principibus viris ex- hibitus in pompis & triumphis, vnde apud Helio- dorum ab Hydaspæ rege præmittuntur nuncij victo- riæ loto coronati, & palmarum ramos in ipsius ho- norem quatientes. Τὰς κεφαλὰς τῷ Νειλώω λωτῷ καὶ τῷ ἐλάγῃ, καὶ φοινίκων πᾶσιν αἰς χερσὶ καὶ αἰ- οντες.

Ita-

Itaque si quem insigni populi favore honestatum
 omniumque celeberrimo plausu & lætitia excep-
 tum significare vellent, hunc φυλλοβολέμενον dice-
 bant, quia non solum ramos illos exhibebant, sed
 præterea folia, & flores in bene meritos spargebant,
 quod genus honoris & benevolentiae φυλλοβολίαν
 καὶ ἀνθοβολίαν nominabant. Vnde Philo Agrippam
 dicit fuisse, φυλλοβολέμενον καὶ ἀνθοβολουμένον ἐπὶ
 εὐσεβείᾳ.

*Quid sit
 ἀνθοβολία.*

*lib. de lega-
 tione ad
 Caium.*

Nec hoc tantum fauoris signo contenti, etiam ra-
 mos maximè palmarum ad fores insignium virorum
 affigere soliti erant, quod genus honoris notavit Lu-
 cianus in Rhetorum Doctore, οἱ φοίνικας δὲ ἰδίᾳ τῇ
 δούρᾳ χλωροὶ ἐκφαινόμενοι. De hoc certè aliquorum
 ritu tot suppetunt testimonia, ut nihil sit opus incul-
 care pluribus. Hæc fuit causâ cur Christus tanquã
 verus Rex & Deus ramis palmarum à populo exci-
 peretur, quod rectè animaduertit vetus Poëta,

*Palma ad
 Rhetorum
 fores affixa.*

*Perque viam ut Regi velamina purpurata,
 Arborea&que solo frondes, & olentia ferta
 Sub pedibus strauere, Deum omnes voce fatentes.*

Ex his igitur colliges primam & omnium clarissimã
 rationem exhibendorum ramorum, & terræ germi-
 num, fuisse signum venerationis diuinæ, cur autem
 hoc potius quam alio symbolo fuerint delectati,
 disco ex Porphyrio. Ο πάλοι ἀνθρώποι οὐτε λιβάνωτον, καὶ
 ἔτ' ἄλλο θυμία προσέφειρον, ἀλλὰ χλόης οἶόν πνα τῆς γονί-
 μος φύσεως χνεῖν τοῖς χερσὶν ἀράμενοι κατέκεινον. Anti-
 qui, inquit, neque thus, neque aliam victimam offe-
 rebant, sed folia, velut primam pubescentis naturæ
 sanguinem manibus decerptam, Dijs adurebant, quo
 signo Deum creatorem testabantur, à quo herbæ &
 fruges, atque omnia terra orta producerentur & a-
 dolescerent.

Nec

Dominica
palmarum
quam cele-
bris apud
Græcos.

de Incens.
Patriarcha,
die Catech.

Rerum
Europ lib. 3.
cap. 5.
Dona &
Largitio
nes Impe-
ratorum
dicta βαῖα,
hoc est Ra-
mi palma-
rum & ea-
rum ritus.

Nec mirum igitur si hoc genus officij Christo exhibitum, qui *Θρίακισμοτεχνῆης* nominatur a Synesio. Est porro dignum observatione, hanc Ceremoniam quam anniuersaria religione Ecclesia veneratur, apud Græcos fuisse percelebrem, Dominicamque ipsam palmarum quam nos appellamus, ab illis vocari *Βασιόφορον*, quod *Βαῖς*, quo verbo etiam Horus vititur Hieroglyphico quarto libri primi, sit Palmæ ramus, unde & *Βαῖα* appellantur largitiones, & dona, quæ ab Imperatore & Patriarcha distribuebantur ea scilicet septimana, quæ diem palmarum præcedebat, unde & nomen *Βαίων*. Hoc disertè testatur Balsamon: *Τὴν ὑφ' ἡμῶν τῶν ἁγίων αὐτοκρατόρων πρὸς ὡπλὴν, καὶ τῶν πατριαρχῶν πλὴν μεγαλειότητι, μετὰ τῶν ἄλλων ἐσιμνοῦν, καὶ ἐτίμοι ῥόγαι ποτὶ καὶ βαίων φιλοπρόημα.* *Præclaram* inquit, *diuinorum Imperatorum circumspeditionem, & Patriarcharum magnificentiam, cum reliquis augustam faciebant & annua erogationes, & donorum βαῖα qua nominantur munifica largitio.* Et Imperator quidē palatinis suis, Patriarcha clericis distribuebat, quem ritum quoque fufius describit Luitprandus; In ea quæ est ante *Βασιόφορον*, quod nos *palmarum Ramos* dicimus, hebdomada, tam in militibus quam in diuersis constitutis officijs, numismatum aureorum erogationem, pro ve cuiusque meretur officium, Imperator facit. Deinde modum enucleat. *Erat, inquit, appofita decem cubitorum longitudinis ac quatuor latitudinis menfa, quæ numismata loculis congregata, prout cuique dabatur, numeris extrinsecus in loculis scriptis retinebat. Ingre-*
diebantur denique ad Imperatorem non confusè,
sed ordinatim secundum vocantis vocem, quæ scripta virorum nomina secundum officij dignitatem recitabat. Quorum primus vocatus est Rector domus, cui non immanibus sed in humeris posita sunt numismata cum scaramangis (genus est vestis) quatuor. Post quem 6 Domesticotos Ascalonas & 6 De-
longa.

longaristis ploas (doctè Meursius emendat *δομισιν*
τῶν χολῶν, & *δρεγῶν* τῆς πλοῖας, quorum alter mi-
 litibus, nauigantibus præerat alter) sunt vocati. Mi-
 itaque paris numeri, quia dignitas par erat, numis-
 mata, & scaramanga suscipientes, præ multitudine
 non iam in humeris portauerunt, sed adiuuantibus
 alijs post se cum labore traxerunt. Post hos admissi
 sunt Magistri numero 24. quibus erogata sunt nu-
 mismatum aureorum libræ, vnicuique secundum
 undem numerum viginti quatuor cum scaraman-
 gis duobus. Patriciorum deinde ordo hos ponè est
 sequutus, & duodecim numismatum libris cum sca-
 ramanga vna donatus. Turba post hos immensa vo-
 catur, Protospathariorum, Spathariorum, candida-
 torum, & id genus clientum.

Hæc ille, quod, quia ritus est præclaræ antiquita-
 tis, & ad honorem Dominicæ palmarum pertinet,
 nolui hoc loco prætermittere. Cæteras porro distri-
 buendorum ramorum rationes rectè exsequitur
 Clemens Alexandrinus; quæ maximè spectant illud
 Homericum,

Οἱ πρὸ φύλλων γενεὴ τοῖν δὲ καὶ ἀνδρῶν.

Quod autem dixit in Ramis expressum quoque fu-
 isse cremationis & sepulturæ symbolum, καὶ πρὸς
 ἔργον γενέσθαι, antiquis Ægyptiorum moribus
 congruere non potest, sed Græcorum. Ægyptij enim
 cremationem detestabantur, quod ignem exstima-
 rent *θιὸν ἐμφυχον πάντῃ καὶ θιόν*, belluam
 animatam omnia deuorantem, vt constat

ex Herodoti libro tertio.

(*)

QVID SINT ÆGYP- TIORVM ΚΩΜΑΣΙΑΙ.

*Ad Clementis Alexandrini Hierogly-
phicum X.*

ωμάσις ab Aegyptijs nominatas in-
nuere videtur Clemens Alexandri-
nus. Nolim tamen existimare nomen
κωμάσις Aegyptum esse, sed ab Ae-
gyptijs græcanicis vsurpatum. deri-
uatur enim vt satis liquet, ἀπὸ τοῦ κω-
μάειν, quod est ὁ μὲν αὐλῶν καὶ κιθάρας καὶ ὡδῶν ἐν
οἶνον πίνειν, hoc est cum musica & saltatione epula-
ri, vt interpretatur Zonaras: vel certè ἀπὸ τῆς κώμης,
qua voce vicus significatur. Erant igitur κωμάσις
conuiuia & choreæ, quas Ethnici in honorem ido-
lorum obseruabant, de quibus intelligenda sexta Sy-
nodus Trullana dicta à Trullo, fastigio concamera-
to in Constantini regia, quod aliter secretarium pa-
latij nominatur: sic igitur Synodus (quanquam non
fuit œcumenica) τὰς οὕτω λεγομένας Καλένδας, καὶ
τὰς λεγόμενα βοτὰ, καὶ τὰς λεγόμενα βρουμάλια, καὶ
πῶς ἐν πρώτῃ τοῦ μαρτίου μηνὸς ἡμέρᾳ ὡς τελευτήσῃ πανή-
γυριν, καθάπαξ ἐν τῇ τοῦ πῖσων πολιτείᾳ ποταμὸν ἔχοντα
βυλόμενα, ἀλλὰ μὴ καὶ τὰς τοῦ γυναικῶν Λιμονίαις ὀρ-
χίσεις, ἐπὶ μὲν καὶ τὰς ὀνόματι τοῦ πατρὸς Ἰησοῦ φηδῶς
ὀνομασθέντων. vbi inter cætera audis vetari Kalen-
das.

βοτὰ. ἱερ-
τὴ ἢ κελου-
μένη χάριν
παύσ.

Balsamon
in commen-
tarijs.

Miror cur
docti Viri
reddiderint.
(vota)

das, & Panis festa, & brumalia, & conuentum primo die Martij, & saltationes muliercularū in honorem deorum. Quod ad comestationes attinet, vetantur ibidem Christiani Ethnicorum more in templis *ἱεθεῖν, καὶ ἀκούειν τῶν πρὸν ἑν*. per acubita intelligit hic lectos tricliniarios. *ἀκούειν λέγει ἅπαν τῶν μὲν καὶ ἀκούσονται εἰς ὃν ἡμεῖς καὶ μαλακόν*: ita enim vox exponitur in pandectis iuris Canonici Græcorum. Vel certe quod probabilius est, *καμασίου* hic sumuntur pro deorum pompis quæ per vrbis vicos producebantur exquisitissimo apparatu, quem fusè describit Lucius Apuleius. inter has oblectationes ludicras popularium quæ passim vagabantur, iam sospitaricis deæ peculiaris pompa moliebatur. Mulieres candido splendentes amicimine, vario latantes gestamine, verno florentes coronamine, quæ de gremio per viam qua sacer incedebat comitatus, solum sternebant flosculis, aliæque nitentibus speculis pone tergum reuersis, venienti deæ obuium commonstrabant obsequium. Et quæ pectines eburneos ferentes, gestuque brachiorum, flexuque digitorum, ornatum atque obpexum regalium crinium fingerent: illæ etiam quæ cæteris vnguentis & geniali balsamo guttatim excusso conspergebant plateas. Magnus præterea sexus vtriusque numerus, lucernis, tædis, cereis, & alio genere ficti luminis siderum cœlestium stirpem propitiantes; Symphonæ dehinc, suauis fistulæ, tibiarque modulis dulcissimis personabant: eas amœnus lectissimæ iuuentutis veste niuea & caraclista prænitens sequebatur chorus, carmen venustū iterantes, quod Camænarum fauore solers poëta modulatus edixerat, quod argumentum referebat. Interim maiorum antecantamenta votorum. ibāt & dicati magno Serapidi tibicines. qui per obliquum calamū ad aurem porrectum dextrā, familiarē templi dei que modulum frequentabant, & plerique qui

Metam. l. 11

Lampridius
in Comodo
Ælius Spar-
tianus in
Pescennino
Negro.

facilem sacris viam dari prædicabant, & cæt. Desere-
bantur quoque, quod hic attigit Clemens Alex-
andrinus, Deorum Ægyptiorum simulachra, & qui-
dem a personis lectissimis. Lampridius & Ælius
Spartianus notant huius etiam honoris fragile cho-
ragium suscepisse Commodum Imperatorem: *Isidis*
coluit, ut & caput raderet, & Anubim portaret.

QVIS CHARADRIVS ET AN ICTERICIS MEDEATVR?

Ad Epiphaniij Symbol. XXIII.

CHARADRIVM hic pro Ictero à S. Epiphanio v.
surpatum nonnulli esse voluerunt, quod Icteri-
cis facere medicinam dicatur. Verum minime vacil-
lasse memoria Epiphanium, ut Charadrium pro Icte-
ro poneret, si modo hæc inter se fuissent distincta,
testantur veterum testimonia, quæ hanc ipsam me-
dendi facultatem Charadrio tribuunt: atque impri-
mis Heliodorus. Ο Χαράδριος ὁὗς ἰκτερίωντας ἰατρὴν
καὶ τὸ πάχων, εἰς ὅντιν προσβλήποι, τὸ δὲ φύνει καὶ
ἀποσφίγγει, ὁὗς ὀφθαλμοὺς ἐπιμύσαν· οὐ φθονοῦν ὡς
ὁ ὄντις τῆς ὠφελείας, ἀλλ' ὅτι διώκων ἔλκει καὶ
μίσαν ἐς ἑαυτὸν, ὡς περὶ ῥύμα, πύφου δὲ πάντι.
Charadrius Ictericis medetur, & si Ictericus eum in-
tueatur, refugit ille, & auersatur, oculis conuius,
non propter inuidiam remedij (ut quidam putant)
sed quia contagione se affici sentit, transeunte in ip-
sum per obtutum alterius affectionis ceu fluxu quo-
dam.

Heliodorus
Aethiop.
lib. 3. pag.
142.

Hoc idem Ælianus, & Philes asserunt, & Plu-
tarchus Symp. l. 5. quæst. 7. vbi loquitur de Ictericis:
ἐπὶ τῶν πικρῶν καὶ χαράδριον διραπύοντι.

Addit Suidas, ideo mercatores qui hanc auem
vendunt consuevit occultare ante pretium persolu-
tum, ne gratis, mercantibus Ictericis medeatur, vn-
de Hip-

de Hipponax Poëta lusit in eum credo qui merces occultabat, χαράδριον πρηνᾶ, *Charadrium vendis.*

Restat vt videamus an Charadrius idem sit cum Ictero, & difficultatem quidem facessit haud leuem, quod Epiphanius dicat ex Physiologo hunc Charadrium totum album esse, absque vlla nigredinis nota, ὅτι ὅλον λευκὸν ὅστι μὴ ὅλως μελαίναν ἔχον, quæ quomodo Ictero conueniant, quem constat esse magna ex parte luteum? Et si Icterus quem Latini Galgulum vocant, separet à Charadrio, duæ erunt aues diuersæ quæ Icteris medeantur, quod ij qui naturas auium describunt non asserunt.

Crediderim ego potius parum accuratè loquutū fuisse Physiologum quem citat Epiphanius, dū Charadrium vult totum candidum esse, cum præsertim Aristoteles dicat eum esse colore & voce prauum: ἐστὶ δὲ ὁ χαράδριος καὶ τὸν χρῶμα καὶ τὸν φωνὴν φαῦλος.

Sed & Gesnerus pennis (inquit) vt accipiter, aut tinnunculus subruffis est, collo, capite, & pectore maculosis: ijsdemque partibus ex luteo subruffis, nisi quod colli pars posterior magis ad fuscū tendit.

*In descri-
ptione Cha-
radrij.*

Suidas vero propter varietatem colorum ait Charadrium pro rebus obiectis mutari, εἰδὲ ὅρνεα μεταβάλλομενον εἰς τὰ προκείμενα: ex quib. refellas Physiologum, nisi per λευκὸν, & διαγνῆς intellexerit, idque propter auis auruginem. Nam Eustathius ad Homerum λευκὸν etiam διαγνῆς nominari animaduertit, sed magis conuenit limpidio quam luteo. Itaque nō puto eos à veritate alienos qui Charadrium

Ictericorum medicum, Icterus quoque appellari existimant, quanquam ab alijs distingui non ignoro.

FINIS OBSERVATIONVM.

INCI-

INCIPIUNT ÆNIGMATA SYMPOSIUM POETAE.

ÆC quoque Sympotus de carmine lufit
ineptio,

Sic tu Sexte doces, fic te deliro magifiro.
Annua Saturni dū tempora fefta redirent,
Perpetuo femper nobis folemnia ludo,

Post epulas latus, post pocula dulcia menfa,
Deliras inter vetulas, puerosque loquaces,
Cum freperet late madida facundia lingua.
Tum verbofa cohors ftudio sermonis inepti
Nefcio quas paffim magno de nomine nugas
Eft meditata diu, fed friuola multa locuta eft.
Nec mediocre fuit magni certaminis inftar
Ponere diuerfa, vel foluere queque viciffim.
Aft ego ne folus foede tacuiſſe viderer,
Qui nihil attuleram mecum, quod dicere poſſem,
Hos verſus feci subito de carmine vocis.
Iuſuros inter ſanum non eſſe neceſſe eſt.
Da veniam lector. quid non capit ebria muſa?

I. Graphium.

De ſummo planus ſed non ego planus in imo,
Verſor utrinque manu, diuerſo & munere fungor,
Altera pars renocat, quidquid pars altera fecit.

II. Arundo.

Dulcis amica Dei, ſemper vicina profundis,
Suaue canens muſis, nigro perfuſa colore
Nuncia ſum lingua digitis ſignata magiſtris.

III. Annulus cum Gemma:

*Corporis extremi non magnum pondus adhasi,
Ingenitum dicat, ita pondere nemo grauatur.
Vna tamen facies, plures habitura figuras.*

IV. Clausis.

*Virtutes multas de viribus adfero paruis,
Pando domus clausas, iterum sed cludo patentes.
seruo domum domino, sed rursus seruos ab ipso.*

V. Catena.

*Nexa ligor ferro multos habitura ligatos,
Vincior ipsa prius, sed vincio vincla vicissim.
Et solui multos, nec sum tamen ipsa soluta.*

VI. Tegula.

*Terra mihi corpus, vires mihi prastitit ignis.
Est atque in alto, sedes est semper in alto.
Et me perfundit qui me cito deserit humor.*

VII. Fumus.

*Sunt mihi, sunt lacryma sed non est causa doloris.
Est iter ad cælum sed me grauis impedit aer.
Et qui me genuit, sine me non nascitur ipse.*

VIII. Nebula.

*Nox ego sum facie sed non sum nigra colore,
Inque die media tenebras tamen adfero mecum,
Nec mihi dant stella lucem, nec Cynthia lumen.*

IX. Pluuia.

*Ex alto venio, longa delapsa ruina,
De cælo cecidi medias transmissa per auras.
Sed sinus excepit, qui me simul ipse recepit.*

X. Glacies.

*Vnda fui quondam, quod me cito credo futuram,
Nunc rigidi cæli duris connexa catenis.
Nec calcata pari possum, nec nuda teneri.*

XI. Flumen & Piscis.

*Est domus in terris, clara qua voce resultat,
Ipsa domus resonat, tacitus sed non sonat hospes:
Ambo tamen currunt, hospes simul, & domus una.*

XII. Nix.

*Pulvis aqua tenuis modico cum pondere lapsus
Sole madens, aestate fluens, in frigore siccus,
Flumina facturus, totas prius occupo terras.*

XIII. Nauis.

*Longa feror velox formosa filia fluvii
Innumeris pariter comitum stipata catervis,
Curro vias multas vestigia nulla relinquens.*

XIV. Pullus in ovo.

*Mira tibi referam nostra primordia vitæ,
Nondum natus eram nec eram tum matris in aluo.
Iam posito partu natum me nemo videbat.*

XV. Vipera.

*Non possum nasci, si non occidero matrem,
Occidi matrem, sed me manes exitus idem.
Id mea mors patitur, quod iam mea fecit origo.*

XVI. Tinea.

*Littera me pavit, nec quid sit littera novi.
In libris vixi, nec sum studiosior inde.
Exedi musas, nec adhuc tamen ipsa profeci.*

XVII. Aranea.

*Pallas me docuit texendi nosse laborem,
Nec pepli radios poscunt, nec licia tela.
Nulla mihi manus est, pedibus tamen omnia sunt.*

XVIII. Coclea.

*Porto domum mecum, semper migrare parata.
Mutatoq; solo non sum miserabilis exul,
Sed mihi conchylium de coelo nascitur ipso.*

XIX.

XIX. Rana.

*Rauca sonans ego sum media vocalis in vnda,
Sed vox laude sonat, qua se quoque laudet & ipsa.
Cumque canam semper, nullus mea carmina laudat.*

XX. Testudo.

*Tarda gradu lento, specioso pradita dorso,
Docta quidem studio sed sauo pradita fato
Vina nihil dixi, qua sic modo mortua canto.*

XXI. Talpa.

*Cæca mihi facies artis obscura tenebris
Nox est ipse dies, nec sol mihi cernitur vllus.
Malo regi terra, sic me quoque nemo videbit.*

XXII. Formica.

*Prouida sum vita, sed non sum pigra labore.
Ipsa ferens humeris secura pramia bruma
Ne gero magna simul, sed congero multa vicissima.*

XXIII. Musca.

*Improba sum fateor, quid enim gula turpe veretur?
Frigora vitabam, qua nunc æstate reuertor,
Sed cito submoneor, facto conterrita vento.*

XXIV. Gurgulio.

*Non bonus agricolis, non frugibus utilis hospes,
Non magnus forma, non recto nomine dictus,
Non gratus Cereri, non paruam sumo saginam.*

XXV. Mus.

*Parua mihi domus est, sed ianua semper aperta,
Exiguo sumptu furtina viuo sagina,
Quod mihi nomen inest, Roma quoque consul habebat.*

XXVI. Grus.

*Littera sum cæli penna per scripta volantis,
Bella cruenta gerens volucris discrimine Martis,
Nec vereor pugnare, dum non sis longior hostis.*

XXVII.

XXVII. Cornicula.

*Vino nouum vitas, si non me Gracia fallit,
Atraque sum semper nullo complexa dolore.
Et non irascens ultro conuicia dico.*

XXVIII. Vespertilio.

*Nox mihi dat nomen, primo de temporibus noctis,
Pluma mihi non est, cum sit mihi penna volantis,
Sed sedeo in tenebris, nec me committo diebus.*

XXIX. Ericius.

*Plena domus spinis, parui sed corporis hospes,
Incolumi dorso, telis completus acutis.
Sustinet armatas sedes habitator inermis.*

XXX. Piscator & Pisciculi.

*Est nouastrarum cunctis captura ferarum,
Vt si quod capias, id tu tibi ferre recuses.
Et quod non capias, tecum tamen ipse reportes.*

XXXI. Phoenix.

*Vita mihi mors est, morior si coepero nasci.
Sed prius est fatum, lata quam lucis origo.
Sic solos manes ipsos mihi dico parentes.*

XXXII. Taurus.

*Mæchus eram regis, sed lignea membra sequebar,
Et Cilicis mons sum, sed non sum nomine solo,
Et vehor in caelis, & in ipsis ambulo terris.*

XXXIII. Lupus.

*Dentibus insanus ego sum qui vinco bidentes
Sanguineas pradas quarent, victusque cruentos.
Multa cum rabie vocem quoque tollere possum.*

XXXIV. Vulpes.

*Exiguum corpus, sed cor mihi corpore maius,
Sum versuta dolis, arguto callida sensu,
Et fera sum sapiens; sapiens fera si qua vocatur.*

XXXV.

xxxv. Capra.

*Alma lous nutritrix, longo vestita capillo,
Culmina difficili peragrans super ardua gressu,
Custodi pecorum tremula respondeo lingua.*

xxxvi. Porcus.

*Setigera matris fecunda natus in aluo
Desuper ex alto virides expecto saginas,
Nomine numen habens, si littera prima perires.*

xxxvii. Mula

*Diffimilis patri, matris diuersa figura,
Alterni generis, generi non apta propago.
Ex aliis nascor, nec quisquam nascitur ex me.*

xxxviii. Tigris.

*A fluuio dicor, fluuius vel dicitur ex me,
Iunctaque sum vento, vento velocior ipso.
Et mihi dat ventus natos, nec quaro maritum.*

xxxix. Centaurus.

*Quattuor insignis pedibus, manibusque duabus,
Diffimilis mihi sum, quia sum non vnus, & vnus.
Et vehor, & gradior, quia me mea corpora portant.*

xl. Papauer.

*Grande mihi caput est, intus sunt membra minuta:
Pes vnus solus, sed Pes longissimus vnus.
Et me somnus amat, proprio nec dormio somno.*

xli. Malua.

*Anseris esse pedes similes mihi nolo negare,
Nec duo sunt tantum sed plures ordine cernis,
Et tamen hos ipsos omnes ego porto supinos.*

xlii. Beta.

*Tota vocor gracè, sed non sum tota latine,
Ante tamen mediam cauponis scripta tabernam,
In terris nascor, lymphæ laueur, unguor oliua.*

XLIII. Cucurbita.

Pendeo dum nascor, rursus dum pendo nascor,
 Pendens commoveor ventis, & nutrior undis.
 Pendula si non sim, non sum iam iamque futura.

XLIV. Cepe

Mordeo mordentes, vltro non mordeo quenquam,
 Sed sunt mordentem multi mordere parati,
 Nemo tinet morsum, dentes quia non habeo ullos.

XLV. Rosa.

Purpura sum terra pulchro perfusa rubore,
 Septaque ne violer telis defendor acutis.
 O felix longo si possim vivere fato.

XLVI. Lilium.

Magna quidē nō sum, sed inest mihi maxima virtus,
 Spiritus est magnus, quamvis sim corpore paruo.
 Nec mihi germen habet noxam, nec culpa ruborem.

XLVII. Thus.

Dulcis odor, nemori flammā, fumoque fatigor,
 Et placei hoc superis, medios quod mitto in ignes
 Cum mihi peccandi meritum natura negarit.
 Nec mihi poena datur: sed habetur gratia danti.

XLVIII. Myrrha.

De lacrymis, & pro lacrymis mea coepit origo,
 Ex oculis fluxi, sed nunc ex arbore nascor.
 Latus honor frondis, tristis sed imago doloris.

XLIX. Ebur.

Dens ego sum magnus populus cognatus Eois.
 Nunc ego per partes in corpora multa recessi.
 Nec remanent vires, sed forma gratia mansit.

L. Fœnum.

Herba fui quondam viridi de gramine terra,
 Sed calybis duro molle præcisa metallo
 Moie premor propria, tecto conclusa sub alto.

LI. Mola.

*Ambo sumus lapides, una sumus ambo iacentes,
Quam piger est unus, tantum non est piger alter,
Hic manet immotus, non desinit ille moveri.*

LII. Farina.

*Inter saxa fui, qua me contrita premebant,
Vix tamen effugi totis collisa medullis,
Et nunc forma mihi minor est, sed copia maior.*

LIII. Vitis.

*Nolo te horo iungi, quamvis placet esse maritum:
Nolo virum thalamo, per me mea nata propago est.
Nolo sepulchra pati, scio me submergere terre.*

LIV. Hamus.

*Exiguum corpus flexu mucronis adunci
Fallaces escas medio circumfero fluctu.
Blandior et noteam, mortis praemitto saginam.*

LV. Acus.

*Longa, sed exilis, tenui producta metallo,
Mollia duco leui comitantia vincula ferro.
Et faciem laesis, & nexum reddo solutis.*

LVI. Caliga.

*Maior eram longè quondam, dum vita manebas,
Sed nunc exanimis lacerata, ligata reuulsa,
Dedita sum terra, tumulo sed condita non sum.*

LVII. CLAVVS CALIGARIS.

*In caput ingredior, quia de pede pendeo solo,
Vertice tango solum, capitis vestigia signo,
Sed multi comites casum patiuntur eundem.*

LVIII. Capillus.

*Findere me nulli possunt præcidere multi,
Sed sum versicolor, albus quandoque futurus,
Malo manere niger, minus ultima fata verebor.*

LIX. Pila.

*Non sum cincta comis, & non sum compta capillis,
Intus enim crines mihi sunt, quos non videt ullus.
Meque manus mittunt, manibusq; remittor in auras.*

LX. Serra.

*Dentibus innumeris sum toto corpore plena.
Frondicomam sobolem morsu depascor acuto,
Mando tamen frustra, quia respuo pramia dentis.*

LXI. Pons.

*Stat nemus in lymphis, stat in alto gurgite silva,
Et manet in medijs undis immobile robur.
Terra tamen mittit, quod terra munera praestat.*

LXII. Spongia.

*Ipsa grauis non sum, sed aquae mihi pondus inhaesit,
Viscera nota tamen patulis diffusa cauernis,
Intus lympa latet, sed non se sponte profundit.*

LXIII. Tridens.

*Tres mihi sunt dentes, unus quos continet ordo,
Vnus praterea dens est, & solus in imo.
Meque tenet numen, ventus tumet, aequora curant.*

LXIV. Sagitta.

*Septa graui ferro, leuibus circumdata pennis,
Aëra per medium volucris contendo meatu.
Missaque discedens, nullo mittente reuertor.*

LXV. Flagellum.

*De pecudis dorso pecudes ego terreo cunctas,
Obsequio cogens moderati lege doloris,
Nec volo contemni, sed contra nolo nocere.*

LXVI. Laterna.

*Cornibus apta cauis tereti perlucida giro,
Lumen habens intus diuini siceris instar.
Noctibus in medijs faciem non perdo dierum.*

LXVII. Specular.

*Perspicior penitus, nec luminis arceo visus.
Transmittent oculos intra mea membra meantes,*

Nec

Nec me transit hiems, sed sol tamen emicat in me.

LXVIII. Speculum.

*Nulla mihi certa est, nulla est peregrina figura,
Fulgor inest intus radianti luce coruscus,
Qui nihil ostendit, nisi si quid viderit ante.*

LXIX. Ratio.

*Lex bona dicendi, lex sum quoque dura tacendi,
Vis auida lingua finis, sine fine loquendi.
Ipsa fluens, dum verba fluunt, ut lingua quiescat.*

LXX. Puteus.

*Mersa procul terris in cespite lymphæ profundo,
Non nisi perfossis possum procedere rivis,
Labor & ad superos alieno ducta labore.*

LXXI. Tubus.

*Truncum terra tegit, latitant in cespite lymphæ,
Alueus est modicus, qui ripas non habet vllas,
In ligno vehitur medio, quod ligna vehebat.*

LXXII. Vter.

*Non ego continuo morior, dum spiritus exit,
Nam redit assidue, quamvis & saepe recedat.
Nunc mihi magna mea est anima, nunc nulla facultas.*

LXXIII. Lapis.

*Deucalion ego sum crudelior hospes in unda,
Ad finis terræ, sed longè durior illa.
Littera decedat, volucris tum nomen habebo.*

LXXIV. Calx.

*Euasi flammæ, ignis tormenta refugi.
Ipsa medela meo pugnat contraria fato.
Ardeo de lymphis, medijs incendor ab undis.*

LXXV. Silex.

*Semper inest intus, sed raro cernitur ignis,
Intus enim latitat, sed solos prodit ad ictus.
Nec lignis, ut viuat, eget, nec ut occidat undis.*

LXXVI. Rota.

Quattuor æquales currunt ex arte sorores.

*Sic quasi certantes cum sit labor omnibus unus,
Et prope sunt pariter, nec se contingere possunt.*

LXXVII. Scalæ.

*Nos sumus ad cœlum qua scandimus alta petentes,
Concordi fabrica, quas unus continet ordo.
Ut simul hærentes per nos comitentur ad auras.*

LXXVIII. Scopa.

*Mundi magna parens laqueo connexa tenaci,
Iuncta solo plano, manibus compressa duabus,
Ducor ubique sequens, & me quoque iuncta sequuntur.*

LXXIX. Tintinnabulum.

*Ære rigens curuo, patulo componor in orbe,
Mobilis est intus lingua crepitantis imago.
Non resonat positus, motus quoque sæpe resultat.*

LXXX. Conditum.

*Tres olim fuimus qui nomine iungimur uno,
Ex tribus est unus, tres commiscuntur in uno.
Quisque bonus per se, melior qui continet omnes.*

LXXXI. Acetum ex vino.

*Sublatum nihil est, nihil est extrinsecus auctum,
Quod fuerat non est, cœpit quod non erat, esse.
Nec tamen inueni quidquid prius esse reliqui.*

LXXXII. Malum.

*Nomen habens gracum, contentio magna dearum,
Fraus iuuenis pulchri multarum cura sororum.
Excidium Troia, dum bella cruenta peregi.*

LXXXIII. Perna.

*Nobile ducogenus magni de gente Catonis,
Vna mihi soror est, plures licet esse putentur.
De fumo facies, sapientia de mare nata est.*

LXXXIV. Malleus.

*Non ego de toto mihi corpore vindico vires.
Sed capitis pugna nulli certare recuso.
Grande mihi caput est, totum quoque corpus in illo.*

LXXXV. Pi-

ÆNIGMATA.

LXXXV. Pistillus.

Contero cuncta simul virtutis robore magno,
Vna mihi ceruix capitum sed forma duorum.
Pro pedibus caput est: nam cetera corpora non sunt.

LXXXVI. Strigilis.

Rubida, curua, capax alienis humida guttis,
Luminaibus falsis auri mentita colorem.
Dedita sudori, modico succumbo labori.

LXXXVII. Balneum.

Per totas ades innoxius introit ignis,
Est calor in medio magnus, quem nemo veretur,
Non est nuda domus, sed nudus conuenit hospes.

LXXXVIII. Testera.

Dedita sum semper voto non certa futuro,
Iactor in ancipites varia verigine casus.
Non ego mœsta malis, non rebus lata secundis.

LXXXIX. Pecunia.

Terra fui primo latebris abscondita duris,
Nunc aliud pretium flamma, nomenque dedere.
Nec iam terra vocor, licet ex me terra paretur.

XC. Mulier geminos pariens.

Plus ego sustinui, quam corpus debuit unum.
Ores animas habui, quas omnes intus habebam.
Discessere duas, sed tertia pene secuta est.

XCI. Miles podagricus.

Bellipotens olim sauis metuendus in armis,
Quinque pedes habui, quod nunquam nemo negauit;
Nunc mihi vix duo sunt, inopem me copia fecit.

XCII. Luscus.

Cernere iam fas est, quod vix tibi credere fas est.
Vnus inest oculus, capitum sed millia multa
Quicquid habet vendit, quod non habet unde parabit.

XCIII. Funambulus.

*Inter luciferum cælum, terrasque iacentes,
 Aëra per medium doctus meat arte viator.
 Semita sed brevis est, pedibus nec sufficit ipsis.*

XCIV. DE VIII. VT TOLLAS VII.
ET VI. Remaneant.

*Nunc mihi iam credas, fieri quod posse negatur.
 Oſto tenens manibus, sed me monstrante magistro,
 Sublatis septem, reliqui tibi sex remanebunt.*

XCV. Umbra.

*Inſidias nullas vereor de fraude latentes,
 Nam Deus attribuit huius mihi munera forma.
 Quod me nemo mouet, nisi qui prius ipse mouetur.*

XCVI. Echo.

*Virgo modesta nimis, legem bene seruo pudoris.
 Ore procax non sum, nec sum temeraria lingua.
 Vltro nolo loqui, sed do responsa loquenti.*

XCVII. Somnus.

*Sponte mea veniens varias ostendo figuras,
 Fingo metus varios nullo discrimine veros,
 Sed me nemo videt, nisi qui sua lumina claudit.*

XCVIII. Monumentum.

*Nomen habens hominis post ultima saxa relinquo.
 Nomen inane manet, sed dulcis vita profugit.
 Vita tamen superest morti post tempora vita.*

XCIX. Anchora.

*Mucro mihi geminus ferro coniungitur unco.
 Cum vento luctor, cum gurgite pugno profundo.
 Scrutor aquas medias, ipsas quoque mordeo terras.*

C. Lagena.

*Mater erat tellus, genitor fuit ipse Prometheus
 Auriculaque regunt redimita ventre cauato
 Dum cecidi infelix mater mea me ante diuixit.*

F I N I S.

INDEX

INDEX IN HORI

HIEROGLYPHICA, ET OBSERVATIONES.

A.	Ægyptus	20
	Ægyptus vmbilicus orbis	ib.
Bominatio	28 Ægyptij sole gaudent	23
Accipiter pro a	Ægyptiæ literę	25
nima	10 Ægyptij iunco scribunt	ibid.
Accipiter aqua	Æquinoctia per cynocephalum	17
non bibit	11	
Accipiter ortum	Æuum	7
versus	37 Agricultura	61
Accipiter prægnans	55 Alimentum	ibid.
Accipiter Dei symbolum	60 Altare magnum Hebræorum	
Accipiter solis signum	63 cur leo Dei dictum	108
Accipiter omnium, quæ celeri	Ambre sancta	25
ter fiunt, symbolum	ibid. Amens	30
Accipitrum fabulosa oracula	Amor fidelis in Deum	70
86	Amuleta sanctorum	111
Accipitrum intestina à falsis	Anemone	36
prophetis deuorata	ibid. Anima	10
Accipiter mysticum librum de-	Anima nutritur sanguine	11
fert	87 Anima flammæ vigoris impe-	
Accipitris Symbola multa	10 tus	88
Acerra incensa	20 Anima leui igne lustranda ex	
Accusatiuis veteres Græci abusi	testimoniogentilium	ib.
pro nominatiuis	124 Animæ partes octo	89
Adulatione deceptus	53 Animæ domus apud Hebræas	
Adynatum	32 mulieres	112
Ædificatio	60 Animantia conyza vescentia	
Ægrotans ob accusatoris con-	51	
uicia	46 Animus perpetuo agitato	54
	k s	Annu-

INDEX.

Annulus Christianorum	96	Axiomatici	36
Annulus Ægyptiorum mili-		B.	
tum	95	Bala quæ sint	134
Anni primordium apud Ægy-		Beaeth quid Ægyptijs	10
prios Sothis canicula	82	Baræorum stratagema ad mi-	
Annus duplex Ægyptiorum	84	lites animandos	97
Annus per palmam	8. & ar	Basiliscus	46
ui partem	9	Basiliscus quomodo dicatur	
Anguis caudam mordens	32	Diis circumponi	80
Anguilla	56	Basiliscus Diis tributus & qua-	
de Sobolix quid sit	133	re	ibid.
Apis	76	Basilisci cadaver à Pergame-	
Apum rex	33	nis emptum	81
Aqua & ignis	28	Basilidis imaguncula magicæ	
Aquila	45	110	
Aquile pullus	35	Beatitudinis arcta via	72
Aquila adunco rostro	54	Belli acies	36
Aquilæ iuuentus	68	Blaconomion	102
Aquila senescens	ibid.	Bonis alienis vescens	58
Armatus & sagittas iaculâs	37	Bos	61
Arpedonaptæ apud Ægyptios		Bouis masculi cornu	37
qui sint	112	Bouis feminae cornu	ib.
Ars per hominem	62	C.	
Aspides regibus tribuebantur		Cæcus	47
80		Camelus	55
Astra à quibus dicta fata	100	Cancer cum ostreo	57
Astrocyon	8	Candelabra ex vulturis tiliis	
Atramentum cum cribro &	98		
iunco	25	Canis	26
Auditus	28	Canes duo	62
Auerſio	38	Canis funus procurantes fiunt	
Auris picta	ibid.	Splenetici	26
Aures igne signatæ & frons cæ-		Canis cum veste regia	27
denti ferro à iacobitis inu-		Canis auerſus	38
ſta	120	Capita duo	21
Auricus	48	Capra naribus & auribus re-	
Autochthon	21	ſpirans	48
		Cara	

INDEX.

Carabus cum polypo	57	Cor	24
καρποδισμιον.	51	Cor quomodo septum animar	
Castitatis typus	78	89	
Castor	57	Cor & anima quomodo dicta	
Cervus	38	apud Ægyptios	10
Cervus & vipera	53	Cor apud Ægyptios quid sit	
Cervus cum tibicine	ib.	ibid.	
Cervus ad fontes	67	Cor faucibus appensum	35
Cervi descriptio	ibid.	Corniscæ diuæ	94
Cervus post serpentem deuo-		Cornicis ouum	21
ratum si aquam inuenit, an-		Cornix solitaria	ibid.
nos so. viuit	ibid.	Cornicis pulli	54
Charadrii medici oculi	77	Cornix arca in vrbe Coronata	
Christianus à dæmone irreti-		24	
tus	65	Cornix mortua	53
Christiani quid iuberetur fer-		Coronæ ex loto	132
re in annulis	96	Coturnix	28
Christus per Pelicanum	69	Coturnicis os	36
Christi salutaris aspectus	77	Crocodilus	34. & 63
Cibos vomens	58	Crocodilus in se furit	ib. 36
Cicada	45	Crocodili cauda	34
Ciconia	46. & 78	Crocodili vespa	38
Ciranidis fabulosæ commen-		Crocodilus ibis pennas ha-	
tationes & deliria	86	bens	51
Cælum	13	Crocodilus impudentiæ Sym-	
Cognitio	29	bol.	60
Columba	31	Crocodilus ore aperto	51
Columba nigra	31	Crucis signum apud Ægyp-	
Columba dorso erecto	43	tios dictum monandis hoc	
Columbæ esus antidorum luis		est Dei signum	100
32		Cucupha	31
Concordia	36	Cucupha sceptris deorum im-	
Consilii Bracarensis decretum		posita	ibid.
contra Mathematicos iudi-		Culicum copia per vermes	43
ciarios	101	Curam sui non habens	57
Conuersiones & circuli in sa-		Custos per caput leonis	19
cris	109	Custodis simulachrum	27
		Cygnus	

INDEX.

Cygnus	41	Domimanens	47
Cynocephalus	16	Dominica Palmarum quam	
Cynocephali in templis nutriti		celebris apud Græcos	134
ibid.		Dona & largitiones Impera-	
Cynocephalus non totus semel		torum dicta Βάσις, hoc est	
moritur	ibid.	ram palmarum & earum ri-	
Cynocephali literarum periti.		tus	138
ibid.		Dux siue Imperator suæ natio-	
		nis	57

D.

D æmon ruens in gratia	
destitutos	73
Dæmon illudēs vanis	78
Dæmon animas venans	75
Damno proprio læsus	47
Damnis prioribus emendatus	
50	
Deaper vulturem	14
Debilis conualescens	56
Deus rerum omnium funda-	
mentum	51
Deus mundi rector per sydus	
ibid.	
Deus	35. & 60
Deum cognitu difficilem quo-	
modo notarent	64
Diis tributus basiliscus & qua-	
re	80
Deus mens in igne circulari se-	
cundum Democritum	128
Deuinciendi sibi vim habens	59
Diademata Ægyptiorum regū	
aspidibus implexa	80
Digitus	36. & 37
Dimensio	ibid. 37
Discretio	75
Diuitiarū copia per Oceanū	66
Doctrina	25

E.

E Dens	51
Εξολίζειν	41
Elephas cum proboscide	52
Elephas cum ariete	ibi.
Elephas cum porco	ib.
Elephas dentes defodiens	53
Elephas a femina deceptus	66
Elephantis natura	ibid.
Elephas foemina mādragoram	
edit & offert masculo	ibid.
Elephas in terram partum non	
edit	ib.
Eutaphiastræ	115
Equa lupum conculcans	42
Equus	61
Equi cadauer	42
Equus & otis	43
Esus piscium sacer	28
Esus columbæ, luis antidotum	
32	
Eurymnus dæmon quis	98

F.

F Aces & leones	50
Facultatum custodia	63
Fame enectus senex	54
Fatum	15. & 39
	Felis

INDEX.

Felis mas ad solis cursum pu-	Gustus	22
pillas mutat	13	
Felis aquaticus	58	
Fidacia	61	
Filius	30	
Filio inuiso hæreditatem re-	sonus	131
linquens	47	
Finis	25	
Fistula	19	
Fœcundus	34	
Fœtus imperfectus	21	112
Folia	38	
Formica	29. & 74	
Formicæ discessus	40	
Formica cum pennis vesper-	ornamentis	36
lionis	47	
Formicæ proprietates	74	
Formica grana dissecans	75	
Formica æstiuum & hybernium	ib.	
tempus præsentit	ib.	
Fortis & temperans	28	
Frons à Iacobitis candenti fer-	ro inusta	120
Fullo	33	
Fumus	37	
Furiosus	34	
Futurorum cognitio	13	
G.		
G Ratus animus	31	
Generationis signū puer	inferior	49
60	Homo ab hostib. oppressus ib.	
Genitura signa pro amuletis	Homo qui iustam ætatem vixit	
gestata	110	53
Genethliacus	28	
Grus vigilans	54	
Grus volans	55	
Gulosus	57	
H.		
H Adriani calumnia in	Christianos	114
	Hazmorach ramus &	
	Hemispharia duo	63
	Heracion herba	10
	Hieracium herba quæ	87
	Hierophori & Hierostoli qui	
	Hirundo	39
	Homo	62
	Homines duo in magistratus	
	ornamentis	36
	Homo perditus	40
	Homo ex solaribus radiis con-	
	tracta febris mortuus	41
	Homo qui se responso oraculi	
	sanarit	42
	Homo bile carens	43
	Homo tuto urbem incolens	34
	Homo debiliior quem alius	
	persequatur	ibid.
	Homo à proprio patrono cie-	
	ctus ac derelictus	44
	Homo sacris initiatus	45
	Homo ab inferiorib. victus	48
	Homo inimico superior aut	
	inferior	49
	Homo ab hostib. oppressus ib.	
	Homo qui iustam ætatem vixit	
	Hora	37
	Horoscopus quis	116
	Humilitas	76
	Hyena	48
	Hyena	

INDEX

Hyæna ad dextram versa	vel Ingratus	38
ad sinistram	49 Inimicus cum pari inimico cō.	
Hyænae pellis	48 grediens	40
Hydriae tres	19 Innocentia	74
Hydrologia Ægyptiaca	18 Insanire desinens	59
Hyppopotamus	37 Instabilis	48
I.	Instauratio rerum diuturna	45
Ibis	Interitus	29
Ibidis penna	24. & 62 Inualidus	40
Ibis principium numeri & mē-	24 Inundatio	23
suræ præbuit	Ira	16. & 18
Ichneumon	63 Ira immodica	41
Idola magica ad curationes	40 Iudæi cur vñ malis Perseæ ar-	
morborum vsurpata	boris	132
ἱερογαραματέων officiū	111 Iudex	26. & 27
ἱερογαραματέis quis & eius	113 Iudex æquus	59
habitus	116 Iudicium & delectus	29
Iesu nomen à piis in cute fer-	Iunco scribunt Ægyptii	25
ro candenti inurebatur	Iuno	13
Ignis & aqua	96 Iustitiæ seruator oculus	63
Ignis	28 Ixionii amici, qui?	130
Ignis	37	
Ignis perustus	46	L.
Ignis ob iracundiam castigatus	50	
Imago cum gladio vmbilico	L Amia	57
tenuis	Lapsus tegens	48
Impietas	37 Laurus aduersus morbos opti-	
Impostores quomodo vocant	ibid. Leæna	43
sua prognostica	83 65 Leæna cæcum parit catulum	52
Impudens	55 Leo	18
Impudentia	29. & 60 Leonis pili instar radiorum	
Impurus	28 solis	ibid.
Intemperans	51 Leonis anteriora	19
Inexpertus	39 Leonis caput	ibid.
Infectus omnibus	56 Leonis signum in precibus	
Ingenii solertia per hominē	62 ibid.	

INDEX

Reb catulos cauda flagellās	41	Lunæ ortus	17
Leones & faces	50	Lupus aduersus	38
Leo simiam vorans	ibid.	Lupus deperdita extrema cau-	
Leo fortitudinis signum	61	da	49
Leo sua tegens vestigia	64	Lupus & lapis	ibid.
Leonis oculi semper vigilant		Lux & spiritus à Leone catulis	
65		redditus	65
Leo catulis reddit spiritū	ibid.		
Leonum effigies in templis		M.	
107			
Leones in thronis regum	108	M Agistratus	26. & 27
Leones in fontibus	ibid.	M Malis Perleæ arboris	
Leones in sepulchris & à quo		cur vsi sunt Iudæi	132
primum mos ille inuentus		Manus hominis	60
ibid.		Manus cum lingua	22
Lepus	21	Manus cum arcu & scuto	36
Liber signatus	38	Manus dextra passis digitis	63
Liberi matribus insidiātes	46	Manus sinistra contracta	ibid.
Liberos valere iubens	55	Mars & Venus	11
Libertas	61	Masculi anima	35
Limes	13	Mater	13
Linea tecta cum altera super-		Meisi apud Ægyptios, quid	32
ne inflexa	59	Mensis	33
Linea planæ decem	ibid.	Minerua	13
Lingua genitrix rerum	20	Misericordia	ibidem
Lingua cum oculo	21	Mæra	82
Lingua cum manu	22	Monachus otiosus	77
Lingua admota dentibus	ibi.	Morbus per anemonas	36
Litteræ	16	Mors	38
Litteræ Ægyptiæ	25	Mula	41
Litteræ septem duobus digitis		Mulier desponsata	37
inclusæ	39	Mulier vidua	39
Longæus	23	Mulier virago	74
Luis antidotum columbæ e		Mulier sterilis	41
sus	32	Mulier quæ infantes fœminas	
Lumbus	36	peperit	42
Luna	16. & 63	Mulier abortiens	ibid.
		<u>Mulier</u>	

INDEX.

Mulier lactans	44	Oculi leonis dormientis vigi-	
Mulier semel enixa	31	lant	65
Multitudo	37	Odium	60
Mundus	11	Odoratus	26
Mus	29	Odus quis apud Ægyptios sa-	
Mundi pictura	8	cerdotes	116
Mures pistorum indicant	29	Onocephalus	21
Mus, rana, avis, iaculum, ara-		Opus	38
trum, missa à Scytharum re-		Opus futurum per aurem	ib.
ge ad Darium	62	Operum bonorum vberimus	
Musa	39	fructus	70
Musca	29	Orbis	16
Musculus senex	41	Orbis habitati ibid. regiones	
Mustella.	40	ibid.	

N.

N atio	16	Origo antiqua	22
Nilus dux Ægypti	20	Orix	46
Nili inundatio	19	Ortus siue generatio	11
Noctua cum passere	44	Ortus Solis	34
Notæ militum Romanorum		Os	35
96		Os boni viri	ibid.
vñs Ægyptiis quid	19	Os spinæ dorsii	ibid.
Nox	35	Oscophori	132
Numerus quimarius	15	Osiridis simulachrum ex no-	
Numerus 1095.	22	uem cubitorū Smaragdo	84
Numerus triennis quis	ibid.	Ostreum & cancer	57
Nuptiæ per cornicem	11	Otis & equus	42
Nutritum primum	61	Ἰσπρία pro Ἰσπριὸς Ægy-	
Nycticorax.	38. & 73	priis	14

O.

O bfidio	38	Oua quæ in dextra & sinistra	
Occasus solis	34	qualia	42
Oceanus	65	Ouium mactator.	94
Oculus cum lingua	21		
Oculus iustitiæ seruator	63		
Oculus custos corporis	ibid.		

P.

P almæ ad Rhetorum fores	
affixæ	133
Palum-	

INDEX

Palumbens tauri folium tenēs	42	vocant serpentem	
Papyri fasciculus	22	phylacteria cur	πτάλα
Pardus	33	109	
Parostophorus quis	117	picus	δρυοκλάτης dictus 78
pars sinistra deterior	42	picus inanes arbores occupans	
pars dextra melior	ibid.	ibid.	
passer cum noctua	44	pietatis & castitatis typus	ibi.
pastinaca piscis quis sit	58	pīj sibi ferro candenti in cute	
pater	11	nomen Iesu inurebant	96
patris amans	46	pilæ ludus Vrania	98
patrimonium filijs relictum	39	piscis	60
πατὼν nomen	44	piscium esus sacer	28
pauo luos pedes intuens	71	pisces gulosi	ibid.
pauo auis iactabunda	ibid.	pistores iudicati ex muribus	29
peccata agnoscens	72	planetæ	15
pedes hominis	33. & 35	pœna	37
Pelicanus	30	pœnitens	58. & 67
Pelicano vulgus Ægyptiorum	ibid.	pœnitentia & renouatio	68
vescitur	ibid.	populus regi obsequens	33
Pelecanus Christi symbol.	69	polypus	56
Pelecani amor erga pullos	ib.	polypus cum carabo	57
pelles geminæ, altera hyænæ,	48	porcus	40
altera pardī	70	portu ad cælum arcta	73
perdicis fœcunditas	70	Potentia per hominem	62
perdicis proprietas	ibid.	Propheta quis?	116
peregrinatus diu	23	protoplasti lapsus	66
Perseæ arboris mala	132	prudentia	73
pestilentia soli attribuitur	63	prudentia œconomica	74
Phoenix	23	pudicitia	28
Phoenix mortuus solenniter	ibid.	puella nubilis prandium dabat	
curatur	ibid.	cornici	92
Phœnicis ætas	ibid.	puellus	60
Phœnix	45. & 71	pullus aquilæ	35
Phœnicis proprietas	ibid.		
Phœnix vento pascitur	ibid.		
Phœnices ἀναδεδαιμόνα			

R Acemi esulæsus & seu-
 rans 54
 Rains 61
 rana

INDEX

rana	21. & 55	Sacerdos à piscium esu alienus	
rana pedes posteriores habens	17		
56		Sacerdotum Ægyptiorū, apud	
rana aquatica	76	Ægyptios dignitas	113
ranæ terrestres & aquaticæ dif-		Sacerdotum postremis tempo-	
crimen	ibid. & 77	ribus vilitas	114
rapax & iners	51	Sacramentum militare	96
rapax	34	Salamandra	46
res aperta	21	Sapphirus veritatis	90
rerum honestarum amore fla-		Sbo Ægyptijs quid	25
grans	59	Scala	38
res magnæ in parvis	76	Scarabæus	11
resipiscens	59	Scarabæi generatio	12
Resurrectio Christi	71	Scarabæi 30. digiti	ibid.
Rex potentissimus	32	Scarabæus Mercurio sacer	13
Rex vigilans	ibid.	Scarabæus cæcus	41
Rex mundi dominus	ibid.	scarus	57
Rex à stultitia abhorrens	52	scelus tegens	53
Rex nugatorem auersans	ibi.	scientiæ syderalis gnarus	55
Rex seorsum agens	45	scorpius & crocodilus	41
regibus, aspides tribuebantur		σελωδορómια vulgo Alma-	
80		nachs vnde orta	83
rhetores palmis donati	133	sepia	59
risus	26	sepulturæ prospiciens	53
robur	19. & 61	sermo	21
roboris signum cum ingenta		sermones	38
solertia	62	serpens solo ore valet	28
robustus	52	serpens per rimam ingrediens	
ros è cælo	25	72	
rudis	52	serpens mundi imago	8
		serpentis proprietas	72
		serpens insiliens in nudos	
		73	
Sabbatiani hæretici	42	serpens caput obtegens	ibid.
Sacer scriba	26	serpens deponens venenum	
Sacer scriba nulli gratificari	74		
debet	ibid.	serpētes αγαθοδαίμονες δι-	
		ετι ab	

INDEX.

Ab Ægyptiis	80	T.
Si dus	15	T aurus Ægyptiorum Dens
Silentium	22	quid de tota serpentum
Simiam vorans leo	50	natura censuerit 80
simij φελ. σορyla	48	Talpa 47
simius lotum reddens	ibid.	tanyos arboris descriptio 65
sinisteriani qui?	42	tany 66
Sol	63	tardus mouendis pedibus
Sol cur De ^o χατ' ἐξοχήν	84	55
Solis statua felis specie	12	tauri auricula 28
Sol horus quare	18	taurus sinistrorsum spectans 42
Sol πολὺς dictus	23	taurus caprifico reuinctus
Sole gaudent Ægyptii	24	50
Solis ortus	34	taurus dextro genu alligatus 51
Solis occasus	ibid.	temerarius 44
Solis cursus in bruma.	35	TEΛΕΤΗ VOX 45
Solis circulus cum stella & so-	40	templa draconis dicta 80
lis disco biparuito	37	temperans & fortis 28
Sol in nauigio aut in crocodi-		tempus per stellam 35
lo	61	temporis generatio 62
Soli pestilentia attribuitur	63	terribilis 19
Soldani dictū notabile ad re		terra ibid.
gem Francorum	130	testamenta duo cornua sunt
Sothis canicula anni primor-		contra potestatem diaboli
dium apud Ægyptios	82	66
Sothis alias σῑθ	ibid.	Theraphim quæ ex Elia Thef-
Sphinx	62	bite 110
splen	26	timens discrimina 49
splenerici fiunt, qui canis fu-		tonitru ἀπὸ φωνῆ 22
nus procurant	ibid.	torpedo piscis 56
stabile quidpiam	36	tumultus 37
stella	35	turtur 45
sternutatio	26	turtur laqueo implicatus 59
struthiocameli pennæ	59	turturis viduitas 70
sus pro tutela samnijs	41	turtur ad finem vsque vitæ vi-
Symmachi error in loco Eze-		duitatem custodit ibid.
chielis	131	tutela 21
		sym-

INDEX.

tympani vis ad abigendos lu-	viris syluestris tanys dicta.	65
pos	50 vnitas duæ lineæ	14
V.	voluptas per tanyn	66
	vorax post ieiunia	69
VÆ Ægyptiis quid	22 vox remora	22
Vates	26 vpupa	54
Vaticini ū sacri scribæ de Moy-	vpupa cum herba adianto. ibi.	
fi	135 vrania ludus pilo	98
Vbæus	7 vrsâ prægnans	52
velox & agilis	53 vrsus ad Tanyn captus	65
ventus	37 vrsus animal terribile aspectu	
venus & Mars	11 ibid.	
veritatis sapphirus	90 vrum quomodo capiant ve-	
vespæ	42 natores	66
vespertilio	44 vulcanus mas & foemina	15
vespillo	26 vulpanfer	30
vetustissimus	38 vulpanferis calliditas	50
victus suppeditatio	63 vulpes aues capiens	75
vigil.	19 vulpis calliditas	ibid.
vindemia copiosa	54 vultur	13. & 15
vipera	46 vultur ad prælii locum aduolat	
vipera & ceruus	53 13	
vir	11 vultur suo sanguine pullos pas-	
virī boni os	35 cit	14
visus acutus	55 vulturis pastus	69
vita per Christum	65 vultur quomodo abstinentiam	
vita longissima	38 ingluvie compensat. ibid.	

FINIS.